

HORST MÜLLER

Signály z Měsíce

H. Müller • Signály z Mésíce

Horst Müller

Signály z měsíce

Praha 1961

Práce

Červencové slunce ozařuje skalní masivy Kavkazu. Ledovce ústředního hřebenu mezi pětitisícovými vrcholy, Elbrusem a Kazbekem zaří v modrobílém chladu. Tam, kde se bublavé vody z tajících ledovců vylévají k jihu, otevírá se údolí směrem ke Kaspickému moři. Mezi ustupujícími vrchy leží měkce uložen Tiflis.

Daleko v tetelivém vzduchu se leskne ještě nepatrný bod, který roste každou vteřinou. Z výšky se vynoří blyštivá stříbrná ryba a spustí se na město: kurýrní letadlo Rady pro kosmické lety přistává.

O několik minut později vstupuje mladý, štíhlý muž do haly budovy Rady pro kosmické lety, která se podobá spíše jednomu z oněch moderních, vysokých universitních paláců, než střízlivé budově správní.

Mladý muž, který se jen letmo ohlédl, už vstoupil do rychlovýtahu, ještě dříve než se zastavily otáčecí dveře. Šedovlasý vrátný se za ním udiveně podíval.

„Haló, kampak, mladý muži?“ chce zavolat, ale pak se uklidněn usměje. Aha, Niels Jensen! Nu, ten má vždycky naspěch, to člověk musí přimhouřit oči.

Tedy Niels Jensen: reportér, komentátor, kameraman; zastihnout ho lze všude tam, kde důležité události udržují svět v napětí. Svou televizní reportáží o lesním požáru v Oregonu se stal známým; reportáží o letu bez zastávky kolem Země se stal populárním. Od té doby je mladý muž s hustými, černými vlasy a živými očima oblíben především mezi mládeží, třeba asi jako Werner Lantsch, který drží se 149 metry světový rekord ve skoku na lyžích.

Vrátný se může ještě velmi přesně upamatovat na to, jak se před třemi lety roztrhl atomový reaktor v závodě Delta. Byla to strašná katastrofa. Tehdy pracoval jako pomocník v laboratoři u profesora

Sternberga. Chytlo ho to, právě když otevíral dveře. Obrovská pěst ho vyrazila ven do chodby a pak se nad ním zřítila budova.

Vrátný pozoruje žalostně svoji protézu, památku na ten den.

Tehdy poznal Nielse Jensena. Podával první zprávu o něštěsti a jeho burčující hlas řídil stovky záchranných akcí, které mírnily následky tohoto zločinu. Ano, závod padl za oběť zločinu!

Pachatelé sami byli zajištěni a odsouzeni. O mužích v pozadí si vrátný myslel svoje. Tušil, kde by se měli hledat.

Co jen ten Jensen tady dnes chce? Je snad zase něco v pohybu? –

Mezitím dorazil Niels Jensen do desátého poschodí, přehodil si převlečník mocným pohybem přes rameno a kráčí ke dveřím, na nichž je nápis „Sekretariát“.

V malé zasedací místnosti Rady je shromážděno kolem stolu pět mužů, kteří se sklánějí nad výkresy a tabulkami. „Start bude v pondělí v pět hodin čtyřicet čtyři meziplanetárního času z Kosmu I“, říká právě profesor Uspenski, když je Niels Jensen ohlášen. „Navrhují na pět minut přerušit naši poradu a poskytnout panu Jensenovi potřebné informace. Přitom se můžete sami ještě jednou přesvědčit, že s ním jsme učinili správnou volbu.“

S úctou zdraví Niels Jensen pět mužů, jejichž úkolem je připravovat plánovitý nástup lidstva do vesmíru. Zná je všechny: podsatitého Číňana Ho Čuna, který probádal magnetická pole Mléčné dráhy a otevřel tím meziplanetárním letům netušené cesty; fyzika Gorma Angaarda, za jehož čelem vznikly první plány fotónové rakety, kterou již začíná ve vzdáleném Tibetu stavět nejmladší z pětice, pětadvacetiletý profesor Ušar; Francouze Lavoisiera, neméně slavného potomka velkého Lavoisiera, který uprostřed 18. století prvně získal kyslík v čistém stavu; a konečně vedoucího Rady, profesora Uspenského, který je znám jako spoluvůrce oněch počítačích strojů a elektronických mozků, které napravily a překonaly lidskou nedostatečnost, a daly tak letům do vesmíru pevné základy.

Těchto pět učenců je srdcem a mozkiem organizace, která se rozprostírá ve většině zemí světa. Tisíce vědců, inženýrů, techniků a odborných pracovníků je v ní spojeno, všichni s tímž cílem: dobýt vesmír, otevřít lidstvu nové zdroje energie, surovin, nové možnosti života a proniknout ke vzdáleným slunečním soustavám.

„Pane Jensene“, začne profesor Uspenski, „požádal jsem vás, abyste sem přišel, protože Rada by vám chtěla uložit úkol, který leží na srdci a který – to víme – vy jistě rád přijmete.“

Pět učenců se trochu usmívá, když vidí, jak se Niels Jensen napne v křesle a jak jeho ruce, pokryté jizvami od popálenin, sevrou opěradla.

„Sám víte, že je nutné popularizovat naše plány mezi mnoha lidmi na světě. Neznamená to jen vědecky nezávadným způsobem rozšiřovat poznatky o meziplanetárních letech a jejich technických možnostech – to dělají školy dostatečně a dobře –, ale je také třeba rychle a včas, tedy vždy aktuálně, zachycovat obrazem, slovem i písmem nejdůležitější opatření a události, a to přesně, napínavě a strhujícím způsobem. Musíme ve všech srdcích vzbuzovat nadšení pro výzkumy ve vesmíru a hlavně účtu k těm odvážným lidem, kteří konají průkopnické činy. Musíme pro naše velké záměry budit zájem a účast. Nepřátelské mocenské skupiny a státy jich poslušné budou naše činy líčit nepravdivě, budou se pokoušet lhát a převracet fakta. Že se nezaleknou ani zločinu a násilí, to vám nepotřebuji říkat.“

Profesor Uspenski si pročísne rukou řídké šedé vlasy. Zlatem orámovanými brýlemi hledí na návštěvníka dobromyslné, ale ostré

hnědé oči, jako by chtěly říci: „Trpělivost, chlapče, hned se doviš, co od tebe chceme.“

„Ve výšce 5000 kilometrů“, pokračuje profesor, „krouží kolem naší planety první meziplanetární stanice Kosmos I obsazená lidmi. Má nezměřitelnou cenu pro vědecké výzkumy. Tato stanice je zároveň výchozím bodem pro další lety raket s lidskou posádkou. První z nich, jak víte, má být výprava na Měsíc. Tak – a teď dávejte pozor, pane Jensen! Nyní přichází váš úkol: Lidstvo ví vlastně velmi málo o Kosmu I a o mužích a ženách, kteří tam ve tmě vesmíru, za ledové zimy, v beztižném stavu, neustále ohroženi kosmickými střelami, vykonávají svoji tvrdou, obětavou práci. Tito lidé nemají čas podávat obšírné zprávy, protože každý z nich je zcela zaneprázdněn svými úkoly. Rada se proto rozhodla vyslat schopného“ – veselé vrásky při tom hrají kolem jeho očí, – „obratného zpravodaje na nějakou dobu na Kosmos I, aby podal na Zemi věrný obraz života a dění tam nahoře. A tím mužem máte být vy, pane Jensene. – Počkejte, ještě jsem neskončil . . .“ Ale Niels už vyskočil. Jeho tajný sen se má splnit: má letět na Kosmos II

Těch pět hledí s úsměvem na mladého muže, který se jen s námahou přiměje ke klidu a znova si sedá.

„Budete mít velkou zodpovědnost“, pokračuje profesor. „Budete z Kosmu I předávat našim stanicím na Zemi přímá vysílání. Na obrazovkách televizorů na celém světě vám budou lidé věnovat svoji důvěru. Nezklamte tyto lidi! Dobře si rozmyslete, zda chcete úkoly přijmout a nezapomeňte, že lidské tělo je ve vesmíru vystaveno největšímu zatížení, které mohou snést jen silně charaktery, především s pevnou vůlí.“

„Pane profesore“, zvolá Niels Jensen, „nikdy mě nic víc nenadchlo, než tento úkol! Zda přijímám? Jsem pyšný na vaši důvěru a nezklamu vás. To vám slibuji. Kdy poletím?“

„Pomalé, mladý příteli!“ zadrží ho profesor Uspenski. „Nejprve se musíte podrobit fyzickým zkouškám. Kdo ví, jste-li vůbec schopen výletu do vesmíru?“ Přitom však jeho oči prozrazují, že jeho slova lžou. „Myslím, že si fyzické zkoušky můžeme ušetřit. Že máte všechny potřebné duševní vlastnosti, to jste prokázal při katastrofě v závodě Delta.“

„Ale pomyslel jste také na to, zda vás vaše malá přítelkyně pustí na tak dalekou cestu, monsieur Jensene?“ bere si slovo malý Fran-

couz, pohyblivý jako rtuť, a Gorm Angaard k tomu dodá: „Moc se neosamostatňujte, ne abyste nám snad zběhl; nemáme zájem dostat jednoho dne vaše zprávy z Marsu!“

Niels Jensen přizvukuje smích ostatních. Jakkoliv je práce pěti vědců vážná a střízlivá, dovedou přece pochopit nadšení mladého muže. Niels je přešťasten. Ještě dnes by chtěl startovat!

Učenci mu dávají na cestu dobré rady, sjednávají se zkušební a startovací termíny, a profesor Uspenski ještě jednou připomíná: „Pracujte dobře, pane Jensene! Záleží na vás víc, než nyní můžete tušit. Až dorazíte na Kosmos I, dostanete od nás bližší směrnice také pro zvláštní úkoly.“

Černá limuzína zastaví se skřípotem brzd před budovou CAV, Společnosti pro kosmické lety v Jižní Kalifornii. Muž, který spěchá po širokých schodech k portálu, nezdá se zde být neznámým, protože vrátný přiloží s uctivým pozdravem ruku ke štítku čepice a otevře pak automatickou uzávěru, která znemožňuje nepovolaným vstup.

Příchozí, štíhlý, nenápadně oděný, tmavovlasý, asi okolo čtyřiceti let, prochází spěšně řadou chodeb s množstvím šedých dveří a jedny z nich bez zaklepání prudce otevře.

„Helou, miss Perkinsová“, obrátí se na superblondýnu, která přeruší manikýru a zvedne se za stolem. „Je profesor Burnes v budově?“

„Helou, mister Grüntheri, šéf je tady, ale má špatnou náladu.“ Miss Perkinsová, houpajíc se v bocích, míří k návštěvníkovi na vysokých podpatcích, jako by šla na chůdách.

Zdá se, že ten dnes nevěnuje ani jeden pohled vnadám sekretářky. Dojde až k vypolštářovaným dveřím, otevře je a zmizí za nimi, zatím co blondýna zklamaně protáhne ústa.

Možná, že by měla pochopení pro chování pana Grüntherse, kdyby byla svědkem rozhovoru vedle.

„Já to nechápu, profesore!“ začíná právě Grünthers. „Už jste dávno měl být s přípravami hotov! Za několik dní bude startovat ‚Luna‘ z Kosmu I. Zase nás předběhnou. – Zítra je poslední termín, zítra musí ‚Fénix‘ odletět, nebo náš projekt vybuchne. Urychlete přípravu! Zítra musíte startovat, profesore, rozumíte: musíte!“

Profesor Burnes si pročesává unavenými pohyby husté vlasy. Šedé proudy v nich ho dělají starším, než skutečně je. Jeho postava se skoro ztrácí v koženém křesle, kde sedí naproti svému návštěvníkovi. Ten si opřel nohy o koberec a bubnuje netrpělivě prsty na desku psacího stolu.

„Podceňujete obtíže, majore Grünthersi.“ Profesorův hlas zní rozzlobeně: „Vám se to povídá s tím vaším: Musíte! Sám víte, že normy pohonných látek přesahují přípustnou hranici nejvyššího zatížení. Jestliže se nám nepodaří někde jinde dosáhnout snížení váhy, vydáváme se v nebezpečí, že nebudeme moci při zpátečním letu dostatečně silně brzdit. Co by se pak stalo, je vám jistě jasné. Nebo chcete . . .“

„Nic nechci, rozumíte!“ přeruší ho Grünthers. Zvedl se a chodí pokojem, od okna ke stěně s velkým plánem pokusného území, které leží nepříliš vzdáleno na těžko přístupné skalní planině. Jeho ukazováček poklepe na mapu. „Zítřka budete startovat, profesore, všechno ostatní mě nezajímá!“ A tiše dodá: „Vaše schopnosti jsou nám dostatečnou zárukou.“ Profesor čte hrozbu v jeho očích.

Burnes chce vzplanout, ale panovačné gesto majora mu znova vezme řeč. „Vypusťte rezervní zásobník, to je asi 1000 kilogramů a – ale co“, přeruší se, „vy jste přece odborník! Sám víte lépe než já, co je možné. – CAV v každém případě však potřebuje radio-telegrafické zprávy ještě během činnosti posádky rakety na Měsíci. Jsou strategicky nanejvýš důležité a – vy jste Američan, profesore Burnesi! – Návrat, to je jiná otázka! Tedy: vaši tři inženýři, Wilkins, Sheppard a Stones zítřka poletí. Vy sám jste vypočetl, že ta doba je nejpříhodnější. Myslím, že jsme si rozuměli. Good bye, profesore, zítřka na shledanou!“

Dveře už před minutami zapadly v zámku, ale profesor Burnes se nehýbe. Pracuje to v něm. Poškubávající víčka prozrazují jeho vzrušení. Dosud vykonával svou práci vždy s určitou radostí. Je badatel a považuje za svůj životní úkol vyřešit problém letu rakety s lidskou posádkou na Měsíc. Burnes je rozhořčen: „Hlášení jsou pro ně důležitější než lidé. Rezervní tank zde zanechat! To je jim podobné!“ A znova se zahloubá. Náhle vyskočí. Napadla ho myšlenka, příšerná a smělá, a přece se mu zdá, jako by už dlouho dřímala v jeho podvědomí. „Co by se stalo, kdyby . . .?“ Ale hned opět zavrhne tu myšlenku. Ne, riziko je příliš veliké. O sebe nemá

strach, ale druhé lidi nesmí zbytečně vystavovat nebezpečí. Pak ale běží k psacímu stolu a ponoří se do výpočtů. Po půlhodině odhodí pero do misky. Zatímco chodí rychlými kroky sem a tam po místnosti, bručí si pro sebe: „Ano, mister Grüntheri, Fénix zítra bude startovat. Ale nikoliv se třemi muži posádky, nýbrž jen se dvěma. A profesora Burnesa, mister Grüntheri, budete zítra večer marně hledat na Zemi!“

Niels Jensen se opatrně odrazí od vnější stěny Kosmu I a – pluje do neznáma.

Zmocní se ho pocit osamělosti bez hranic. Cítí, jak mu ledová tíseň stahuje srdce a ztěžuje dech. Jak často si dříve namlouval, že se mu vlastně vůbec nic nemůže stát! Ochranný oblek je pečlivě vyzkoušen, zajišťovací provaz, který ho spojuje s meziplanetární stanicí, znemožňuje, aby byl zahnán do černočerného, nekonečného prostoru, a mimoto se může pomocí odrazové pistole dostat do jakéhokoliv směru. Bezdrátovou telegrafii má v každé době spojení se svými přáteli. Co se mu vlastně může přihodit?

„Tedy trojí zabezpečení“, myslí si, a tíseň pomalu ustupuje a dovoluje mu, aby se po prvé rozhlédl a orientoval.

Pod sebou vidí zející, smolně černou temnotu s tisíci hvězd. Bezděčně se musí usmát. „Dole“ – to je dobré, myslí si. Vznáší se uprostřed této tmy, ze všech stran ho obklopuje, a jen Země, ta masivní, slabě svítící koule, mu udává směr.

A stanice? Správně, kampak se poděla?

Po několika křečovitých plaveckých pohybech se obraz posune. Zeměkoule ustoupí pomalu zpátky dolů a do zorného pole se dostane Kosmos I.

Jako obrovské kolo se čtyřmi paprsky leží stanice nad ním na dosah ruky. Kam zasahuje slunce, svítí zářivě jasně vnější kruh a střední koule; neosvětlené části zůstávají slity s temnotou a skoro neviditelné. Meziplanetární ostrov se otáčí mírnou rychlostí kolem vlastní osy, a tak vzniká umělá tíže, která činí život na ostrově trochu snesitelný.

„Nic není nepříjemnějšího, než tento beztížný stav“, myslí si Niels. Zdá se ti, že padáš, a přece se dále vznášíš. Nic není pevné a jisté, a jen jistota, že jiní lidé jsou v blízkosti, trochu uklidňuje. – „Hopla, chlapče! Myslím, že sníš!“ napomenul se. „Teď teprve

chápu, jak nebezpečná je nemoc z vesmíru." Musí se moci vrátit do skutečnosti a rozpomenout se, proč se vlastně vznáší tady v prostoru.

Niels ví, že nemoc z vesmíru, nebo kosmická nemoc, jak ji lékaři jmenují, byla zatím pozorována jen ojedinelé. Projevuje se snížením reakční schopnosti mozku. Tělo, svobodné ode všech pozemských mezí, se uvolní, mozková činnost ochabne, a člověk usne. Lékař stanice dal Nielsovi s sebou tabletu, kterou opatruje pod jazykem. Rozkousne obal z umělé hmoty a polkne hořký obsah. Nemoc z vesmíru se zatím objevila jen u lidí, kteří se pohybují volně v prostoru; ve stanici nebo v raketě nebyla ještě zjištěna.

„Proto také to trojí zajištění“, myslí si Niels.

„Haló, haló“, ozve se náhle ve sluchátku.

„Nielsi Jensene, hlase se! Zde Kosmos I. Za dvě minuty přistane kosmická loď ze Země. Vzdalte se o 500 metrů dále od stanice, směr souhvězdí Labuť!“

„V pořádku!“ odpoví jen krátce a stiskne knoflík odrazové pistole. Slabý paprsek ohně z ní vystřelí. Jensen se vzdaluje od stanice a začne připravovat svoji stereokameru, aby natočil přilet rakety na Kosmos I. Zachvátí ho pocit pýchy a také trochu ješitnosti: On, Niels Jensen, bude jako první člověk točit film, volně se vznášející ve vesmíru!

Ovšem že to nebylo lehké, dostat pro to povolení od profesora Kozlova, vedoucího stanice. Ale nakonec přesvědčil přece Jensen profesora, že se při spolehlivých bezpečnostních opatřeních může sotva něco přihodit, a že se taková událost lidem na Zemi nemůže odepřít.

Především však – a to patrně profesora naladilo – mohlo by nafilmované přistávání přinést mnohé vědecky zajímavé novinky.

Náhle škrbnutí vytrhne podruhé Nielse Jensena z jeho myšlenek: zabezpečovací lano je u konce.

„Človče, teď se ale konečně seber!“ hubuje na sebe. Samozřejmě, zapomněl včas zabrzdit. A bezpochyby by byl ještě chvíli hnán dále, kdyby ho lano nezadrželo.

„Procházet se ve vesmíru, to se musí člověk také naučit“, směje se, ale hned nato začne nadávat.

„Také mi mohli dát delší provaz! Tento je přece příliš krátký! Odsud nebudou záběry dost působivé. Mám se snad blamovat?“

Ne, ne, moji drazí, hudlařit se nebude! Konečně, má-li film být zajímavý, potřebuje různé záběry. Co se může stát, když ještě trochu dále popluji bez zajišťovacího lana? Odrazová pistole mě vrátí zase rychle zpátky. V nejhorším mohu bezdrátově zavolat o pomoc."

A to už se Niels Jensen prohřešil proti disciplíně.

Bledé, stříbřité světlo se rozlévá po stromech starého parku, ve kterém leží hvězdárna. Měsíc dokončuje svou poslední čtvrt. Jeho svit rozjasňuje tmou červencové noci a ze světla a stínu kouzlí pohádkovou náladu, dýchající mírem.

Po točitě, štěrkem posypané cestě kráčí dvě dívky nočním tichem. Zavěšly se a po živém rozhovoru jsou ponořeny v mlčení.

Petra Norstedtová, menší z obou, je ve svých myšlenkách stále ještě u rozhovoru, který vedly. – Celá ta historie vlastně začala před šesti měsíci na kongresu biologů, kterého se směla účastnit společně se svým profesorem Wunderlichem jako uznání za úspěšné pokusy v oblasti umělé výživy rostlin. Po svém diskusním příspěvku se o přestávce seznámila s Nielsem Jensenem. Vlastně nemohla zvědavé reportéry ani vystát, ale tenhle svěží chlapec se jí líbil. Ještě dnes nemůže pochopit, že tenkrát, zcela proti svému zvyku, mluvila dokonce o svých nejtajnějších snech. Přišla na to, že ten Niels je milý hoch. Kdyby jen nebyl tak skeptický, když mu vypravovala o svém přání pěstovat jednou rostliny v roztocích na Měsíci za kosmických podmínek. Se smíchem se ptal, zdali se už poohlédla po nějakém krejčím, protože meziplanetární obleky pro její velikost nejsou na skladě. Ale ona mu to už dokázala!

"No, malá, jsi stále ještě u svého zuřivého reportéra?" přivolává ji Sonin hlas zpátky do skutečnosti. Soňa Fischerová, štíhlá, živá a sportovně založená, tiskne paži Petry. „Nedělej si starosti! Tvůj Niels je jistě už na Kosmu I a žene se kolem naší planety rychlostí osm kilometrů za vteřinu."

"Stejně je to milý chlapec", odvěti Petra.

"Ale samozřejmě, jak bych o tom mohla pochybovat." Snad by bylo došlo ke slovní potyčce o povahových rysech reportéra, kdyby se v tom okamžiku nevynořila z nočního šera hvězdárna. Sedi před nimi jako obrovské spící zvíře a jen jedno žlutavě svítící

okno prozrazuje život. Jako hrb se vypíná věž nad stromy. Nezvučně se otáčí kopule. Z ní pronikají do nebeských temnot oči, které se nedají podplatit, neviditelné vlny spěchají ke starému průvodci Země, ohmatávají každý kout, zbavují ho tajemství a přinášejí zprávy do věže.

Soňa a Petra přicházejí slabě osvětlenou chodbou do věžovité budovy. Když vystoupily po dvou kamenných, širokých schodištích, otevře se před nimi čtvercový prostor, v němž vpravo stojí polokruhovitý rozvodný stůl. Protilehlou stěnu pokrývá několik metrových obrazovek, jejichž matné sklo se leskne ve světle zářivek. V levém zadním rohu této centrály prozrazují dveře, zpola zasunuté do zdi, kabinu výtahu, kterým je možno dostat se v několika okamžicích k astronomickým přístrojům do kopule věže. Petra ví z dřívějších návštěv, že astronomové zřídka provádějí svá pozorování přímo ve věži. To se sice ještě tu a tam vyskytuje; zde však z rozvodného stolu se řídí celá soustava dalekohledů, refraktorů a teleskopů, a zařízení pro přenášení umožňuje pozorování na různých obrazovkách.

Když Soňa a Petra vstoupí, zvedne se od stolu službu konající astronom, muž ještě mladý, s lehce prošedivělými spánky, a přichází jim vstříc.

„Hlásím se k vystřídání, kolego Petersi“, zdraví ho Soňa. „Co dělá muž na Měsici? Ještě nedostal k sobě žádnou ženu?“

„Jestliže tam nepřijdete vy, musí asi zůstat starým mládencem“, směje se Peters. „Stejně bych mu ale jeho volbu zazlival“, dodá tišeji.

„Hele, tak něžné vyznání – to bych do vás ani neřekla.“

„Ale jak to“, odráží astronom obratně, „svět a naše hvězdárna by byly chudší a jednu dobrou astronomku. A to by přece byla škoda, že?“

Soňa jen se smíchem zahrozí prstem, podezřele rychle se sehne nad rozvodným stolem a stane se věcnou.

„Náš velký radioteleskop je už opět schopen provozu, jak vidím.“

Peters k ní přistoupil.

„Ano, naše Kyklopovo oko může opět vidět. Dobře, že škoda mohla být tak rychle odstraněna. Víte přece, že výprava na Měsíc bude brzy startovat, a to znamená mít dobrou viditelnost.“

Petra se vmísí do rozhovoru.

„Tomu docela nerozumím. Ve škole jsem se ještě učila, že radio-
teleskop může zachycovat jenom elektromagnetické vlny a předá-
vat je jako akustické signály nebo zvuky, anebo že podává jen
obrazy v obrysech!“

„Správně jste se učila, slečno Norstedtová“, vysvětluje Peters,
„jenže od té doby uplynulo už pět nebo šest let. Zatím se už natolik
zdokonalila krátkovlnná radiotechnika, že můžeme nejen přijímat,
ale také naším Kykloповým okem, jak mu žertovně přezdíváme,
vysílat. Přitom je, podobně jako u radaru, odražený paprsek znova
zachycován, tedy jaksi čištěn, a je učiněn viditelným.“

„Ovšem tato metoda je zatím použitelná jen při kratších vzdále-
nostech – asi tak na Měsíc“, vmísí se Soňa. „Přece jen dostáváme
obraz, který co do ostrosti nezůstává za zrcadlovým teleskopem.
Dosahujeme dokonce ještě většího zvětšení.“

„To je opravdu velkolepý vynález“, míní Petra zamyšleně. „Že
možnost zvětšování u starých dalekohledů s jejich čočkami a
zrcadly je omezena, to chápu. Nebo by se musely dělat větší čočky,
a to bude stále těžší. Ale zde . . . pak by se přece mohlo . . . pak by
zde byla nová, daleko lepší cesta.“

Peters je překvapen, jak rychle bioložka došla k závěrům.

„Tomu říkám nadání pro kombinaci! Uvažovala jste zcela
správně. Teoreticky je zvětšení u tohoto nového zařízení neome-
zeno. Je to jen otázka intenzity záření a odpovídajícího zesílení
při procesu zviditelnění vracejících se vln.“

„Víš, Petro“, nadhodí Soňa, „rozdíl mezi dalekohledem je zrovna
tak velký, jako mezi čočkovým mikroskopem a elektronkovým mikro-
skopem, který sestrojil německý fyzik Manfred von Ardenne asi
před pětáctyřiceti lety.“

„Srovnání samozřejmě pokulhávají“, mírní ji Peters, „ale něco
pravdy na tom přece jenom je.“

Petra je nadšena: „Jaké se tím otevírají možnosti! Člověk bude
moci možná za několik let nebo desetiletí pozorovat tím novým
přístrojem planety blízké sluneční soustavy, jako by nebyly vzdá-
leny světelné roky, ale jen pár kilometrů.“

„Máte pravdu“, řekne Peters. „Lidské poznání nemá hranic. Kdo
může žít v našem novém světě jako my v tvořivé společnosti, tomu
jsou takové perspektivy samozřejmé. Ale teď bych se chtěl roz-
loučit, nebo tu zůstanu až do příštího střídání.“

Když obě dívky zůstanou samy, stiskne Soňa knoflík na rozvodném stole a hovoří do mikrofonu: „Dvacet dva hodin třicet jedna. Zde Soňa Fischerová. Vystřídání astronoma Peterse proběhlo v pořádku. Fotografická pozorování dvojhvězdy R 6 sedmá – dvacet pět pokračuje. Žádné zvláštní události!“

„Tak“, řekne, když vypnula magnetofon, „teď máme patnáct minut čas, než budu muset vyměnit kasety s filmem.“

„To je přece prima věc, takový magnetofon“, míní Petra. „Budu jej používat také při svých pokusech s rostlinami.“

„Ano, především odpadá zdlouhavé psaní. Pásky se přes den vyhodnocují a zkracují na to nejdůležitější. Tak se ušetří hory protokolů. – Ostatně, malá, máš dnes štěstí“, pokračuje Soňa. „Velký radioteleskop je volný. Něco ti ukážu, co jsi dosud neviděla. To jest, vlastně je dovoleno zapojit přístroj jen pro vědecké účely, ale protože dnes je tak jasná viditelnost a ty ke mně chodíš tak zřídka, riskuji to.“

„Raději to nedělej, Soňo“, prosí přítelkyně. Ale Soňa už manipuluje oběma rukama na rozvodném stole. Přitom její obličej zpřísni. Rty má pevně sevřeny a kadeř hnědých vlasů jí padá nepoddajně do čela. Je zcela vědkyní, zaměřenou plně na svůj úkol.

Ozve se slabé zabzučení a Petra ihned ucítí ve svém měkkém křesle lehké chvění. Zdá se, že to přichází ze stěn. Pomalu zhasne světlo. Jenom stupnice armatur na rozvodném stole svítí strašidelným, nazelenalým svitem, ve kterém se vynořuje Sonina tvář z temnoty jako světlá skvrna, bledá a plná zvláštní cizí krásy. „Je skutečně krásná“, myslí si Petra, „a mimoto milá a veselá kamarádka!“

Najednou se ze tmy vykrojí jasně osvětlený obdélník. Na stěně začíná zářit obrazovka. Míhají se po ní světelné blesky a opět mizí. Vlnívá, vzdouvající se a vířící záplava kmitavého světla zaplní obraz, takže Petra musí oslněna zavřít oči. Když je opět otevře, je obraz ostrý a jasný. Pohlíží na podivuhodně strnulou, neskutečně žlutou krajinu.

„Měsíc!“

„Ano, Měsíc!“ Soňa má radost. „Tak blízko jsi jej jistě ještě neviděla, že? Ovšem, je to jen nepatrný výsek z jeho povrchu. Spatruješ jej nyní jakoby ze vzdálenosti 800 kilometrů. A přece je ve skutečnosti od nás vzdálen 380 000 kilometrů.“

„Copak je to nyní vidět na obraze?“ ptá se Petra se zájmem.

„To je mocné kruhové pohoří asi ve středu Měsíce okolo kráteru Ptolomea.“

Soňa manipuluje se stavěcími šrouby a knoflíky a obraz se posune. Petře připadá, jako by se dívala oknem meziplanetární lodi na kráterovou krajinu Měsíce, který pomalu pod nimi postupuje dál. Vynoří se měsíční Apeniny. Soňa jmenuje krátery a „moře“: „Mare humorum, Oceanus procellarum, paprskové krátery Keplérův a Aristarchův.“

„Všechno je to blízko, jen si na to sáhnout“, žasne Petra nadšena.

„Viš, Soňo, povrch Měsíce vypadá jako povrch husté kaše, do které byly vrženy velké a malé kameny, a která pak náhle ztuhla.“

„Tak nějak tomu skutečně mohlo být“, odpovídá Soňa. „Pro svoji malou přitažlivou sílu nemá Měsíc ochrannou vzdušnou vrstvu a je vystaven vesmírnému chladu a také vesmírným troskám, kterými je nepřetržitě bombardován – rychlostí šedesát až sedmdesát kilometrů za vteřinu. To mohlo vést k těmto formám. To je však přirozeně jen teorie, i když má mnoho do sebe. Měsíc vydá svoje tajemství asi teprve tenkrát, až se tam dostanou lidé.“

„Ano, je stále ještě tolik záhad?“ ptá se Petra s podivem. „Přistála tam nahoře přece už dálkově řízená housenková vozidla a vyslala na Zemi snímky.“

„Podívejme, ty se v tom docela vyznáš. A já myslela, že jsi se tak zahrabala do toho tvého umělého pěstování rostlin, že jsi ani kolem sebe nic nevnímala.“

Petra protestuje. „No, poslechni! Konečně žijeme v kosmickém věku – a když má člověk přítelkyni nadanou astronomku . . .“

„Jak dobře mi dělá tvoje květnatá poklona!“ odpoví Soňa uštěpačně. „Ale vážně, Petro: Měsíční záhady zdaleka ještě nejsou rozřešeny, protože vozidla-roboti nemohou vniknout do kilometry hlubokých kráterů a trhlin, a tam jistě leží většina tajemství, jejichž odhalení nám osvětlí, zda Měsíc obývaly živé organizmy, nebo zda snad jsou ještě dnes skryty v nitru.“

„Jak jsi na to přišla, Soňo? To je přece trochu utopie.“

„Myslíš? A jak si vysvětlíš, že sotva před dvaceti lety kráter Alhazen náhle zmizel beze stop, a že na dně kráteru Plato vzniklo více malých kráterů, ačkoliv je Měsíc vychladlý přece již po tisíciletí?“

„Ale to přece mohou být vlivy z vesmíru“, namítá Petra, „třeba kilometrové trosky hornin, které dopadly na Měsíc a tam přirozeně provedly nějakou změnu. Ale že by živočišstvo mohlo existovat v tom vesmírném chladu bez ochranného pláště atmosféry – ne, tomu nevěřím.“

Soňa se nenechá porazit. „Tak“, řekne, „a že se čas od času objevují v některých kráterech proměnlivé zelené skvrny a že se v určitých oblastech tvoří bílá oblaka – jak to vysvětlíš, vážená bioložko?“

„Skutečně?“ žasne Petra. „To také souhlasí?“

Soňa je pobouřena. „Ale poslechni! Když ti to . . .“

„Počkej!“ mezitím náhle vykřikne Petra a vyskočí z křesla. „Tam – podívej – podívej, Soňo! Letadlo – ne, raketa – raketa na Měsici! . . .“

„Ale Petro, vidíš asi bílé myšky“, míní věcně Soňa, „kdepak by se teď raketa . . .“

Skutečně! Teď ji také objevila. To je strašné! Jako přimrazeny zírají obě dívky na obrazovku. Tam na hranici stínu se odráží nepatrný, stříbřitě zářící bod, a pomalu se pohybuje. – S chvějícíma se rukama otáčí Soňa stavěcími šrouby. Bzučení zesiluje. Soňa obraz co možná ještě zvětšuje. Měsíční okraj se stává viditelným a těsně nad ním se zableskne ve tmě vesmíru těleso letounu. Ale dříve než se dívky pořádně vzpamatují, zmizí za Měsícem.

Brzy potom, když Niels Jensen si odvázal zajišťovací lano, přilétla na meziplanetární stanici transportní raketa, podobná kometě s modročerveným ohnivým chvostem.

Jasně ozářená sluncem, roste od vteřiny ke vteřině. Jak se přibližuje, zpomaluje své tempo a přizpůsobuje se stále více rychlosti stanice.

Nyní lze již rozeznat její doutníkovitý tvar, a pak se její štíhlé, stříbrné tělo sune pomalu špičkou napřed do rozevíracího se otvoru v Kosmu I, jako do rozevřené tlamy nějaké dravé ryby, která polyká některou ze svých družek.

Jen ještě zařízení pro pohon rakety zůstává mimo otvor, když se ze všech stran automaticky stáhnou ocelové stěny kolem tělesa rakety a neprodyšně uzavrou otvor.

Přistávací manévr se zdařil.

Už pracují pumpy, tlačí vzduch do přistávací komory, a vnitřní dveře ustupují na stranu.

Celá posádka Kosmu I, která nemá službu, se zde shromáždila a pozdravuje hosty ze Země.

A tu se to stalo:

Propukne ohlušující zvonění, pohonná zařízení zavýjí, stanice se zachvěje ve všech spárách, mocný náraz mrští každým, kdo se nedrží, na stěnu.

Centrála dává reproduktory, které jsou rozděleny do všech prostor na vědomí:

„Vyhýbací manévr pro nebezpečí srážky s troskami, které křižují dráhu Kosmu I. Nebezpečí už minulo. Ve dvou minutách bude zjedнан opět normální stav.“

Ale to docela nesouhlasí. – V centrále, kruhovitě prostoře s obrovskými okny ze zvláštního skla, vedoucí inženýr Petr Kuzmin a službu konající technici přezkoušejí zařízení.

„Tryskové pohonné ústrojí I v pořádku, rovněž II a III!“ hlásí muž za řídicím pultem.

„Stroje na sluneční energii běží normálně“, potvrzuje druhý.

„Radarová zařízení I a II porouchána, III pracuje nepravidelně!“

„Tu to máme!“

Petr Kuzmin přistoupí k řídicímu pultu. Pohybuje pákami a vypínači. Dvě radarové obrazovky zůstávají mrtvé, na třetí se míhají světlé, nejasné skvrny.

Na Petrově čele se udělá ostrá vráska. Radarová zařízení – záštita stanice – která udávají na vzdálenost několika tisíc kilometrů každé blížící se nebezpečí a automaticky zahajují pomocí elektronického mozku vyhýbací manévr Kosmu I, jsou poškozena. Jedno z životně důležitých míst tohoto obrovského mechanismu je zasaženo.

Petr Kuzmin jedná rázně: „Dejte rozkaz: Okamžitě připravit pohotovostní oddíl! Navléknout ochranné obleky! Přezkoušet radarové antény I, II a III!“

Zatím co je rozkaz předáván dál a v prostorách vzplanou červená světla a reproduktory opakují výzvy, dává inženýr Kuzmin otázku, jak to vyžadují předpisy: „Je někdo ve službě venku?“

Technik, zodpovědný za bezdrátové spojení, zbledne. Na to ve všeobecném vzrušení ani nepomyslel.

„Niels Jensen!“ vyrazí ze sebe.

Petr Kuzmin zůstane okamžik stát jako strnulý.

Jak je tohle možné!

Muž venku mimo stanici, a teprve teď se na to myslí!

„Zapojit aparát pro kruhový rozhled!“ volá. Zkuste bezdrátové spojení!“ K čertu, to ještě chybělo! Odstrčí technika a sám obsluhuje přístroj.

Na obrazovce se objeví černé nebe, kolem táhnou nescíslné hvězdy a putuje zeměkoule. Tři páry očí hledí napjatě do třpytícího se vesmíru.

„Tam je!“ zvolá jeden. Ale ne, to není on. Přece však, zajišťovací lano! Ozářeno jasně sluncem, visí tam, lehce prohnuto. Jako svítící šíp, pět set metrů dlouhý, směřuje do tmy vesmíru.

A na konci lana – prázdnost.

V téměř okamžiku, když muži udělají tento strašný objev, pronikne do mlčení vyděšený hlas telegrafisty.

„Niels Jensen se nehlásí...“

Niels Jensen měl při přistávání transportní rakety plné ruce práce. Je zcela ve svém živlu. Chvilími docela zapomene, kde je.

Kamera běží a udává mu počet nafilmovaných metrů pomocí světelných znamení, protože zvukové signály se nemohou ve vzduchoprázdném prostoru přenášet. Hrtanovým mikrofonem podává Jensen svoji jiskřivou reportáž – je skutečně strhující a působivá, to cítí sám. Reportáž je zachycována na magnetofon, který současně běží. Ačkoli ochranný oblek je jen mírně vyhříván, Niels se potí. Dělat tři věci najednou není vůbec nijak jednoduché: obsluhovat kameru, mluvit reportáž na pás a současně se zabývat odrazovou pistolí. Skutečně to není lehká věc!

Jako bludička pohybuje se sem a tam temnotou. Jestliže se stanice považuje za pevný bod, je hned nad, hned pod, hned vedle ní.

Zpočátku mu dělá odrazová pistole ještě potíže, vždycky se nedostane do toho směru, který si přeje. Někdy se točí kolem vlastní osy a musí sebou křečovitě házet jako plavec, aby se dostal do správné polohy.

To ho rozčiluje, protože tak přijde o leckterý vhodný motiv pro svou kameru. „Nevadí“, myslí si konečně, „lidé na Zemi aspoň po-

znají, že takový výlet do prázdného vesmíru přináší také svoje těžkosti, a že je třeba se tomu naučit', a vysloví tuto myšlenku rovněž na magnetofonovou pásku.

A tak to bude sice náladové, vzdechy a zlostnými výkřiky často přerušované, ale zato živé líčení jeho dojmů.

Je skoro hotov – transportní raketa už vklouzla jako hmyz do ochranné schránky stanice – a tu se to stane. Zpočátku se vůbec nediví, když Kosmos I udělá mocný skok ke straně a vůčihledě se od něho vzdaluje. Spíše se domnívá, že příliš stiskl odrazovou pistoli, a že sám letí pryč od stanice.

Když však spatří, jak z trysek vyrazí ohnivá záře spálených pohonných hmot, zneklidní. Proč si toho vlastně nevšiml už dříve? S Kosmem I se jistě něco stalo. Proč ten úhybný pohyb?

Ledový děs jím projede a mráz mu běží po zádech. Kosmické trosky se blíží k stanici! Proto ten úhybný manévř! Bleskově reaguje. Stiskne odrazovou pistoli na nejvyšší výkon. Trhne to a on vystřelí neustále rostoucí rychlostí do nicoty nekonečného prostoru.

„Pryč“, myslí si, „jen pryč odsud!“

Ale už je přece pozdě.

Pět metrů před jeho zraky mihne se kolem nějaké těleso. Jen jako zablesknutí, ale přece rozezná úlomek skály velikosti člověka, s mnoha zářezy. Dostane prudký úder do ochranné přilby, takže ztratí smysly.

„Pryč, všechno je pryč...“ myslí si ještě, ale pak už nic víc neví. Vesmírem letí střemhlav přibývajícím rychlostí tělo bez života. Pěst, jakoby ztuhlá v křeči, leží na knoflíku odrazové pistole.

Tóny první Šostakovičovy symfonie naplňují malou místnost a otevřeným oknem vnikají ven do nočního ticha. Ve světle, které se vylévá z místnosti a přitahuje malé noční živočichy, poletují můry. Při svitu lampy sedí Soňa Fischerová pohodlně stulená v křesle a naslouchá nádherné hudbě.

Tak má ráda své volné večerní hodiny: moci se zcela uvolněná oddat hudebním dílům velkých mistrů. V pokoji je příjemně a Soňa se pohodlně protahuje v měkkém, širokém křesle.

Dnes ovšem není tak docela soustředěna na hudbu. Musí myslet na Petru, která nyní již určitě dorazila na Kosmos I. Teprve včera

večer se s ní rozloučila; Petra nemohla ještě ani pořádně pochopit to štěstí: Má pokračovat ve svých pokusech s rostlinami na meziplanetární stanici!

Soňa se raduje se svou přítelkyní.

V posledních dnech šlo všechno velmi rychle. Petra mluvila před třemi týdny na sjezdu biologů v zastoupení svého představeného, profesora Wunderlicha, u něhož pracovala jako asistentka, o jejích společných obtížných pokusech vypěstovat rostliny, které se mohou živit jen roztoky, a při vhodném ozařování rychle rostou. Mnoho vědců pochybovalo o jejích úspěších. A pak se jí, díky její vytrvalosti a systematické důkladnosti, poslední pokusy zdařily.

Tři dny později vyzvala Rada pro kosmické lety Petru, aby pokračovala ve svých pokusech na Kosmu I za podmínek, jaké panují ve vesmíru.

Že tento úkol má velký význam, poznala Soňa ihned. Je třeba přece zajistit zásobování posádky Kosmu I rychle rostoucími poživatinami, aby se zmírnily nákladné transporty ze Země.

Její malá půvabná Petra šla tedy mezi kosmonauty! Soňa to stále ještě nemůže pochopit. I když jinak je tak energická, pro ni by to nebylo, tam nahoře se kamsi hnát na poměrně malém, křehkém ostrovu, v ledovém, vzduchoprázdném vesmíru. Ne, ona zůstane raději na Zemi a bude se dívat na hvězdy refraktorem.

Jak útulný je přece její malý pokojík, který si tak pěkně zařídila!

Zdalipak se už Petra a Niels smířili? Ted už bude Petra tam nahoře skoro deset hodin.

Soňa se propadá stále více ve snění a představuje si, co bude dál, když tu je hudba náhle přerušena a Soňa se vytrhne ze svých myšlenek.

„Vnimanje! Vnimanje!

Attention! Attention!

Pozor! Pozor!

Uwaga, uwaga!

Zde Mezinárodní vysílači!" ozve se hlas hlasetele zvláště vážně. „Milí posluchači! Přerušujeme naše vysílání, abychom učinili důležité sdělení. Prosím, zapněte také svoje televizory! Mluví k vám vedoucí meziplanetární zemské stanice, profesor Kozlov, přímo z Kosmu I.“

Jedním skokem vrhne se Soňa k televizoru.

Na obrazovce se objeví mírně sehnutá postava známého vědce. U přístrojů na celém světě sedí v této vteřině lidé a napjatě čekají na zprávu z vesmíru.

V tiskárnách novin zastaví noční redaktoři rotačky. První stránka se bude muset znova vysázet. Dálnopisy se zastaví. Natáčecí aparáty odpočívají.

Profesor Kozlov skloní hlavu a zdraví. Tisíce obrazovek opakuje tento pozdrav.

„Moi přátelé“, začíná pak, „dnes k vám přicházím se smutnou zprávou z vesmíru. Nedělám to rád, ale přece je to moje povinnost, abych vás o tom zpravil.“

Výpad do vesmíru si vyžádal svoji první oběť.“ Udělá přestávku, než řekne jméno.

„Při pořizování snímků mimo stanici byl reportér Niels Jensen zahrnut do vesmíru a zmizel beze stopy.“

Soňa vyskočí s výkřikem. Strnule hledí na obraz mluvčího, jako by to nechápala.

Niels, Niels Jensen, ten mladý člověk, plný radosti ze života, že by . . . ? Nemůže tomu věřit.

Neposlouchá, co profesor hovoří: o roji vesmírných trosek, kterým se stanice musela vyhnout, o poruše radarového zařízení, kterým by bylo Nielse možno opět nalézt, o horečném pátrání, o namáhavých výpočtech, o vyčerpání všech možností – a o nezdaru všech opatření.

Deset hodin vystačí Nielsovi kyslík. A ty už uplynuly.

„ . . . Vzpomeňme s úctou jeho památky.“

Profesor se vztyčí a setrvává v mlčení. Svět truchlí pro jednoho ze svých hrdinů.

Pak rotačky znova začnou pracovat, dálnopisy ťukají, aby podaly hlášení všem.

„Chudák Petra!“ pomyslí si Soňa, hluboce otřesená, a slzy jí vstoupí do očí.

Ledovým, němým, nezměřitelným vesmírem řítí se tělo Nielse Jensena ve trýpy miliard zářících hvězd. Již po celé hodiny.

Dlouho, dlouho tak dále poletí, němý, bez života, až se konečně někde dostane do pole přitažlivosti některého jiného nebeského

tělesa – možná do přitažlivosti některé planety nebo dokonce Slunce – a jeho osamělá cesta nalezne konec. Ale – je už skutečně s ním konec?

Zkroucené tělo se pohybuje. Niels Jensen přichází k sobě z hlubokého bezvědomí a protahuje své údy.

Kde je? Co se stalo?

Trvá to několik minut, než pochopí, kde vlastně je. V hlavě mu duní, jako by se mu chtěla rozskočit, a myšlenky se nedají srovnat. Ale pak přijde náhle vzpomínka.

Dostal se do dráhy trosek a nějaký vagabund vesmíru musel asi velmi blízko kolem něho proletět. Ano, jen proletět, protože jinak by asi už nežil.

Jak dlouho mohl být v bezvědomí? Snad minutu? Nebo půl hodiny?

Napadne ho myšlenka na stanici. Správně, kde je stanice? Udělá několik křečovitých veslařských pohybů a otočí se tak okolo své osy. – Kosmos I zmizel.

Koldokola nic než třpytící se hvězdy a temnota! Daleko v nedosažitelné vzdálenosti pluje slabě svítící koule, velká asi jako třeshně: Země.

Málem by ji ani nenašel, tak se zdá malá ve třpytu ostatních nebeských těles. – Tu je rázem probuzen. Nyní teprve si uvědomuje svoji beznadějnou situaci. Vzdaluje se – patrně šílenou rychlostí – stále více od Země. A kolik hodin už letí? Kam by se měl obrátit? A jak? Odrázová pistole je vypálená, v každém případě už nepracuje. Radiový přístroj je porouchán: ve sluchátcích nelze zaslechnout žádný tón, ani šumot. „Tak tedy vypadá tvůj konec!“ myslí si. „To jsi nikdy ani nesnil, že jednou poletíš do této tmy, bez konce a věčně.“ Jako dlouho vystačí ještě kyslík? Pak bude konec!

Nemá před ním žádný strach. Jen mu je to líto, velice líto. Jaké plány rozvíjel do budoucna, jaké úkoly si ještě kladl!

Také na Petru Nordstedtovou musí myslet. Jak ji podceňoval! Teprve na Kosmu I poznal, jak cenné jsou její pokusy, kolik námahy, vytrvalosti a důvěry patří k této výzkumné práci. A on ji urazil, když její práci zesměšňoval. Rozešli se v hádce. Kdyby to aspoň mohl odčinit, aby si na něho uchovala milou vzpomínku! –

Necítí žádné bolesti. Je mu dobře, tak lehko a příjemně, jak se jen zřídka cítil. Jenom dýchání mu dělá potíže. Kyslík bude asi brzo spotřebován. Je to už konec? –

Musí pozorovat hvězdy. Nezacloněny závojem atmosféry, září a třpytí se milionkrát ze tmy.

Krásný je vesmír, hrozivě krásný. Kolik tajemství skrývá ještě před lidmi! Kdy bude člověk schopen navštívit některé z těch nespočetných sluncí, k nejbližším z nichž světlo potřebuje čtyři a půl roku?

Není to Orion, nejkrásnější souhvězdí, které zná, k němuž vzhlížel za jasných nocí již jako dítě? Tehdy si přál, aby letěl jednou k hvězdám. A dnes . . . ?

Kdyby jen dýchání nebylo tak těžké! Ach, správně, kyslík bude u konce. —

Vidí zcela zřetelně, jak stojí jako dítě u okna a ruce natahuje po blyštivých světýlkách na nebi. — Není tam docela blízko před ním Kosmos I? A Petra Norstedtová stojí v otevřené vyhlídce a mává mu. „Nastydneš se bez ochranného obleku!“ chce zavolat, ale zmocní se ho blažená únava. Ještě jednou se vzchopí. Jeho pohled míří k Orionu.

Ale nevidí jej. Jeho vědomí mizí. Všechny zářící hvězdy zhasly.

Ale přece není tak sám. Ve vzdálenosti několika tisíc kilometrů letí jiné těleso prázdnotou vesmíru. Jeho dráha probíhá skoro souběžně s drahou reportéra. Není to žádná z nepravdělně se potulujících trosek, je to letoun řízený myslícími bytostmi.

Neustále vysílá raketa svoje měřicí paprsky. Pronikají vesmírem rychlostí světla a hlásí, kde narazí na překážku.

Ačkoliv je Niels Jensen hnán daleko v temnotě, najdou ho hmatající vlny. Hlásí, že tělo musí křížovat dráhu rakety. To nutí neznámé bytosti k jednání.

Raketa se blíží v ostrém úhlu. Upraví rychlost a přisune se na krátkou vzdálenost. Niels Jensen je hnán do magnetického pole rakety a silnými proudy je přitážen k vnější straně. Spáry, které se vysunou ven, uchopí ho a dopraví dovnitř tlakovou propustí.

Když Niels Jensen přijde na vteřinu k sobě, spatří podivnou postavu, která se nad ním sklání. Tato bytost má rozložitou lebku s vystupujícím, mocným čelem. Zářící zelené, šikmé oči se na něho pronikavě dívají. Úzká ústa s nahnědlými rty utvářejí usměvavě zvláštní, příjemně znějící zvuky.

„Kdo jsi?“ chce Jensen zvolat; ale vyčerpán klesne zpět.

Pak ho na dlouhou dobu obklopí noc.

Profesor Burnes si oddechne. Nyní je to nejhorší překonáno. Cítí se lehce a volně po tom strašném tlaku při startu Fénixu. Obrátí se k muži, který je vedle něho opřený v křesle. Protože je silnější a kostnatější, zdá se, že přestál zrychlení lépe než Burnes.

„Jak se cítíte, Shepparde?“

„Děkuji, profesore“, přijde lhostejná odpověď, „nemohu si stěžovat. Předtím při startu to bylo méně příjemné.“ Burnes kontroluje přístroje. Pracují bezvadně. Vlastně není co dělat. Automatické řízení udržuje raketu v předem vypočteném kursu.

Osvobozující oddechnutí profesora Burnesa neplatí jen zdařilému startu. Je také rád, že unikl aspoň na nějaký čas neustálému obtěžování majora Grüntherse.

Je vědec a nikoli politik. Co mu je do Grünthersových starostí! Jeho úkol byl, aby postavil Fénix. Dobrá, postavil jej, ale vůbec se mu nelíbilo, že se mu neustále někdo díval na prsty a kladl požadavky, které on jako vědec nemohl pochopit a schválit – a docela už ne to neustálé popohánění a zkracování termínů.

Nebylo to lehké, majorovi, a tím i jeho všemocným příkazcům, vypálit rybník. On, profesor, zatím co raketa by letěla na Měsíc, měl začít se stavbou nové, větší. Ale své dílo, Fénixe, svěřit do cizích rukou? To nemohl. Fénix mu příliš přirostl k srdci. Jedině on zná každý dílek, každý kout složitého mechanismu.

Jistě, inženýři Sheppard, Wilkins a Stones jsou dobří odborníci, ale duši všeho je on, Burnes. Wilkinse bylo snadné přemluvit, aby upustil od letu, ale Stones dělal těžkosti. Byl závislý na Grünthersovi.

Ale nebezpečí letu, která mu Burnes střízlivě vyličil, a bohatá obálka ho konečně přiměly, aby přece zůstal na pevné zemi.

Inženýr Sheppard naproti tomu je jiný chlapík. Chladný a věčný, raději jedná, než mluví. Jen v jeho strnulém pohledu spočívá někdy záłudnost, ze které lze usuzovat na neprůhlednou povahu. Když mu Burnes, jako poslednímu ze tří, zcela krátce před startem sdělil svoje rozhodnutí, že poletí sám, přikývl jen a přendal si cigaretu do druhého koutku úst.

„V pořádku, profesore, je mi to milejší!“

Grünthers a několik profesorovi neznámých pánů – představili se sice, ale on si nepamatoval jména – se dostavili, aby byli přítomni startu, a zaujali své pozorovací stanoviště v přirozeném skalním bunkru, vzdáleni dva kilometry. On, Burnes se přihnál autem několik minut před tím k Fénixu – všechno muselo jít rychle, protože start se nesměl zdržet ani o vteřinu –, a místo něho se vrátili zpátky Wilkins a Stones.

Ani o vteřinu dříve!

Hned nato proměnil ohnivý odraz rakety skalnatou půdu ve žhavě tekutou masu, ocelová věž se zachvěla, raketa se zvedla do vzduchu a s přibývajícím rychlostí vystřelila do výšky, nechávajíc Zemi pod sebou. –

Tak to bylo, a teď tu sedí v neprodyšně uzavřené kabině kosmické rakety a letí k tichému průvodci Země, Měsíci.

Už vystoupili skoro pět tisíc kilometrů nad Zemi. Rychloměr ukazuje 8,5 kilometrů za vteřinu. Ale vystupuje nezadržitelně dále a bude muset vystoupit na více než dvanáct kilometrů za vteřinu, než raketa unikne přitažlivosti Země a dosáhne společného těžiště obou nebeských těles, ve kterém začíná působit přitažlivá síla Měsíce.

Protože Fénix má mírně zahnutou dráhu, lze šikmo pod nimi rozeznat Zemi jako obrovskou kouli. Prvně vidí oba muži svoji vlastní planetu plout jako kulaté nebeské těleso v prostoru. Jasně jsou vidět pevniny a moře. Někde tam dole leží Amerika, Kalifornie, důvěrně známá místa jejich práce. Pole mraků táhnou přes Severní Ameriku. Zřetelně se odrážejí od tmavé masy pevniny.

Nepopsatelně vzrušující a snový je tento pohled, a docela střizlivého Shepparda strhne toto velkolepé divadlo, takže na nějakou chvíli zapomene na svou chuť zakouřit si.

To je pro něho nejtěžší, že si nyní po celé dny nemůže zapálit cigaretu, protože životně důležitý kyslík se nesmí zbytečně spotřebovávat anebo znečišťovat.

Když později inženýr Sheppard pozoruje trochu z dlouhé chvíle obrazovku, projede mu ochromující hrůza údy. „Profesore, vidíte ...“

Nad skalnaté, zalesněné hřebeny Sierry Nevady zvedá se, pronikaje daleko do kraje sněhu a ledu, 4420 metrů vysoký, mocný skalní masiv Mount Whitney, nejvyšší hory Kalifornie.

Tady nahoře, vzdálena jen několik set kilometrů od pokusného území, je ve skoro nepřístupném terénu observatoř CAV. Hluboko do skály a ledu vešnané štoly, několik poschodí nad sebou, poskytují jistou ochranu proti rozmarům přírody. Agregáty na atomový pohon dodávají teplo a energii. Mrazivě jasná, bezprašná výška umožňuje dobré pozorování nebe.

Světlomet helikoptéry, která v noci, tiše bzučíc, stanula nad observatoří, zavrtává se do hloubky, míhá se po budově a skalách, a ze tmy vytrhne čtyřúhelník přistávací plochy.

Už letoun začíná přistávat. Několik minut potom klopýtá major Grünthers do centrály, mrazem zrudlý v obličejí, oči úzce přimhouřeny kvůli ostrému světlu, které ho přivítá.

„Co je s Fénixem, máte spojení?“ přeruší hlášení inženýra, který má službu.

„Ještě ne, sir, první zpráva má přijít až za dvacet minut.“

„To nevadí“, zavrčí Grünthers, „začněte přijímat!“ Žere ho ještě vztek na profesora Burnese za ten kousek, který mu provedl dnes v poledne při startu rakety. Jeho zuření a hromování nebylo nic platné – ani to, že inženýry Stonese a Wilkinse vypeskoval jako školáky.

Profesor je nejlepší síla CAV, geniální hlava. Když se mu něco stane, může to CAV zabalit. A on, Grünthers, k tomu taky! To viděl dnes na tvářích pánů z Nejvyšší rady a něco si také musel vyslechnout. Všechno je to hloupé.

Fénix byl přece první raketou s lidskou posádkou, vyslanou CAV na Měsíc, a tento pokus by mohl lehko ztroskotat. Možná, že udělá ten starý osel Burnes ještě jiné hlouposti. Od něho se to dá čekat. A co pak? – Svévolnost Grünthers k smrti nenávidí. Dobře, že Sheppard aspoň letěl s ním! Na toho se dá spolehnout a má od něho osobní instrukce.

Grünthers se dívá netrpělivě na hodinky. Ukousne špičku doutníku a vyplivne ji na podlahu.

„No, co je? Už by to přece brzo mělo být!“

„Ještě ne, sir, ještě deset minut.“

Čas se mu zdá věčností. Jestli se jim něco stalo? Nebyl by to žádný div při tom stavebním tempu rakety. Ten profesor! Přijde-li opět zdravý zpátky dolů, dá ho Grünthers zavřít, nebo aspoň ve dne v noci hlídat. Musí být postaveny Fénix II a III, ještě lepší, ještě silnější.

Telegrafista udělá rukou pohyb. To jsou první známky! Grünthers vyskočí napjat, dvěma kroky je u aparátu, doutník se koulí do rohu.

Slabě a nezřetelně, pípavě tence přicházejí zvuky z ampliónu:

„Fénix volá MI, Fénix volá MI, zde inženýr Sheppard.“

„Zesilte to, člověče!“ osopí se Grünthers na telegrafistu. Jeho nervózní neklid se dá sotva ještě zkrotit. Ale žádné zvuky nepřicházejí. Grünthers uchopil tužku a tlačí ji na stůl, až praskne. Pohybuje naprázdno ústy. Co je s Fénixem?

Muž pracuje zoufale u aparátu, měří, vyfukává, nastavuje. A pak přijde Sheppardův hlas docela zřetelně a jasně.

„... Úchylka kursu byla opravena. Let zatím probíhá bez dalších událostí. Na palubě vše zdrávo. Vzdálenost od Země nyní 210 000 kilometrů. Rychlost 13,3 kilometrů za vteřinu. Přijímám.“

Grünthers si oddechne. Jeho špatná nálada zmizela, jako by ji odfoukl. „No vidíte“, volá a klepe při tom inženýrovi na rameno, „let se zdařil. Prožíváte historický okamžik. Máme spojení s kosmickou raketou!“

Inženýr chce namítnout, že takové dorozumění je na Kosmu I samozřejmostí. Ale raději toho nechá.

Zapne přístroj na vysílání a podá majorovi mikrofon. „Haló, Shepparde, jak se vede? Haló, profesore Burnesi! Vlastně se musím na vás zlobit, že jste nám tak tajně upláchl! Když budete mít úspěch, bude vám vše prominuto. – Shepparde, nezapomeňte na příští hlášení, jakmile přistanete!“

Odpověď Sheppardova přijde jasně a srozumitelně: „Okay, sir, budu přesný, žádné starosti! V nula patnáct se opět přihlásím.“

Pak na tajné vlně zavládne ticho. Zatím co se Fénix řítí beztižným prostorem ke svému cíli, podává major Grünthers hlášení dále CAV. Pak se pohodlně protáhne v křesle, nakousne nový doutník a vyfukuje hustá oblaka.

„Damned!“ projede jím. Teď se v rozčilení zapomněl přece něco zeptat. Co myslel vlastně Sheppard tou odchylkou kursu a tím prohlášením „zatím bez dalších událostí“? Co zde znamená to „další“? Znova zneklidní.

„Vysílejte na naší vlně a pokuste se ještě jednou dosáhnout Fénixe!“ přikáže radiotelegrafistovi.

Ale Fénix zůstává němý. –

Co se vlastně stalo z Fénixem? Jaká to byla událost, na kterou se major Grünthers zapomněl zeptat?

Když Sheppard vyrazil výkřik: „Profesore, vidíte!“, otočil Burnes prudce hlavu. To, co vidí, způsobí, že ztuhne. Bleskurychle rozezná katastrofu, která se zdá nevyhnutelná.

Před raketou se z hloubi noci vynořila světlá tělesa a rychle se blíží. Tři, čtyři, pět, šest úlomků skal se na ně řítí! Obrazovka, spojená s radarovým zařízením, je zobrazuje, jako by byly sotva sto metrů vzdáleny. Ve skutečnosti jsou jistě dále než sto kilometrů. Řídící automat však nereaguje.

Ale malý, slabý muž je rychlejší než hrozící nebezpečí. Jeho ruka sáhne do řízení; postranní trysky chrlí oheň. Fénix se vzepne jako splašený kůň a vrhne oba muže proti ochranným pásům v křeslech.

Před přídí rakety se mihne smrt a někam se ztratí. A pak už není nic.

„Dejte mi tabulky kursu, Shepparde, musíme opravit odchylku!“ Burnesův hlas zní klidně.

„Damned, profesore“, vyrazí Sheppard a podává tabulky, které sklouzly na stranu, „ted' bych chtěl cigaretu.“

„To si mohu myslet“, řekne profesor, „byla to zlá a řídká náhoda. Ale zůstane asi jedinou. Myslím, že ted' budeme mít pokoj. Aspoň vidíte, co to znamená, když se musí raketa stavět úsporně a ukvapeně. Automaty pracují nespolehlivě. Hleďte, abyste našel chybu!“

Zatím co inženýr, proklínaje nebezpečnou bezstarostnost výrobců, zahazuje přezkoušení, nastavuje profesor řízení na nový kurs.

Klidně sleduje Fénix svoji dráhu. Odchylka byla opravena, automaty pracují opět normálně a udržují raketu ve vypočteném kursu. Pohonné agregáty umlkly. Není cítit ani nejmenší otřes, ani nejtišší pohyb, a kdyby nebylo aparatur a rychloměrů, člověk by věřil, že čas přestal plynout a že se vznáší uprostřed nekonečných dálek, ve kterých není žádná vzdálenost a cíl, nýbrž jen tma a zářící hvězdy. A přece se řítí Fénix skoro nepředstavitelnou rychlostí asi 50 000 kilometrů za hodinu prostorem vstříc společnému těžišti Země a Měsíce.

Přesto to bude trvat ještě hodiny, než toho bodu bude dosaženo a projektíl so otočí a s raketovým pohonem vpředu dopadne na oběžnici Země.

Oba muži, uzavřeni do ocelového krunýře, jsou celé hodiny odsouzeni k nečinnosti. Vyprostili se z ochranných pásů a beztišný stav jim zpočátku způsobuje nepohodlí. Je třeba zamezit každému mimovolnému, rychlému a silnému pohybu, jestliže se nechťejí nemile seznámit se stěnami nebo stropem. A tak profesor Burnes dá brzy přednost, znova si připnout ochranný pás.

Když bylo dáno první hlášení na Zemi – profesor Burnes úmyslně nemluvil sám, protože neměl chuť se hádat s Grünthersem –, zavládlo v malé řídicí kabině opět mlčení. Světlo je vypnuto a jen přístroje svítí, podobny mnoha magickým očím.

Je to ovzduší neskutečna, jako by přítomnost přestala existovat; jen miliardy blýskajících se hvězd jsou skutečností na černé obloze. Toto ticho je příšerné. Není slyšet ani tikání hodinek. Sheppard se neodvažuje rušit profesora, který patrně spí. Sám spát nemůže, i když ví, že automaty za ně myslí a pracují a že setkání s troskami před několika hodinami byla skutečná náhoda. Jeho oči spěchají kupředu směrem, kterým poletí raketa. Ale hvězdy nepřicházejí blíže. Daleko, zdánlivě nedosažitelně daleko, stojí před ním v majestátním klidu na temné nebeské stěně.

Sheppardovy myšlenky se vracejí zpět k Zemi, urazí cestu, pro kterou světlo potřebuje vteřinu, ale kterou projít by trvalo polovinu lidského života.

„Tam dole“, myslí si – a přece současně ví, že v této proklaté samotě není ani Nahoře ani Dole –, „na Zemi leží teď lidé ve svých postelích a spí, nebo vyhledávají zábavní podniky, kluby a bary, pohybují se na tanečních parketech při rytmu jazzu a kalypsa a prolévají si hrdlo whisky – – Jak často sám seděl na barové stoličce, cigaretu nedbale v koutku úst, a dával si míchat svůj speciální nápoj!“

K čertu s tím majorovým nápadem, zrovna jeho hnát s tou proklatou raketou na Měsíc! To není nic pro něho. Potřebuje hlučící zemskou činnost a onu vzrušující hru sil, ve které je třeba bránit se proti těm, kteří jinak myslí a jednají.

Sheppard zná Grüntherse už dlouho. Před dvěma desítkami let užili oba, sotva dvacetiletí, svůj nejkrásnější čas jako okupační vojáci na Rýnu. To bylo přece tenkrát něco! Může se ještě dobře upamátovat na mnohé dobrodružství s německými girls, a především na Grüntherse, který šel do všeho naostro. Od něho se mohl mnoho naučit! Ti hloupí Němci budou na ně dlouho vzpomínat. Škoda, že ten čas tak rychle uplynul!

Ano, chtěl by žít, vychutnávat, co Země nabízí příjemného. Grünthers mu dal jakousi naději, když splní dobře svůj úkol. Tomu se dobře mluví, sedí pevně v sedle, lépe užíval loktů. A on, Sheppard, se musí teď potloukat ve vesmíru.

To ticho mu jde na nervy!
„Profesore“, vyjde drsně z jeho hrdla, „kdypak už konečně bude tohle věčné kočírování u konce?“

„Ale Shepparde, znáte přece naše výpočty!“ Zdá se, že se profesor usmívá.

„Je to tady otrava!“ ozve se Sheppard.

Profesor Burnes pohlédne na chronometer, na měřič vzdálenosti. Vlastně by mělo už začít otáčení rakety . . .

Teď! – Už je to tady.

Postranní trysky počnou pracovat a otáčejí pomalu Fénixe okolo podélné osy.

„Tady máte tu svou změnu, Shepparde! Dosáhli jsme společného těžiště. Začínáme padat na Měsíc. Doufejme, že naše výpočty souhlasí, a trysky na zádi začnou včas brzdit. Je nyní na čase neustále pozorovat náš cíl. Zapněte matnici!“

Následují minuty namáhavé, soustředěné práce. Nyní už nestačí se spoléhat na automaty. Protože se nyní Měsíc posunul takřka na dosah ruky – vyplňuje jako obrovská, zcela osvětlená koule skoro celou plochu matnice –, je každá vteřina plná nebezpečí a napětí. Kdyby se výpočty rozcházely jen o zlomky se skutečnou hodnotou, kdyby přistávací rychlost byla jen nepatrně větší, mohla by se raketa roztříštit o skály, anebo aspoň utrpět tak velkou škodu, že by byl odlet později nemožný.

Ale ještě to není tak daleko. Z trysek na zádi sálají plameny spalované pohonně látky a brzdí rychlost Fénixe. Stupnice ukazují 12,5 kilometrů za vteřinu; pak 11; 10,5; 9 a let je stále silněji brzděn.

Zdá se, jako by povrch Měsíce se řítíl na oba muže. Je to divadlo, které jim bere dech. Padají přímo na mocné prstencové pohoří paprskovitého kráteru Koperníka . . . Víc a víc se rozrůstá v zorném poli a vyplňuje je. Bude účinnost brzd dosti silná? – Ještě má loď před sebou cestu 25 000 kilometrů za hodinu, sedm kilometrů za vteřinu.

„Profesore“, vyrazí Sheppard, „pusťte brzdící trysky naplno! To je přece šílenství, sebevražda!“

Profesor Burnes se opře rukama o desku s přístroji.

„Ještě ne, Shepparde, ještě počkejme!“ Jeho hlas se chvěje nesmírným nervovým napětím. –

Jen ještě 3000 kilometrů výšky . . .

Kdy se raketa roztříští?

Sheppard chce profesora odstrčit od brzdící páky, chce zesílit brzdění. – Ale velitelský pohyb ruky profesora způsobí, že zaváhá. Burnesův obličej vyjadřuje železné soustředění. Ani svalementem neškubne. Jako vytesán z kamene sedí v křesle, ruce na brzdící páce. Jeho oči putují od stolu s měřicí k obrazovce – zkoumavě a rozvážně. Za jeho vysokým čelem pracuje mozek přesně a jasně. A Sheppard cítí najednou zcela zřetelně: jestli někdo může zachytit tento pád, pak je to ta nepatrná postava vedle něho, je to ten Burnes, kterého dosud vždycky podceňoval a považoval za ustrašence a blázna.

Bezděčně v něm stoupá úcta k výkonu druhého, který postavil Fénixe a teď jej také zkrátí.

Pohlédne na výškoměr. Přejede ho mráz: jen ještě 1200 kilometrů!

Tu dorazí Burnes páku docela a zapne postranní trysky k posílení. Raketou to trhne a Sheppard je vržen kupředu. Bolest mu projede koleno. A tu vidí, jak paprskovitý kráter přestává růst a uhýbá na stranu. Povrch Měsíce dostává klouzavý pohyb, nepřibližuje se již, ale valí se na stranu.

Dráha Fénixe se silněji zakřivuje, blíží se kruhové dráze. Ve výšce tisíc kilometrů letí raketa jako střela nad rozeklanou krajinou a začíná kroužit kolem Měsíce.

Sheppard si slyšitelně oddechne a utře si pot z čela. Také profesor Burnes se probere ze svého soustředění a přejede si rukou přes oči. Pak se podívá na inženýra a usměje se.

„No, Shepparde, to nejhorší je překonáno! Stali jsme se oběžnicí Měsíce. Chceme také jednou vidět, jak vypadá druhá strana.“ Pak se obrátí opět ke svým přístrojům.

Také pro inženýra Shepparda začne teď namáhavá činnost. Kamera bzučí a zachycuje na filmový pás každou fázi letu kolem Měsíce.

Pracuje s časovou lupou, aby později bylo možno přesněji využít údajů o povrchu, nad kterým klouzají, stále hlouběji klesající.

Brzy dosáhnou hranice stínu. Jasná plocha zmizí a Fénix se ponoří do tmy černé jako smůla.

Po polovičním obkroužení proletěli noční stranou a obklopuje je opět měsíčný den. Krajina se jeví podivně mrtvá a bez života a žlutě a neskutečně jim svítí vstříc. Příkře vystupující horské hřebeny se střídají s obrovskými rovinami, které jsou protkány kilometry širokými trhlinami. A stále znova krátery, prstencová pohoří, těsně vedle sebe, nesčíslné a nepřehledné.

Mrtvá, jednotvárně holá, beznadějná pustina, pokrytá vrstvami špinavého žlutohnědého prachu jako obrovským přikrovem.

„Tedy v tomhle strašidelném světě se mám teď několik dní zdržovat“, myslí si Sheppard. Bude hledět, aby brzy vyřídil svůj úkol, a pak ho tady nemůže nic držet. •

Už několikrát obletěli Měsíc. Fénix klesá stále hlouběji. Rychlost se silně snížila. Osmdesát kilometrů ukazuje výškoměr. Nyní je čas, aby Sheppard jednal. Jeho úloha, kterou mu svěřil major Grünthers, začíná.

„Kde přistaneme, profesore?“ ptá se.

„Co nejtěsněji u hranice dne a noci“, zní odpověď. „Víte sám, Shepparde, že pak máme čtrnáct dní slunečního světla, a kdyby se doba našeho odletu protáhla – což nedoufám –, pak nebudeme tak rychle překvapeni temnotou. Když přistaneme těsně u kruhového pohoří Plato v blízkosti kráteru Omega, máme dobré možnosti pro výzkumy.“

Sheppard přelétne v duchu rychle mapu Měsíce, kterou si pevně vštípil v paměť. U kruhového pohoří Plato – to by bylo špatné. Je to přibližně o tisíc kilometrů na sever.

„Myslím, že je to nepříznivé, profesore Burnesi, rovina u kruhového kráteru Koperníkova skýtá méně obtíží.“

Burnes vzhledne překvapeně. Nono, jak přišel inženýr na tenhle návrh?

„Poslechněte, Shepparde“, začne rozzlobeně, „kde přistaneme, to by vám vlastně mělo být jedno. Dost dlouho jsem se zabýval Měsícem, kruhové pohoří Plato mě zvlášť zajímá, protože se tam čas od času ukazují v některých kráterech zelené záhadné plochy. O tom jste jistě už také slyšel. Dosud je ještě nikdo neprozkoumal. Pomyslete jen, jak cenné obohacení našich poznatků by to bylo, kdybychom mohli prozkoumat tajemství těchto ploch.“

Sheppard je okamžik bezradný, jen by ještě chybělo, aby profesor byl tvrdohlavý! Co jeho zajímají zelené plochy! Ať si dělá

profesor své pitomé výzkumy někde jinde! On musí vykonat svůj úkol.

„Ale, profesore, nemohly by být takové plochy také v kruhovém kráteru Koperníka?“, začíná znova.

Nyní Burnes zpozorní. Co to má inženýr? Proč trvá tolik na svém návrhu? Konečně, to přece mu nemůže nijak vadit, kde přistanou. Sheppard cítí nedůvěřivý pohled druhého. Nemá-li všechno selhat, musí vydat část svého tajemství. Ale jak to má vyložit, aniž by ohrozil svůj plán? Stále ještě cítí, jak je na něho upřen tázavý pohled.

Pokusí se křečovitě usmát. „Víte profesore“, koktá, „původně jste přece neměl letět. Vedoucím expedice jsem byl stanoven já a major Grünthers mi zvlášť důrazně přikázal, nevystavovat Fénix na Měsíci žádnému zbytečnému nebezpečí. ‚Především‘, řekl mi, ‚buďte opatrný; raději nechte být nějaký výzkum, než abyste se vydával v nebezpečí a byl ohrožen návrat.‘“

„Podívejme“, diví se profesor Burnes, „když byl Grünthers naposledy v mé pracovně, mluvil docela jinak. Tady něco nesouhlasí.“

Ale Sheppard už pokračuje:

„Víte, profesore, že u kráteru Koperníkova je automatická stanice Rady pro kosmické lety v Tiflisu a Kosmu I. Tam jsou zásoby kyslíku, pohonných látek a ostatních pomocných prostředků pro případ, kdyby některá z jejich raket potřebovala tyto věci při přistání. Grünthers mi nařídil tam přistát, abychom měli hned prostředky, kdyby se nám něco stalo. Nemyslíte také, že taková pomoc by nám mohla být zatraceně vhod?“

Ach tak, odtud fouká vítr! Burnes se musí bezdečně usmát. Dobrý Sheppard má jednoduše strach, že by se něco mohlo stát, a tak se chce zajistit. Podívejme, za tak bojácného ho nikdy neměl!

„Proč jste to neřekl hned, Shepparde. Návrh se dá docela použít. Přistaneme tam. Je lépe být opatrný.“

No konečně! Sheppard si ulehčeně oddechne. Ať ten starý osel klidně věří, že má strach! Hlavní věc je, že jeho plán bude proveden! A uklidněn věnuje se opět svým snímkům.

Zatím co raketa začíná poslední kruh kolem Měsíce, propočítává profesor Burnes ještě jednou přistání. Na každou maličkost musí být pamatováno, nic nesmí být zapomenuto! Přijdou ještě minuty plné úzkosti, než Fénix přistane na Měsíci. Naplní ho pýcha. Ať

mají druzí už meziplanetární stanice, ať už zřídili dokonce přistávací plochy a výzkumná střediska na oběžnici Země, ať jsou ve vývoji dále – často jim to záviděl! Nyní je však předstihl. První člověk, který začne vědecké výzkumné práce na Měsíci, bude on, profesor Burnes! Vždycky mu bude tato sláva náležet.

Zatím co se vyhřívá na výsluní radosti z toho okamžiku, napadnou ho znova Sheppardova slova. Je to vlastně zvláštní, že Grünthers udělal ten lidumilný návrh! Sheppard mu jistě neřekl celou pravdu. Něco ho varuje, aby Sheppardovi příliš nevěřil. A Burnes se rozhodne, mít se na pozoru.

A pak už je to tady! Raketa se mihne několik kilometrů nad osm tisíc metrů vysokým hřebenem měsíčních Apenin a spustí se na obrovskou, prachem pokrytou plochu, na jejímž okraji vystupují bezprostředně z roviny srázné, tisíc metrů vysoké skalní masy. Let se zpomaluje. Těžkopádně se napřimuje štíhlé tělo rakety z vodorovného směru a špička ukazuje k nebi, posetému hvězdami. Ze zadních a postranních, řídicích trysek vyrazí metrové plameny.

Sto metrů nad plochou, pokrytou troskami skal, se tělo letounu uklidní, několik vteřin visí nehybně, a spustí se pak dolů, chrlíc oheň. Prach a písek pod ním se promění v tekutou, vařící se hmotu.

Deset metrů nad zemí vyjedou z trupu těsně nad zadními tryskami dlouhé pavoučí nohy šikmo dolů, dosáhnou půdy, a udržují ještě se kolísající těleso letounu kolmo.

Pohonné trysky umlknou. Chvění proběhne trupem, který pak stojí pevně a jistě na půdě Měsíce. Fénix hladce přistál.

Na Kosmu I jde život opět svým obvyklým během. Tragické události okolo Nielse Jensena doznívají. Usilovná práce má ženy a muže opět ve svých poutech.

I když to ještě nemohou pochopit, že jeden z nich je po všechny časy hnán jako mrtvé tělo vesmírem, život musí jít dál – přesto přese všechno!

Život nesnáší klid, i když bolest a žal nad ztraceným kamarádem jej na nějaký čas ochromila.

Přesně jako hodinový stroj jde obrovský mechanismus kosmické stanice, a když pulsující rytmus jednou vynechá – společně působení všech částí jej opět uvede v chod. Kosmické společenství lidí je jeho pohonnou silou.

Jen v zimní zahradě, v mohutném vnějším kruhu Kosmu I, jako by všechen život odumřel.

Prudké sluneční světlo proniká okny ze speciálního skla skleníku ve vnějším kruhu, pohrává si na stovkách zelených rostlin, keřích rajčat, šlahounech okurek, hlavičkách salátu a luscích, proniká také až do toho koutu, kde mezi širokolistými trpasličími palmami a pomerančovíky stojí křeslo.

Bledá a bez zájmu sedí Petra Norstedtová mezi vši tou zelenající se a kvetoucí nádherou. Avšak ona ji nevidí. Příliš tvrdý byl úder, který ji postihl.

Teprve teď, když on už nemá být, ví, že ho miluje, toho velkého, bezstarostného, čilého chlapce.

Teprve nyní jí je jasné, co si dříve nechtěla připustit. Tolik se těšila, když dostala zprávu, že je přeložena na Kosmos I. Samozřejmě, nejvíce ji potěšilo uznání její práce, ale docela málo byla to přece také radost, že ve stanici uvidí Nielse Jensena. Ano, tak krásně si to už malovala, jak tam nahoře před něho předstoupí.

„Tak, příteli“, chtěla mu říci, „zahrádkářka, která pěstuje rostliny, očekává od vás v krátké době zprávu o pokusných zahradách, které hodlá zde na Kosmu I založit.“

Nielsovi, mrštnému ve slovech, by to jistě vyrazilo řeč. To by byla její malá pomsta za jeho nezdvořilou poznámku tehdy po kongresu biologů.

Jak ráda by dnes snášela jeho posměch, kdyby tím mohla odčinit všechno to strašné, co se stalo v posledních hodinách.

Nemá sil, aby začala práci. Všechno jí připadá nesmyslné. A přece ví, že práce by byla nejlepší lék.

Její pohled smutně téká po pokusných kulturách, které její kolegové založili už před týdny. Nádherně vyrostly. Zde má využít svých nových poznatků a metody k urychlení růstu.

Ví, že se to podaří, a že tím bude zajištěna plně rostlinná výživa lidí na stanici. Ale v ní samé není žádná síla, její nitro je jako vypáleno. K čemu to všechno, když ten, jemuž patří celá její touha, už s ní nemůže být!

Ve svém snění přeslechne, že se otevřely dveře, a poleká se teprve, když profesor Kozlov stojí před ní. Jeho pohled obejmě schoulenou postavu a také on si uvědomí s bolestnou naléhavostí ještě jednou ztrátu reportéra.

Muž s životními zkušenostmi nepotřebuje vysvětlování; jestliže o nevěděl dříve, řekne mu to smutek v tmavých očích.

Zde může pomoci jen změna a práce.

„Pojďte, Petro, ukážu vám teď stanici, vaše nové působiště. Budete žasnout, co všechno se u nás dá vidět.“

Petra ho ochotně následuje. Procházejí velkým skleníkem a dostanou se do přilehlé společenské místnosti.

„To je jedna z našich kluboven“, vykládá profesor. „Znáte ji už. Umístili jsme ji úmyslně do vnějšího kruhu, protože stálým otáčením okolo ústřední koule vzniká umělá přitažlivá síla, která nám – aspoň přibližně – nahrazuje přitažlivost, na niž jsme na Zemi zvyklí. Zde se můžete zdržovat, prohlížet si knihovnu, přehrávat si magnetofonové pásky anebo se dívat na televizní přenosy ze Země.“

Profesor vede Petru stále dále a pomalu se mu daří ji probudit k životu. Začíná se zajímat, klade otázky.

Jejich cesta vede strojrnou s mocnými agregáty na sluneční energii a s rozličnými laboratořemi.

Všude narázejí na horlivě zaměstnané lidi, kteří pozorně měří a počítají, zkoušejí a zkoumají.

Teprve nyní si Petra uvědomuje celou složitost kosmické stanice, obrovský rozsah výzkumné práce, která se zde koná pro lidstvo, a je pyšná na to, že patří také k tomuto společenství průkopníků kosmických letů.

Z vnějšího okruhu se dostanou jedním ramenem obrovského kola na saních, podobných výtahu, do ústřední koule.

„Teď vám ukážu mozek, či lépe: srdce, tohoto organismu“, opraví se profesor s úsměvem, „protože mozek jsme my, kteří tady nahoře pracujeme. Naším myšlením zůstává vše v chodu, zdokonaluje se a vyvíjí. Ale teď si nejdříve obujte tyto boty.“ Při tom ukazuje profesor na neohrabané výtvary, které stojí na podlaze vedle jedné dveří, podobné obrovským dřevěným pantoflím.

„Musíte vědět“, říká na vysvětlenou, „že přitažlivá síla v ústřední kouli se skoro rovná nule. Tyto zvláštní boty zde jsou silné magnety, které lnou k podlaze, a tak nahrazují přitažlivost.“

Vstoupí do centrály, ve které konají službu tři technici. Střed kruhovitě prostory zaujímá rozvodná deska. Petra žasne nad množstvím měřicích přístrojů, skál, knoflíků a pák. Čtyři obrovské obrazy na stěnách šíří kmitavé světlo.

„Odsud“, vykládá profesor Kozlov, „je řízena naše stanice. Nesmíte si myslet, že by Kosmos I kroužil po všechny časy kolem Země, poháněn jen počáteční rychlostí, která se ve vzduchoprázdňém prostoru, jak známo, nezmenší. To souhlasí teoreticky. V praxi však dochází vždy k jistým odchylkám, které jsou korigovány elektronickým mozkiem. Mimo to je zde naše zpravodajská ústředna. Udržíme pomocí zvukového obrazu stálé spojení se Zemí. Přirozeně, není neustále pozorován jen vesmír, ale také Země. Teprve od té doby, co je Kosmos I, jsme na příklad schopni dávat přesné předpovědi počasí. Odsud shora můžeme přehlednout celé kontinenty; tím je nám dnes umožněno přesně rozeznat stav povětrnosti a vydávat absolutně spolehlivé předpovědi.“

Se zájmem přikročí Petra k jedné z obrazovek. „To má být Země?“ ptá se. „Jsou vidět jen svítící body.“

„Jsme právě nad Severní Amerikou“, vykládá profesor. „Ale proč toho mnoho neuvidíme, na to musíte přijít sama“, dodá s dobromyslným úsměvem.

Samozřejmě, že to Petra ví. Je trochu zahanbena, protože se tak hloupě ptala. Teď je v Americe noc, a ty svítící body není nic jiného, než moře světél velkých měst, která svítí z hloubky do tmy jako světlušky.

Kolik může být hodin?

Profesor, jako by vytušil otázku, pohlédne na časoměřič na řídicím stole.

„Teď je tam v Americe nula padesát pět. Jsme přesně nad Rocky Mountains.“ A žertovně dodá: „Chcete-li to říci ještě přesněji, jsme na přímce, jejíž konečné body tvoří Rocky Mountains a Měsíc.“

„To je teď asi možno zvlášť dobře vidět Měsíc?“ táže se Petra.

„Nejen vidět, nýbrž i slyšet.“

Petra se na něho nedůvěřivě podívá. Že lze Měsíc také slyšet, to jí je nové. Ale profesor ji to vyloží.

„Víte přece, že jsme před časem poslali na Měsíc vozidla-roboty, automaticky pracující laboratoře a ještě všelicos jiného. Vysílají nám rádiově svoje měření, abychom mohli opravdu vyřadit každý pramen nebezpečí pro expedici. Let na Měsíc bez předcházejících podrobných výzkumů by bylo lehkomyslné riziko, které by mohlo špatně skončit. Chcete si poslechnout ty signály?“

Petra živě přikývne.

Profesor Kozlov přistoupí k jednomu z techniků, který sedí u přijímače, přes jehož obrazovku putují klikaté, měnící se čáry. Snímací přístroj těsně vedle běží stejnoměrnou rychlostí.

Když profesor pohlédne do tváře muže, bezděčně ucukne. Z obličejové technika hovoří úžas a v jeho očích se zračí zděšení a údiv.

„Cizí signály z Měsíce!“ vyrazí. „Cizí vysílačka, slyšíte!“

Zapne amplión, který tak bezprostředně a hlasitě zavřeští, že se Petra poleká.

Skutečně! – Nyní slyší také Kozlov záhadné značky. Znějí jako lidské zvuky, jenom silně zkresleny a nevyladěny. Profesor naslouchá po celé vteřiny jako přimrazený, ale pak do něho vjede život.

Krátce a jasně provádí svoje opatření. Z antén kosmické stanice srší do éteru telegrafické značky: Pokyny všem hvězdárnám a observatořím spřátelených zemí světa. – Bleskový hovor s Tiflisem.

Hlášení o záhadných měsíčních signálech letí na elektrických vlnách rychlostí světla kolem zeměkoule.

Minutu později už se zaměřují dva tucty radioteleskopů a obrovských dalekohledů astronomických stanic na Měsíc . . .

Žhavé sluneční světlo, které zabíjí vše živé, padá s nebe, černého jako noc, na pustou, vymřelou krajinu bez stromu a keře.

Silná vrstva špinavě žlutého písku pokrývá rovinu. Jsou na ní rozsety skalní rozvaliny, obrovské bloky, které jako by tam vrhl Titan mocnou rukou.

Žádná jiná barva neoživuje tento ohromný hřbitov z kamení, písku a prachu. Příkře vystupující skalnatá pohoří, pronikavě ozářená sluncem, tři, čtyři, pět kilometrů vysoká, táhnou se až na obzor, a ještě tam se ostře rozeznají jako narýsovaná, protože žádná atmosféra nestírá obrysy a kontrasty.

Stíny padají černé a chladné do roklin a rozsedlin a p'azí se do roviny. Sluneční světlo dává teplo pouze lesklému písku. Ale je to smrtící teplo: sto padesát stupňů. Žádný živý tvor to zde nevydrží.

Ledový chlad noci a sluneční žár dne hlodají na kamení a drtí je, až se rozpadne na prach.

A přece je tu život.

Lidé vnikli do pouště a vzdorují moci smrti, která se proudem valí z chladu a horka.

Před jednou skalní stěnou zvedá se na štíhlých pavoučích nohách patnáct metrů do výšky stříbrné ocelové tělo Fénixe.

Černě zeje otvor ve středu rakety. Čtvereční metr velká deska se vyklopí z otvoru a klesá dolů jako výtah.

V pancéřovaném kosmickém obleku vystupuje z výtahu váhavě profesor Burnes na měsíční rovinu. Hned nato zmizí výtah nahore a vrací se opět s inženýrem Sheppardem.

Zatímco profesor Burnes se po vstupu na Měsíc chvilku odává svým myšlenkám — ten vytoužený okamžik jej silně vzrušuje —, střizlivý Sheppard už ušel několik kroků. Jeho pohled těká okénkem z pancéřového skla po krajině.

Kde asi stojí housenková vozidla Kosmu I? Kde je startovací a přistávací plocha stanice?

Musí to být docela blízko. Ale ještě se nedá nic objevit.

„Haló, Shepparde, jak se cítíte?“ přichází ze sluchátka hlas profesora Burnese. „Pozorujete něco zvlášť nápadného?“

„Ne, profesore“, ozve se odpověď. „Cítím se naprosto normálně. Ani necítím tíži ochranného obleku. Mohl bych běžet a skákat. Je velmi příjemné být šestkrát lehčí než na Zemi.“

Z tenkých tyček antén na jejich helmách tryskají radiové vlny sem a tam. Dorozumění je výborné.

Již během letu si stanovili program výzkumů. Napřed se musí prozkoumat okolí kráteru, sbírat vzorky hornin, měřit gravitaci a teplotu a zkoumat podmínky půdy. Mnohé je jim už známo z bezdrátových hlášení automatických laboratoří; mnoho je ještě třeba vykonat. Především musí být objasněny poměry v kráteru, který je vozidlům-robotům nepřístupný.

Muži se dají na pochod, naložení nářadím, měřicími přístroji, lany a sekerami. Asi tři kilometry vzdáleno, zvedá se z roviny kruhové pohoří kráteru. Jeho výška může být asi tak pět set metrů. Znenáhla stoupající vrchy, které se prostírají až k hřebenu kráterového valu, umožňují výstup.

Když za sebou zanechali prach, hluboký až po kotníky, postupují na skalnaté půdě rychleji kupředu. Přes tíži kosmických oděvů a nářadí, připadá jim chůze lehká. Jejich svaly, zvyklé na zemskou tíži, hravě zdolávají každou překážku. Přeskakují metr široké trhliny a pukliny, vytahují se na skalní stěny, a ani jednou se při tom nezadýchají. Profesor Burnes je po nervově úmorné námaze mezi-

planetárního letu ve stavu příjemného uvolnění. Úspěšně překonaná nebezpečí a zdařilé přistání ho naladilo důvěřivě. Cítí se lehký a volný. S dychtivostí pravého badatele se žene kupředu.

„Co myslíte, Shepparde“, žertuje, „kdybyste na Zemi dělal takové skoky, zlomil byste všechny rekordy!“

Ale ten jen zabručí: „Z toho bych taky moc neměl, nejsem žádný sportovec.“

Inženýr se zabývá zcela jinými myšlenkami. Čím výše oba stoupají, tím pečlivěji prohlíží okolí. Kdepak asi vězí ta stanice Kosmu I? Mohou být na čtyři sta metrů vysoko, ale přesto, že mají širší rozhled, nelze objevit žádnou stopu. Muži běží po několik metrů širokém hřebenu, který vede přímo k okraji kráteru. Kráteru je brzo také dosaženo. Dívají se do bezedné hloubky. Sluneční světlo dopadá šikmo na stěny, které padají skoro kolmo dolů. Dvacet metrů hlouběji ztrácí se vše v neproniknutelné temnotě.

Okrouhlý, jako narysován kružítkem, asi sto metrů v průměru, otevírá se zející jícen. Co asi skrývá?

„A přitom to zde je jenom malý kráter“, míní profesor.

Hladce dolů spadající skála dovoluje spustit lampu na tenkém lanu do temnoty. Profesor Burnes vyndá ze sáčku, který nese po straně, složený stativ, podobný stativu fotoaparátu. Je spojen s bubnem, na němž je navinuto skoro tři tisíce metrů kabelu. Postaví přístroj jako trojnožku na okraj propasti, a na kabel upevní lampu a dva přístroje, které také vyjmul z vaku. Co Burnes zamýšlí s přístroji, je Sheppardovi záhodou. Také ho zvlášť nezajímá, co se zde děje.

Profesor je tak horlivě zabrán, že si ho ani nevšímá. „Tím líp promel!“ myslí si Sheppard.

Aniž by vzhlédl, vykládá Burnes: „Podívejte se, Shepparde, tento přístroj nám bude hlásit teplotu a ten druhý zde – a na to jsem nejvíc zvědav! – bude zkoumat, zda se na dně kráteru udržela atmosféra, jak udávají některé teorie, anebo zda už dávno zcela vyprchala, tak jako tady nahoře!“

Sheppard zabručí tu a tam několik nesrozumitelných slov, která mají profesorovi ukázat, že je ještě zde. Burnes je zcela zabrán do své práce. Zatím co se kabel se svým lehkým nákladem odvíjí, sedí v podřepu na skále a staví před sebe na zem plochou skříňku, která obsahuje dvě stupnice. Střídavě pozoruje komihající se lam-

pu, klesající hlouběji a hlouběji, a skříňku, aniž by si všiml, jak se Sheppard za ním pomalu vzdaluje a spěchá potom rychlými kroky k malé vyvýšenině, vzdálené asi tisíc metrů.

Inženýr stále ještě hledá automatickou stanici a doufá, že ji objeví za tím pohořím, které mu zastírá výhled do roviny.

Horečně spěchá dále. Musí stanici vypátrat! – Ve svém sluchátku zaslechne profesorův hlas:

„Podívejte se, Shepparde, tady na tu stupnici: teplota neklesá, ale udržuje se. Ne, stoupá! Podívejte se, Shepparde, stoupá!“

„Vidím, profesore“, řekne inženýr do mikrofonu. „Doufejme, že se ten starý osel neotočí“, myslí si přitom.

Je to podivná situace. Pod nebeskou kopulí, třpytící se hvězdami, sedí na bobku malá postava v neforemném ochranném obleku. Sedí na okraji velkého kráteru na kameni, který je rozpálen sluneční září na víc než sto stupňů, a jehož teplota je docela cítit izolaci skafandru. Jako tykadla velkého brouka vyčnívají obě antény z kovové přilby. A pět set metrů dále pohybuje se podobná postava velkými skoky směrem ke hřebeni horského pásma, které vybíhá od okraje kráteru do roviny. Oba se spolu baví, jako by stáli vedle sebe.

„Stopy atmosféry!“ volá profesor, bez sebe vzrušením. „Shepparde, neletěli jsme nadarmo. Tento objev je senzace!“

„Blahopřeji vám k tomu, profesore“, přichází hlas inženýra. Brzy už tam bude, brzy dosáhne vyvýšeniny. Ještě několik kroků . . . Tu – skutečně – tam dole v hloubce, těsně u vystupujícího horského hřebetu, stojí dvě, tři malá vozidla, podobná pásovým traktorům. Automatická stanice! Konečně ji našel. Sheppard slyšitelně dýchá. Musí vypnout mikrofon, aby profesor neslyšel uspěchaný dech. Jeho oči hledají horečně cestu dolů.

Profesorovi, který je ponořený do svých pozorování, je mlčení partnera nyní přece jen nápadné. Když se ohlédne, je sám.

„Shepparde, kde jste?“

„Tady docela blízko, profesore“, zazní uklidňující hlas. „Jen jsem se porozhlédl po automatické stanici. Hned jsem zase zpátky.“

Burnes vydechne. „To ale není správné, Shepparde, že se tak potichu vzdalujete! Jak lehko by se vám mohlo něco stát.“ Burnes je rozmrzelý. Co to má ten inženýr? Už zase to záhadné tajnůstkářství!

„Objevil jste stanici?“

„Ne“, odpoví Sheppard, „ta musí ležet na druhé straně.“

Stanice! Pořád ta stanice! Zajímá ho víc než objev atmosféry na Měsíci. Burnes je zklamán, že jeho partner zřejmě nedovede tuto událost plně ocenit.

Ve dvou stech metrech narazí závaží na překážku. Dosáhlo už dna kráteru, nebo zůstalo viset na výčnělku skály? Stupnice ukazuje jen ještě deset stupňů pod nulou.

Bude vzduch tam dole dýchatelný? Nebo jsou to jen otravné plyny? Hustota odpovídá zemské atmosféře. V profesorovi už zraje plán, aby do té hloubky sestoupil. Musí tu hádanku rozluštit!

Za skalním výběžkem se vynoří inženýr.

Ale co je to? V sluchátku slyší Burnes vysoký, zpěvavý tón. Strne. Teď je to stoupání a klesání rozličných tónů – zvuky se zesilují a opět zeslabují, pak se proplétají, splývají a opět jsou jasné.

Také inženýr slyší tóny. Zastaví se uprostřed běhu a naslouchá. Nesrozumitelné švitořivé zvuky zaznívají z přijímače v ochranné přilbě.

Oběma mužům v měsíční pustině projede údy hrůza.

Kdo je volá? – Mimoděk zvednou hlavu a naslouchají neko-nečnu vesmíru nad sebou. Vysílá to cizí živý tvor na jejich vlně? Odkud přichází, kdo to je?

Tu jsou znova ty zvuky! Duní v přilbě, až to bolí. Potom prasknutí ve sluchátku a ticho. Už není nic. Jako by se nic nestalo, leží měsíční krajina a kráter se svými skalními útesy a rozsedlinami v ostrém žlutém slunečním světle.

Profesor vyskočí a spěchá k inženýrovi. „Shepparde, slyšel jste?“

„Ano, docela zřetelně!“ vyrazí inženýr. „Co to mohlo být?“

„Jistě žije tvorové z jiné planety. Nebo“, profesor se zarazí – ne, ta myšlenka je absurdní.

„Nebo co?“ ptá se inženýr.

„Myslel jsem právě na to, že se v nitru Měsíce snad udržely nějaké živé bytosti, které nás chtějí varovat. Jistá atmosféra tam je, jak jsem mohl zjistit. Ale to je nemožné, neboť to by byly bytosti s technikou, která je rovnocenná přinejmenším lidské technice, a tak vysoká technika by se tu sotva mohla vyvinout.“

„Pojďte, profesore, musíme k Fénixu! Něco se stalo!“ naléhá Sheppard chvatně.

Zmocnil se ho nepříjemný pocit. Bylo to varování? Hrozí jim nebezpečí? Utíká odsud velkými skoky a Burnesovi nezbývá nic jiného, než nechat všechno stát a spěchat za ním.

Rozeběhl se pln starosti a neklidu. Jestli se stalo něco s Fénixem?

„Shepparde, tak přece počkejte!“ volá. Ale ten už je sto metrů napřed.

„Jen pojdte!“ zavolá zpátky.

Když profesor Burnes, těžce oddychuje, dorazí dlouhými skoky do roviny, vidí, že Sheppard stojí už několik metrů před raketou. Když přijde blíže, rozezná vedle na zemi nehybně ležící postavu v ochranném obleku. Ve svém překvapení nedává pozor na to, že Sheppard se shýbá, bere s prsou neznámého podlouhlý předmět, a ukrývá jej.

Před Fénixem leží člověk v hlubokém bezvědomí. Burnes a Sheppard ho zvednou a spojenými silami dopraví výtahem do Fénixe, svléknou mu kosmický oblek a pečlivě ho uloží. Profesor Burnes zkouší puls. Je pravidelný a silný.

Neuplyne ani pět minut, když neznámý otevře oči. Překvapen se rozhlíží po kabině, zatím co ho oba muži mlčky pozorují. Vztáhne se, a v témže okamžiku se mu také vrátí paměť. Rázem je úplně bdělý a tak osvěžený, jako by právě byl dlouho spal hlubokým spánkem.

„Promiňte, pánové“, řekne, „nemohli byste mi prozradit, kde jsem?“

„Jste v americké raketě“, odpoví mu Sheppard. „Toto je profesor Burnes z CAV a já jsem inženýr Sheppard. Jsme posádka první rakety, která před několika hodinami přistála na Měsíci“, dodá pyšně. Ale už si není tak jist, že byli první. Byl reportér zde dříve než oni? Hoří netrpělivostí, aby se to dozvěděl.

Niels se nedůvěřivě usměje. Jak to přece bylo? Vzdálen pět tisíc kilometrů od Země byl zahnán z Kosmu I. Pak by tedy byl urazil cestu přibližně 375 000 kilometrů. Skoro neuvěřitelné!

„To je dobrý vtip, Mr. Shepparde“, řekne proto, stále se usmívaje. „A kde jsme doopravdy?“

Inženýr ukáže rozzlobeně na kulaté okno. „Prosím“, řekne jen.

„Skutečně!“ uklouzne Nielsovi, když spatří bizarní měsíční krajinu. „To je překvapení! Letěl jsem tedy na Měsíc! Pěkný rekord. To po mně hned tak někdo nedokáže.“

„Nechtěl byste nám teď říci, kdo jste a jak jste se sem za tak podivných okolností dostal“, ujme se nyní profesor Burnes slova. „Kde je vaše raketa?“

„Jsem rozhlasový a televizní reportér Niels Jensen. Raketu nemám. Dostal jsem se sem v ochranném obleku, tak jak jste mě našli.“

Když vidí, jako se obočí inženýra Shepparda nevrle stáhne, je mu teprve jasné, že oba muži musí také tuto výpověď považovat za vtip. Cesta, kterou se sem dostal, je příliš neobvyklá.

„Ne, ne, pánové“, spěchá proto, aby řekl, „je tomu skutečně tak. Vysvětlím vám to.“ A nyní vypravuje překvapeným mužům o svém neobvyklém dobrodružství, jak byl zahánán z Kosmu I, a srážce s troskami, a ličí, jak ho pak po několika hodinách v poslední minutě zachytila ona záhadná raketa a tím ho zachránila před jistou zkázou.

„Domnívám se, že tato raketa pochází z nějaké neznámé sluneční soustavy“, pokračuje pak. „Živé bytosti musí tam vládnout vysokou inteligencí a technikou, která daleko předčí zemskou. Byl jsem jen několik málo okamžiků při vědomí a něco jsem zaslechl jako v polospánku. S jistotou pouze vím, jak ony bytosti vypadají.“

Ale Sheppard mu nevěří. Podezíravě pozoruje mluvčího, pln neklidu čeká na každé další slovo. Bude Jensen postrádat pouzdro, které si Sheppard vzal k sobě? Pouzdro pochází bez pochyb od bytosti z toho vzdáleného světa a podá asi informace o způsobu jejich života; jistě to znamená dar reportérovi, myslí inženýr. Ale teď je má a nechá si je. Kdyby jen byl sám, aby si je mohl prohlédnout. Jaká sdělení asi obsahuje?

Když Niels Jensen dokončil svoji zprávu, aniž by se jediným slovem zmínil a pouzdro, zavládne v těsné kabině po celé minuty mlčení. Zázitek reportérův je fantastický, nepředstavitelný! Muži se oddávají svým myšlenkám. Jedna otázka jimi všemi hýbe a profesor Burnes ji vysloví:

„Prvně máme nyní jistotu, že ve vesmíru existují kromě nás ještě jiné rozumem nadané bytosti, a že my lidé na naší malé Zemi svůj kosmický život teprve začínáme, zatím co na jiných, nám neznámých, světech tento vývoj dosáhl takového stupně, o kterém můžeme jen snít. Proč však nehledají spojení s námi? Jaký vzestup by to pro lidstvo znamenalo, kdyby se nám nějak projeвили!

Oplodnili by naši techniku, naši vědu, a následoval by netušený rozmach lidské kultury. Co je zdržuje, aby se s námi seznámili?"

Muži nenalézají žádnou uspokojující odpověď.

„V žádném případě však nesmyslejší nepřátelsky“, řekne konečně Niels, „jinak bych asi nežil. Přece však bych očekával od nich nějaké vysvětlení, nějaké znamení.“

Inženýr Sheppard si oddychne. Teď má jistotu! Nikdo kromě něho neví o pouzdru! Tedy jen on sám vlastní poselství oněch záhadných bytostí. Ještě dnes bude hlásit na tajné vlně Grünthersovi ten cenný nález.

Musí být vyjasněno ještě mnoho otázek, protože nastala zcela nová situace: Vystačí pro tři kyslík a zásoby potravin, které jsou vlastně vyměřeny jen pro dvě osoby? Bude moci raketa při odletu unést zvýšený náklad? Profesor Burnes stanoví výpočty a dojde k uspokojivým výsledkům.

„Prosím vás“, obrátí se nyní Niels na Burnese, „abyste podal radiovou zprávu mým příbuzným na Zemi a přátelům na Kosmu I, že ještě žiji, a že jsem přistál tady na Měsíci. Určitě se domnívají, že už jsem dávno mrtev. Nechtěl bych, aby byli v nejistotě déle, než je nutno.“

Profesor Burnes očekával tuto prosbu. Je na rozpacích: Grünthers mu uložil pečovat o to, aby let byl bezpodmínečně udržen v tajnosti, a jeho smysl pro povinnost ho nutí, aby dodržel slib, který jednou dal. CAV mu dal možnost provádět výzkumy a uskutečnit své sny. Nechtěl by být nevděčný. Ale tím, že se zde vynořil Niels Jensen, nastaly mimořádné okolnosti, které ospravedlní překročení předpisu. Když myslí na bolest a smutek příbuzných reportéra, nutí ho to, aby dal svůj souhlas. Co má dělat? Ulehčeně si oddychne, když mu inženýr přijde na pomoc.

„Mr. Jensene, pochopíte“, řekne Sheppard, a Nielsovi se zdá, jako by mu při tom zahrál zlomyslný úsměv kolem rtů, „že máme své instrukce, které nám velí udržet let v tajnosti tak dlouho, jak je jen možno. Že jste se zde tak dobrodružně objevil, by zajisté byl důvod, abychom tyto předpisy porušili. Ale i kdybych chtěl, nemohu vaši prosbě vyhovět, protože vysílačka nefunguje. Asi je nějaká lampa vadná. V přítomném okamžiku není možné, abych dosáhl spojení se Zemí. Doufám však, že brzy najdu chybu, protože sami musíme také podávat hlášení.“

Niels je trochu rozmrzelý: Považoval za samozřejmé, že jeho prosba bude splněna, že pro to nebudou žádné omezující předpisy. Prozatím se však musí spokojit s odpovědí. Jeho cit mu říká, že zde něco není v pořádku.

Sám profesor Burnes je překvapen.

„Je tomu opravdu tak, Shepparde?“ ptá se nedůvěřivě.

„Když to říkám, tak to také souhlasí“, vybuchne inženýr, „za koho mě vlastně máte? – Tady se přesvědčte sám!“ Pohybem, který nedokáže ovládnout, zapne přístroj a jízlivě se přitom zašklebí. Že předtím, během rozhovoru, manipuloval s přístrojem, to nikdo nepozoroval.

„Tak už tomu teď věříte?“ ptá se a podá Burnesovi sluchátko. Není slyšet ani tón.

„To je pro nás velmi nepříjemné, a přirozeně mě to mrzí také kvůli vám, Mr. Jensene“, řekne Burnes. Ale Niels na něm pozoruje, že ten neočekávaný obrat je mu příjemný.

„To jsem se tedy dostal do pěkné společnosti“, myslí si. A umíní si, že bude opatrný – především předtím inženýrem.

Příští hodina je vyplněna poradami o dalším průběhu pobytu na Měsíci. Profesor řekne Nielsovi a pozorování na kráteru a reportér je na profesorovu prosbu ochoten rád pomoci při dalším výzkumném programu.

„Protože jsme teď tři, vykonáme úkoly rychleji a můžeme start zpátky na Zemi stanovit, myslím, na dvacet čtyři hodin zemského času, tedy za osmnáct hodin“, prohlásí Burnes.

„Řídíte raketu sám, profesore?“ táže se Niels se zájmem.

„Nikoliv, kontroluji jen, a zasáhnu, jestliže nastanou nepředvídané události“, odvětlí Burnes. „Všechno ostatní obstarávají automaty. Můžete si myslet, pane Jensene“, dodá na vysvětlenou, „že někdy je třeba bleskurychlých reakcí, a tu náš mozek pracuje příliš pomalu; raději se už spoléháme na automaty. – A nyní navrhuji chvilku odpočinku, abychom byli dostatečně svěží pro konečnou etapu našeho měsíčního programu.“

Muži opustí řídicí kabinu a otvorem v podlaze sestoupí do spodní prostory, která slouží ke spaní, jídlu a k uschování zásob a nářadí. Lehnou si do závěsných sítí.

Sheppard neustále přemýšlí: Jak to jen udělat, aby mohl uvědomit Grüntherse o těch událostech, aniž by oba ostatní něco

pozorovali? Pálí ho bezuzdný vztek: Ten zatracený reportér ničí všechny jeho plány; a profesor, ta klátící se třtina, škodí víc, než prospívá; a pouzdro – má jistě milionovou cenu; když chytře začne, může s tím udělat velký obchod; ale to bude možné jen tehdy, nebude-li mít žádné svědky. Nejlepší by bylo, kdyby oba dva druzí zůstali na Měsíci; nikdo by mu nemohl nic dokázat. Kdyby jen věděl, jak to zařídit! Grünthers by ovšem musel být zpraven předem, ale ten by sotva něco proti tomu namítal.

Zkusit to teď? Zvedne se. Ale tu cítí, že na něm spočívá reportérův pohled, a nechá své tělo zase klesnout zpět. – Pak ho napadne myšlenka . . .

Za nějaký čas později tři muži v kosmických oblecích sklouznou z otvoru Fénixu výtahem dolů. Naložení nářadím a nástroji, vydávají se na cestu. Sheppard jde napřed.

Najednou se podlomí v kolenou a padne s bolestným výkřikem na zem.

„Copak je?“ ptá se Burnes starostlivě a přistoupí blíže.

„Moje noha!“ vyrazí inženýr stísněně. „Vyvrtl jsem si ji.“ Pokouší se vstát, ale opět se se sténáním zhroutí.

„To je pěkné nadělení“, vzdychne profesor. Sheppard se ještě několikrát pokouší zvednout. Nejde to. Konečně se s pomocí ostatních postaví na nohy, belhá se dále za hlasitých bolestivých výkřiků a zůstane stát, těžce oddychuje.

Žádná pomoc, musí tu inženýra nechat! Spojenými silami ho dopraví k raketě, výtah ho doveze nahoru, a oba muži putují sami. Sheppard za nimi pošle výsměšný pohled, dříve než zmizí v otvoru.

Kdyby byl jenom ještě minutu pozoroval své druhy, nebyl by hned vystoupil do velitelské kabiny, aby se spojil s Grünthersem.

Niels Jensen se vrátil totiž k raketě. Profesor zapomněl elektrický výškoměr a reportér se nabídl, že jej přinese. Je docela rád, že může jít ještě jednou zpátky, protože – čert ví! – tomu Sheppardovi nevěří. To vymknutí kotníku a především to hlasité nařikání mu připadá u velkého, silného muže příliš zvláštní.

Niels vystoupí z výtahu do otvoru a zavře vnější dveře. Se sykotem proudí vzduch do tlakové propustě a upravuje tak tlak na jednu atmosféru, jak je obvyklý na Zemi. Niels pozoruje pečlivě měřicí přístroj na stěně, pak sundá helmu, pověsí ji na věšák

a otevře opatrně vnitřní dveře. – Prostor pro přístroje je prázdný. – Sheppard je tedy nahoře v centrále. Nielsův pohled míří k žebříku a utkví na pootevřeném vstupním otvoru.

Nebyl to hlas? S kým mluví inženýr? Co to znamená? Napadne ho bezdrátový aparát.

Potichu, varuje se každého hluku, stoupá po žebříku. Skutečně Sheppard má spojení se Zemí! Tedy lhal, když říkal, že bezdrátový přístroj je porouchaný. Jensen pozorně naslouchá.

Co slyší, je tak překvapující, že se musí držet, aby nevyskočil, a tím se předčasně neprozradil. Inženýr právě říká:

„Pouzdro, které jsem u toho Nielse Jensena našel, pochází nepochybně od posádky cizí rakety, která ho zde vysadila. Domnívám se, že obsahuje zprávy a sdělení a životě na oné vzdálené planetě a bude mít asi velkou důležitost. Může nám zprostředkovat poznatky, proti nimž naše výzkumy na Měsíci jsou bezvýznamné. Reportér o tom nic neví; byl v bezvědomí, když jsem pouzdro vzal k sobě. Profesor také nemá tušení. Dám si pozor, abych mu něco řekl. On to dokáže a tlachá. Vůbec příliš moc sympatizuje s druhou stranou. Jestli jednoho dne přeběhne, nesmíme se divit. Majore, dejte mi příkazy, co se s těmi dvěma má stát! Zapínám na příjem.“

Pak je nahoře ticho. Niels Jensen stojí jako strnulý. Co zaslechl, zasáhlo ho jako úder. Takový bídák, ten Sheppard! Tedy přece záhadné bytosti, které ho zachránily, zanechaly zprávu, dar pro něho! A ten lump tam nahoře mu to ukradl! Chtěl by se s ním vypořádat. Ale ještě se musí nutit ke klidu. Kdyby se jen mohl dozvědět, jaké příkazy dostane inženýr ze Země!

Nyní hovoří dále:

„Okay, sir, dobře jsem vám rozuměl: Pouzdro má větší cenu než člověk. – S návratem si nedělejte žádné starosti, profesor Burnes už nařídil automaty na odlet a vypočítal kurs. Udělám všechno možné. Doufám, že mi vyjdete vstříc.“

Již během rozhovoru Niels Jensen pozvedl uzávěr otvoru a opatrně jej posunul ke straně. Nyní může vidět, jak inženýr sedí před bezdrátovým přístrojem. Jaká nařízení mohl dát ten major na Zemi? Opatrně se sune Niels nahoru a šplhá se otvorem.

Přece však nějak musel způsobit hluk. Inženýr se polekaně otočí a vrhne se s vztekým výkřikem na reportéra. Začne rozhořčeně

zápolení. Sportem zocelený Niels vyrovná se sice síle druhého, ale kosmický oblek mu překáží, takže Sheppard je ve výhodě.

„Padouchu, tak to je tvoje pravá tvář!“ vyrazí Niels. Pokouší se osvobodit ze sevření druhého. Rozhořčení zdvojnásobuje jeho sílu. S hlukem letí inženýr na stěnu. Ale je zase rychle na nohou, jeho pěst zasáhne Nielse nad okem, takže ten na okamžik zakolísá. Toho využije Sheppard a strhne k sobě pouzdro, ležící na stolku. Tentokrát však je Niels rychlejší. Jeho pěst udeří plnou silou a zasáhne Sheppardovu čelist. Ten klesne na kolena, pouzdro mu vypadne z rukou. Znova ho zasáhne mocný hák a donutí ho k zemi. Zatímco Niels zvedá pouzdro, aby bylo mimo dosah, vstává inženýr namáhavě. Vrhá na druhého pohled plný smrtelné nenávisti. Krčí se jako dravec, připravený ke skoku, a číhá na vhodnou příležitost.

„Co dělá vaše vyvrtnutá noha, mister Shepparde? Velmi rychle jste se z toho zotavil a docela jste mezitím opravil bezdrátovou vysílačku. Pozoruhodný výkon!“ Ve výsměšném hlase Nielse Jensena se chvěje nebezpečný spodní tón. „Myslím, že mi teď řeknete, co má znamenat vaše záludné jednání.“

Ale inženýr neodpovídá.

Napjatě číhá na to, kdy jeho protivník ukáže slabinu a on se znova bude moci na něho vrhnout. Musí mít znova pouzdro, stůj co stůj! A pak s tím tady se vypořádá! Ten nesmí už Měsíc opustit, to má jisté. A Niels Jensen je skutečně neopatrný: Na okamžik se otočí na stranu, aby se podíval po pouzdru. To Sheppardovi stačí.

Skočí bez hlasu.

Niels při mocném nárazu upadne. Znova začne tuhý zápas. Je veden houževnatě a rozhořčeně. Je slyšet jen supící dech.

Náhle stojí profesor Burnes ve velitelské místnosti.

„Shepparde, co to má znamenat!“ žádá Burnes ostře a přísně přece neslýchaně! – Burnes vnikne mezi zápasící a podaří se mu je roztrhnout. S lesknoucíma se očima stojí proti sobě.

„Shepparde, co to má znamenat!“ žádá Burnes ostře a přísně vysvětlení. Násilnosti se mu nanejvýš protiví. Malý muž je silně popuzen. Jsou jen tři v tomto příšerném, mrtvém světě, a jeden je na druhém závislý. Ale místo, aby si navzájem pomáhali, perou se!

Pohyblivý Sheppard vidí východisko. Ještě je možnost zachránit pouzdro. Musí získat profesora za spojence.

Pokouší se o úsměv, který znetvoří jeho obličej v grimasu.

„To nic není, profesore!“ A vypravuje skutečně podle pravdy o svém nálezu. „Vy jste vědec, profesore Burnesi, a pochopíte tedy, že cenné pouzdro musím bezpodmínečně hlásit majorovi. Protože jsem určitě předpokládal, že mister Jensen si bude dělat nároky na nález“, – přitom zavádí jeho nenávidistický pohled o reportéra, „zatajil jsem jej a vyčkával vhodný okamžik k vysílání. Přitom jsem byl pozorován a přepaden.“

Niels Jensen nyní vidí, že přece musí zasáhnout. Všechno v něm vře.

„Kdo byl útočník, to víte sám nejlépe, mister Shepparde. Myslím, že je to málo čestné, ukrást dárek od cizích bytostí – a zdůrazňuji, že to byl dárek pro mne.“

Niels se může jen s námahou přinutit ke klidu.

„Lhát o porouchané vysílače a potom předstírat vymknutou nohu – je to v pořádku, profesore?“

Profesor Burnes je nerozhodný. Komu má věřit?

„Ukažte mi, prosím, to pouzdro, pane Jensene!“ žádá. Niels mu podá podlouhlý kovový předmět, který má tvar asi jako dlaň velké fazole. Do modře se lesknoucího povrchu jsou vyryty záhadné značky, které připomínají schéma řadění na přijímače. Jakmile světlo padá z jiného úhlu, objevují se nové čáry a křivky. Kovový předmět spočívá těžce v ruce. – Co asi skrývá?

V profesorovi se probudí zvědavost vědce.

„Je to dar, jehož cenu dnes ani nemůžeme odhadnout“, říká a jeho hlas zní skoro nábožně. „Najdeme-li klíč k jeho nitru-předpokládám, že je, v těchto značkách na povrchu –, pak budeme mít snad zprávy z vesmíru, které rozřeší mnoho dnes ještě nevyjasněných záhad.“

Niels pozorně naslouchal profesorovi. Zajisté je pouzdro vzácný dar: cenný pro všechny, kteří chtějí připravit lidstvu krásnější a světlejší budoucnost; ale také nebezpečný, dostane-li se totiž do rukou těch lidí, kteří hledají ziskuchtivě a s touhou po moci jen své vlastní výhody.

Jensen věří, že nyní prohlédl Shepparda: Jako nástroj jedné, stále ještě nebezpečně mocné, finanční skupiny, chce zkázu druhých. Niels nenávidí inženýrovu podlost a ničemnost a ví, že to bude boj na život a na smrt, který bude muset svádět o vlastnictví pouzdra.

„Profesore“, obrátí se nyní na Burnese, „uznáte, že ten cenný dar je určen k blahu lidstva. Mně je jasné, že u tohoto muže“, – ukáže na inženýra – „určitě není v správných rukou. To dokázal sám svou neupřímností. Dejte mi je zpět, donesu je těm lidem, kteří chtějí jen dobro.“

Ale profesor Burnes váhá dát pouzdro do natažené ruky reportéra. Příliš ho upoutal magický lesk třpytného tělesa. Sám chce být při tom, sám chce pomáhat při odhalení tajemství. Ale bude mu to možno, když nechá reportérovi volnou ruku? Nemá také právo podílet se na rozluštění?

Opět je to inženýr, který mu ukáže východisko. Sheppard zpozoroval váhání profesora a okamžitě zasáhne:

„Nechápu, proč si pan Jensen dělá nároky sám na pouzdro, profesore Burnesi. Také my máme na ně právo; kdybychom mu byli nepomohli, bylo by vše jiné. Proto navrhuji, abyste vy, profesore, cenný nález opatroval, než budeme opět na Zemi. Tam bude předložen gremiu vybraných vědců z celého světa, aby všichni z toho měli užitek. – Něco jiného jsem nikdy neměl na mysli.“

„Máte pravdu, Shepparde, a vy také, pane Jensene, pochopíte, že to je dobrý návrh. Prozkoumání pouzdra mezinárodní komisí vědců je nejlepší cesta, též ve vašem smyslu, cesta, která také plně přihlíží k vašim nárokům.“

Niels Jensen je překvapen tím obratem. – Podívejme, to je mazaný tah, který nejprve zajišťuje inženýrovi volnost pohybu a nechává mu čas, aby si vymyslel novou lumpárnu!

Rád či nerad, musí zatím prohlásit, že souhlasí. To mu však nesmí vadit, aby nesledoval ještě pozorněji další průběh věcí.

Tak pokývne jen na souhlas hlavou a jeho nedůvěra je hned potvrzena: v očích inženýra se vítězně zableskne.

Jako Sheppard, tak i profesor je velmi spokojen s tímto řešením; dává mu přece možnost, aby mohl pomocí objevit tajemství pouzdra.

„Tedy mír by byl zjedнан“, řekne s úlevou. „To mě těší za nás za všechny tři. Konečně musíme držet dohromady a vzájemně si pomáhat, místo abychom se hádali. Inženýre Shepparde, musím vás však požádat, abyste v budoucnu zanechal svévolných zásahů a přizpůsobil se celku. – A nyní se vrátíme k našim úkolům. Ten hloupý spor stál už mnoho času.“

Profesor zamkne pouzdro do skříňky ve stěně a klíč vezme k sobě. Pečlivě přezkouší ještě jednou, zdali jsou automaty připraveny ke startu, aby později neztrácel čas, a přitom netuší, že ho tato starostlivost bude málem stát život.

Pak vykročí tři muži znova do měsíční pustiny, která je přijme nehybná, mrtvá a rozpálená sluncem, a začnou svůj výstup do bizarní, žluté skalní divočiny, pod hvězdnou nádherou, zářící z nebe černého jako smola.

Na Nielse Jensena hluboce působí mlčící prázdnota kamenného světa na Měsíci, a obdivuje neslýchanou odvahu, se kterou lidská energie pronikla až na tuto vymřelou hvězdu.

Jaké boje, jaké oběti to ještě bude stát, než také ti poslední pochopí, že jenom spojené síly celého lidstva mohou splnit tento úkol, a že dobrodruzi, kteří jednají z vlastní chtivosti, touhy po moci a velikášství, nemají už místa v lidské společnosti!

Jensenův pohled zavádí o inženýra, který několik metrů před ním vystupuje na hřeben, obratně jako kočka. Jaké plány asi ten muž chová? Ze má inženýr něco za lubem, to je Nielsovi jasné. Kdyby jen věděl, jak se proti tomu ozbrojit! – Jaké asi pokyny dostal Sheppard ze Země? – Reportérovi je, jako by se tichem plížilo k němu něco hroživého a příšerného. Tuší, že se blíží obrovskému nebezpečí, které nějak souvisí s tím mužem tam vepředu, ale neví, jak se s tím nebezpečím má střetnout. Každý nerv je napnut, každý sval v pohotovosti.

Nielsovi je jasné, že se nejedná jen o jeho život, ale o víc. Dostal z vesmíru dar, je doručitelem oné tajemné schránky, a ví, že o to bude muset bojovat. V ruku inženýra Shepparda by mohlo pouzdro znamenat nebezpečí pro lidstvo. A také profesor pro toho muže je jen hracím míčem.

Profesor Burnes už dorazil na místo, badatelská touha okřídčila jeho kroky. Teď, když byla pozornost opět obrácena k vědeckým výzkumům, neexistuje už pro něho žádný spor, zapomene docela i na neskutečnou krajinu kolem sebe, vidí jen svůj úkol.

Malý muž je jako posedlý přáním odhalit tajemství měsíčních kráterů.

„Mister Jensene, Shepparde, pojďte! Teď se dostaneme tomu kráteru na kůži“, zní jeho hlas ve sluchátku přilby. Muži odhodí svůj náklad a hledí do bezedné černé hlubiny.

„Podívejte se, mister Jensene“, obrátí se profesor k reportérovi, „tam dole jsou stopy atmosféry – doklad toho, že také Měsíc, podobně jako Země, měl kdysi atmosféru. Nyní musíme ještě vyzkoumat, jaké má složení, z toho bude lze učinit závěry, jaký druh živočichů snad obýval toto nebeské těleso. Ale k tomu potřebujeme zkoušky plynu.“

Atmosféra na Měsíci? To je úžasný objev, myslí si Niels.

„Ostatně“, pokračuje profesor, „dvě stě padesát metrů jsme už naměřili. Uvidíme, co ukáže elektrický měřicí přístroj.“

Burnes vyvíjí horečnou činnost, kterou se Niels nakazí. Také on horečně touží vyzkoumat nové a neznámé. I sám inženýr se zúčastňuje prací, zdá se, že zapomněl na zápas, a žádá dokonce reportéra, aby mu pomohl postavit trojnožku.

Měří se hloubka. Pět set deset metrů ukazuje stupnice měřicího přístroje. Profesor Burnes uvažuje a mluví přitom polohlasně k sobě:

„Co teď budeme dělat? Jak dostanu zkoušky plynu? Budu muset stejně asi dolů.“

„Dolů“, vmísí se Sheppard, „to bude pro vás obtížné. To by mohl udělat jeden z nás dvou. Jsme zkušení horolezci.“ A také Niels potvrzuje: „Ne, ne, profesore, to pro vás není. Spustit se do takové hloubky, to vyžaduje síly – i zde na Měsíci.“

Rozvine se spor. Profesor Burnes se dá jen těžko přimět k tomu, aby upustil od svého úmyslu, provádět sám výzkumy. Ale konečně musí sám uznat, že by ten úkol byl nad jeho síly.

„Tak dobře“, řekne konečně. „Vy, Shepparde, přezkoušíte ještě jednou zajištění trojnožky, rovněž navijáky a lano. A zdá se, pane Jensene, že jste nejlepší sportovec z nás tří, tróufáte si tedy na sestup?“

Niels Jensen váhá s odpovědí. Má se toho odvážit? Strach nemá. Ale jestli mu inženýr chce něco provést, tak teď je k tomu nejvhodnější okamžik. Ale pak zavrhne opět tu myšlenku. To Sheppard přece nemůže riskovat! Přece je tu ještě profesor. A pak Sheppard si dá pozor, udělat něco, co by mu na Zemi způsobilo velké potíže.

Kromě toho se nezdá být Sheppardův hněv trvalý a cenné pouzdro by bylo asi i mnohého jiného svedlo ke krádeži: Niels se domnívá, že zápas o jeho vlastnictví začne teprve na Zemi.

Profesorovi se zdá mlčení reportéra dost dlouhé, ale než může položit novou otázku, vmísí se inženýr:

„Jestliže má mister Jensen pochybnosti, profesore, můžete spustit také mne. To není pro každého takový sestup tam dolů. Člověk musí už mít dobré nervy.“ Jeho hlas zní výsměšně a to rozhodne.

„Samozřejmě, že vyhovím vaší prosbě, profesore“, spěchá Niels s odpovědí. Když se inženýr sám nabízí, že sestoupí do kráteru, pak určitě nemá špatné úmysly, myslí si Niels. Uváží si tenké, ale skoro neroztržitelné lano z umělých vláken kolem prsou, převezme nádobu na zkoušky plynu a silnou lampu, a je připraven k sestupu.

Opatrně slézá přes okraj kráteru. Pomalu běží lano z bubnu přes naviják, pečlivě sledováno profesorem Burnesem, který je každým okamžikem připraven strhnout zastavovací páku. Ještě jednou se zaleskne přilba ve světle slunce a pancéřovým sklem se zadívá pár zkoumavých očí na oba muže, kteří zůstali nahoře pohled spočine na postavě inženýra, a pak zmizí reportér v bezedné hlubině.

Pomalu se odvinuje lano. Není silnější než tětiva luku, ale unese tíhu několika centů. Po dvaceti metrech ponoří se kývajícím se postava do tmy a zmizí. Jen záře lampy, míhající se po skalních stěnách, prozrazuje, kde je Niels.

Padesát metrů, osmdesát, sto! Niels Jensen se hlásí:

„Zatím není nic zvláštního vidět, profesore Burnesi. Stěna padá kolmo, jako odříznutá nožem. Tu a tam se dají rozeznat napříč běžící žíly, které se zlatě lesknou. Jestliže to je skutečně zlato, pak by tu bylo nepředstavitelné bohatství.“

„Ulomte toho kus, mister Jensene!“ ozve se nyní Sheppard. „To se musí prozkoumat.“ – Zlato tam dole, myslí si, to by byl objev!

„Pokusím se“, přijde odpověď. „Zastavte naviják, až zavolám.“ – Pak několik minut ticho. Sto dvacet metrů.

„Teď zastavte!“ Lano stojí. Ve sluchátkách slyší oba namáhavý dech reportéra. „Tak, hotovo! Mám kus velký jako pěst. Teď dále!“ A opět se buben otáčí. – V hloubce dvou set metrů narazí Niels na překážku.

„Táhne se zde asi patnáct metrů široká římsa“, hlásí nahoru.

„Vezměte první vzorek plynu!“ vybízí ho profesor Burnes. Už uběhlo dvacet minut. Niels klesá stále hlouběji. Dosáhl tří set

metrů, tři set padesáti. Spouštění je obtížnější, stěny nejsou už tak hladké jako dříve. Ve skále se ukazují trhliny a pukliny. Výstupky a terasovité schody nutí k lezeckým partiím.

Mužům u okraje kráteru se minuty protahují v hodiny. Ticho jim rve nervy. Hlášení reportéra přicházejí jen pořádku.

V Sheppardově mozku se honí myšlenky. Strašný plán v něm zraje. „Pouzdro je cennější než člověk!“ slyší opět říkat majora Grüntherse. Nebyl to jasný návod k jednání?

Ještě nikdy nebyla příležitost tak příznivá jako v tomto okamžiku. Jen malý pohyb – a nebezpečný protivník zůstane navždy tam dole, pět set metrů pod povrchem Měsíce! Nikdo ho nenajde. Sheppardovi bolí obličej, je ještě naběhlý od ran pěstí toho druhého, a nová zloba v něm stoupá. – Jistě je to zlato, co Jensen tam dole našel. Dalo by se tím nesmírně zbohatnout, musí se jen chytře začít, vrátit se zpátky na Měsíc druhou raketou. On, Sheppard, bude patřit k velkým tohoto světa! A k tomu ještě pouzdro! Kdyby je vlastnil – lacino by je neprodal, to je jisté. Slibuje mu bohatství, bohatství a moc. Už dost dlouho pracoval pro druhé. Ale profesor? Toho už donutí, aby držel jazyk. Mohla by se mu také při návratu stát nehoda, nebo ještě lépe: před zpátečním letem; snad malá mrtvice! Pak zůstane jenom on; on sám ví o pokladech na Měsíci! Jíma ho závat při myšlence, jaké možnosti by mu otevřelo tajemství toho kráteru a tajemství pouzdra.

Chvatně se vztyčí ze svého postavení v dřepu a rozhlédne se kolem sebe. Kolem nic než mlčíci, holá skalní divočina, v dálce nová pohoří, ještě vyšší, a mezi tím rovina, pokrytá krátery, žlutě se třpytící pod pokrývkou jemného prachu, nad tím černé nebe, a jinak nic. –

Tam sedí profesor v dřepu na zemi jako skřítek, má smysl jen pro svá bádání. – Tam stojí trojnožka, přes kterou se klidně odvíjí lano, buben je skoro prázdný. Jensen bude jistě brzo dole. – No dobrá, ať se tam dole prochází sem a tam, až mu dojde vzduch, ať se šplhá nahoru, jestli bude moci. Tam leží sekera, Sheppardovi stačí jen natáhnout ruku. – Teď nebo nikdy! myslí si a divoká krutost ho posedne.

Skokem je u trojnožky. Ostrá sekera se hrozivě blýská ve zvednuté pěstí, sjede a zasáhne lano, odrazí se zpět. A znova udeří. Lano ještě drží.

Profesor Burnes vyskočí a vykřikne. Bezmezný zděšení rozšíří jeho oči a zmrazí ho na několik vteřin. Pak se vrhne na inženýra. Ale příliš pozdě: Letící ostří zasáhne trojnožku s takovou silou, že se podpěry zhroutí, upevnění se vytrhne, a trojnožka, navíják a lano sklouznou přes okraj kráteru.

Ve sluchátku zazní výkřik. Vyrázil jej Niels Jensen. Pak je ticho ...

Sheppard zakolísá pod dopadem. Klopýtne a padá pozpátku na zem. Burnes leží na něm a zpracovává ho divoce pěstmi. Pln strachu a hrůzy zavýje: „Bídáku, vrahu!“ až to bolestně zaječí v inženýrově přilbě. Tu přepadne Shepparda opojení divokého zvířete.

„Teď jsi ty na řadě, ty malá ropucho! Dolů s tebou!“ Skřípe zuby. Jeho oči, podlité krví, hledí skrze sklo do strachem zkřiveného, zděšeného obličejce profesora. – Nyní mu je všechno jedno. Svědek jeho činu musí být odstraněn, musí také do hlubiny, to je nejlepší řešení.

„Ne, ne!“ vykřikne Burnes a zoufale se brání. Ale bez velké námahy odstrčí Sheppard slaboučkého profesora od sebe, vyskočí, popadne ho znova a vleče ho k okraji kráteru.

Smrtný strach dodá malému tělu obři síly. Kopne a vši silou zasáhne koleno protivníka. Ten znova klopýtne, padáje pustí svoji oběť, zavýje bolestí. Ten okamžik stačí. Rychlostí blesku je profesor na nohou a prchá odsud dlouhými skoky. Dříve než se Sheppard může zvednout, je už Burnes vzdálen třicet, čtyřicet metrů.

„Počkej, ty mně neutečeš, dolů musíš!“ volá inženýr a vyskočí za prchajícím.

Strach propůjčuje Burnesovi křídla. Ať se Sheppard sebevíce namáhá, druhého nemůže dohonit. Najednou profesor zmizí beze stopy, jako by ho Měsíc pohltil. Přes svoje nesmírné rozčilení duchapřítomně vypnul mikrofon, takže Sheppard nemůže slyšet jeho supějící dech. Připraven ke skoku, krčí se v ochranném stínu skály, vtisknut do skuliny – i ze vzdálenosti jednoho metru by byl sotva rozeznat – a vyčkává.

Sheppard se vzdá hledání. Je to příliš těžké, nalézt člověka v té kamené divočině, která je hned jasná, hned černočerná.

Ví jenom jedno: Musí co možná nejrychleji zpátky k Fénixu, aby ho Burnes nemohl předstihnout. Příkaz, zničit automatickou sta-

nici, nemůže provést a Grünthers to bude muset uznat. Burnes bude mrtev, dříve než uplyne den.

„No dobrá“, mumlá, „až ti dojde kyslík, stejně zdechneš!“ Hbitě šplhá zpátky k okraji kráteru a pečlivě ničí každou stopu lidské činnosti. Měřicí nástroje, sekera, rezervní kabel: všechno mizí v hloubce. Nic nemůže upozornit příští návštěvníky na to, že na tomto místě jednou byli lidé.

Rozhlížeje se na všechny strany, sestupuje vrah směrem k raketě. Profesor Burnes zatají dech. Inženýr jde těsně kolem něho. V tmavém stínu však ho nemůže rozeznat. Co má Sheppard v plánu? Malý muž není bojácný. Předtím jeho útěk byla jediná možnost, jak se zachránit, neboť věděl, že by proti síle druhého nemohl nic pořídit. Pud sebezáchovy mu velel, aby se skryl.

Teď však závisí všechno na tom, aby dále pozoroval toho zločince. Kdyby jen věděl, co je s Nielsem Jensenem! Ještě má naději, že žije, snad leží jen v bezvědomí na nějakém skalním výčnělku. Musí nabýt jistoty. Ale k tomu je třeba vědět, kterým směrem inženýr míří. Opatrně se vysune ze své skrýše. Využívaje pečlivě každého úkrytu, plíží se za Sheppardem. – Kam to běží? K raketě? K Fénixu? Strašlivé podezření se zmocňuje Burnese. Co pak, když ten člověk odletí sám k Zemi? A on sám docela nařídil s přehnanou pečlivostí automatické řízení pro zpáteční let! Sheppardovi stačí jen stisknout knoflík. On, Burnes, měl bezpodmínečně udělat vše, aby se zmocnil rakety. Pak by měl pozici k vyjednávání. Ale takto? Znova se ho zmocní hrůza. Malomyslný, zoufalý, jakoby zbaven smyslu, klesne na zem a bezmocně zasténá. Za několik hodin přestane dýchat. A kdyby se přece ještě pokusil druhého dohonit?

Jako štván vyskočí a běží dlouhými skoky. Jeho puls buší, plíce lapají po dechu. „Rychleji, rychleji!“ pobízí se, ačkoliv vydává už všechny své síly.

Padá přes úlomky skal, klesá do úžlabin a s námahou se opět sbírá. Dále – jen dále! Svaly ho bolí.

Tu konečně vidí Fénixe před sebou. Dokáže to? Ještě jednou vydá všechny své síly. Ale pak uvidí uprostřed běhu inženýra již jen několik metrů od rakety.

„Příliš pozdě!“ projede jím. Příliš pozdě!

Vrávoravě se zastaví a klesne pomalu na kolena. Námaha byla marná! Všechna naděje je pryč! To je konec...

Neví, jak dlouho tak leží. Když pohlédne vzhůru, vidí, jak ze zádi rakety vyrážejí načervenalé paprsky a zahalují ji v oblak prachu a ohně. Fénix se pomalu zvedá se země, stále rychleji stoupá k nebi a pak vystřelí do černé oblohy, zanechávaje za sebou ohnivý ohon, a brzo nato zmizí.

Na Měsíci zůstal zoufalý člověk. S bezvýrazným pohledem zírá do sluncem ozářené roviny.

Je mu, jako by všechen život přestal existovat. Unaveně a bez síly se zvedne a rozběhne se jako ve snu – kamkoliv. Nedává pozor na cestu; jen mechanicky klade nohy. Jeho hlava je prázdná, tělo jako rozbité. Všechno ztratilo smysl, jeho život je beze smyslu, beze smyslu je také tato zákázonosná cesta na Měsíc. Nebyla už od začátku nesmyslná? Nebylo to už nesmyslné, stavět Fénix?

Pro koho jej vlastně sestrojil? Pro toho majora Grüntherse? Sotva; spíše asi pro ty muže v pozadí, ony milionáře, lačné peněz, kteří se pokoušejí v prohnilem světě jeden druhého zaskočit v boji o moc! A on nechtěl o tom všem nic vědět, věřil, že žije jen pro své výzkumy. Je mu jasné, že byl jen míčem na hraní! Koupili si jeho vědění, a teď, když jim všechno dal a splnil jejich požadavky, odstrčili ho jednoduše na stranu jako nepotřebný předmět. Neje-nom Sheppard je zločinec! Jistě dostal rozkaz odevzdat pouzdro CAV a odstranit nepříjemné, nebezpečné svědky, aby se zisk nemusel rozdělit. – Burnes stál sám – a na špatné straně. Na druhé straně však, tam člověk něco znamená, tam není třeba, aby člověk šel sám. Jak je nenávidí, ty úplatkářské inženýry a techniky, ty intrikány a hrubé lidi moci, jako Grünthers! Ale co je to všechno platné? Příliš pozdě přišlo poznání! Příliš pozdě . . .

Burnes zakopne o kámen, který mu leží v cestě. Kam vlastně běží? Když se orientuje, napadne ho opět stanice automatů. Správně, stanice! Znamená snad záchranu – nebo aspoň život na několik týdnů, neboť tam jsou uskladněny kyslík a potraviny. V té době už najde nějaké východiště. Nová síla jim proudí a urychluje jeho kroky. Musí hledat stanici!

Rovinu po levici může přehlédnout na vzdálenost několika kilometrů. Musí se obrátit napravo, kde mu malá výšina zaslání výhled. Spěchá na pahorek. Z hřebenu padne jeho pohled na plochu, ležící pod ním, rovnou jako stůl. Burnes vykřikne radostí. Tam je automatická stanice! Vlastně jsou to tři stanice, tři vozidla. Jedno

z nich se zdá být dvakrát tak velké jako druhá dvě. Napětí ho žene kupředu. Nalezne kyslík? Když dosáhne rovné půdy, nemůže se už zastavit. Pln očekávání běží ke stanici.

Obě malá vozidla obsahují jen přístroje. Zřejmě také nejsou určena pro osobní dopravu. Ve třetím je tlaková kabina.

Dlouho se marně snaží otevřít uzávěr. Po půl hodině vnikne do kabiny, klopýtne a upadne. Láhev! myslí jen. Vezme první, zkouší s úzkostí v srdci . . .

Láhve jsou naplněny! Vzlyká radostí.

Je toho už na něho příliš! Muž, jehož život dosud pokojně probíhal v pravidelnosti badatelské práce, málem podlehl tělesně i duševně událostem posledních hodin. Zločin, jehož oběti se stal, přivedl ho zcela z rovnováhy. Ale nyní, kdy už nemá za protivníka brutální lidskou surovost, nýbrž se musí utkat se silami přírody, nyní, kdy jen vědění a dovednost mohou ukázat východisko ze zoufalé situace, stane se Burnes odhodlaným bojovníkem, hrdinou. Jeho život visí na hedvábné nitce. Musí jej zachovat a, pokud možno, také ještě zachránit Nielse Jensena.

A profesor Burnes roste svým úkolem. Chvilí potřebuje, než se zase vzpomatuje. Pak uvažuje klidně a věčně. Co je nejdůležitější?

Především musí být nalezen Niels Jensen! To nesnese žádné odklady. Jestliže ještě žije, je třeba spěchat.

Burnes vymění svoji kyslíkovou láhev za plnou, druhou vezme pro Jensena a mezi nářadím a přístroji vyhledá to, co by se dalo případně použít k sestupu do kráteru.

Naplňuje jej hluboká vděčnost k těm prozíravým mužům z Kosmu I, kteří skutečně na všechno pamatovali a připravili se na všechny případy. Nyní teprve poznává, jak lehkomyšlný a uspěchaný byl jeho let na Měsíc.

Ti druzí muži však si nechali na prozkoumání Měsíce čas. Pro ně byl nejceennější život jejich posádek. Nejdříve prozkoumali terén, založili sklady nářadí, potravin, kyslíku, a člověk měl následovat teprve tehdy, když mohl počítat jen s nejmenším nebezpečím.

Burnes touží po podobném společenství, ve kterém jeden pomáhá druhému. A učiní předsevzetí: Jestliže se živ a zdrav dostane ze své nynější situace, pak jim vyjádří svůj dík tím, že se připojí k jejich společenství a bude pro ně pracovat a tvořit, jak nejlépe bude moci.

Všechno, co potřebuje pro svůj obtížný záměr, je po ruce. Brzy je profesor Burnes, těžce oddychuje pod nákladem nářadí, na cestě ke kráteru. — Nezapomněl na nic? Zanedbat jenom maličkost by mohlo vést ke katastrofě. Výstup je obtížný a namáhavý, často se musí zastavovat a oddechnout si. Ale nedopřeje si klidu, čas je příliš cenný. Když konečně dorazí s chvějícími se koleny k okraji kráteru, chtějí ho síly opustit. Ale zatne zuby.

Žije ještě Niels Jensen?

„Haló“, volá do mikrofonu, „haló, mister Jensene!“ Naslouchá. — Ticho. — Ještě jednou volá, hlasitěji a pln obav: „Nielsi Jensene, tak poslouchejte přece!“ — Ticho. — Srdce se mu zastaví. Tedy jeho jediný druh v utrpení se stal patrně přece obětí toho zločinu? Zachvátí ho zoufalá odvaha: musí dolů! Profesorovi ani nepřijde na mysl vzdát se, smířit se s tím, že Nielse Jensena nelze zachránit, a že nyní musí myslet především sám na sebe. Pokud ještě je jen jiskřička naděje, že Jensena najde živého, pokusí se o to.

Spustit se po lanu pět set metrů do neznámé hlubiny, to je skoro beznadějný podnik! A dostat se znovu nahoru bude ještě těžší, skoro nemožné.

Burnes se skloní nad propastí a hledí do bezedné, tmavé hlubiny. Zacakají mu zuby. Má se vydat tam dolů! Kdyby aspoň u sebe měl druhá, který by mu dodal odvahy! Ale je sám — tak sám, jako žádný člověk na světě. Neváhá však ani okamžik. S chvějícími se údy připravuje se k sestupu, upevňuje lano. Práce mu dodá opět klid, rozvaha vědce se navrátí. Ví, že má jen zcela nepatrnou šanci, ale přece jen je to naděje.

Když se znova nakloní nad okraj kráteru, aby prozkoumal první metry sestupu, uvidí zcela dole v hlubině zablesknout slabě světelný bod.

Co je to? Šálí ho smysly? Ne, není to šálení! Teď to znova bliká, sotva viditelně: jednou, dvakrát, třikrát.

„Jensen!“ zvolá. „Niels Jensen žije!“ Nyní jsou to slzy radosti, které mu vstoupí do očí. Chvatně zvedne silný světlomet a dává odpověď. Už není sám, teď snad také všechno ostatní dobře dopadne. S námahou rozluští Burnes světelná znamení, která přicházejí zezdola: „Krátká — dlouhá — dlouhá, krátká — krátká — krátká — krátká, dlouhá — dlouhá — dlouhá . . . Kdo je tam?“

„Zde jenom Burnes, počkejte, spustím vám lano.“

Signály se omezují jen na to nejdůležitější. A pak profesorovi nejde nic dost rychle. Trojnožku sice nemá, ale lano z umělých vláken vydrží smýkání přes skalní okraj. Na konec lana přiváže kyslíkovou láhev a spustí ji dolů. Ale hned ji zase vytáhne nahoru. Ne, tak to nejde! Nenarazil Niels Jensen ve dvou stech metrech hloubky na patnáct metrů širokou skalní římsu? Tam by zůstala láhev viset. Nemá po ruce rameno, které by mohlo vysunout lano patnáct metrů do kráteru. Ale lano musí dolů, především kyslík! Je třeba spěchat, neboť Jensenova zásoba dlouho nevyrdrží.

Znova začne rozhovor pomocí kmitání světla. Žádná pomoc: profesor se musí spustit dvě stě metrů až na skalní římsu.

Vytáhne konec lana z bubnu, vede je několika poutky zajišťovacího háku, a pak se sám na ně tak pevně přiváže, že sedí mezi několika postraňky, které probíhají přes prsa, záda a sedací část, jako v dětském nosítku. Z lana na druhém bubnu odřízne dlouhý kus a upevní si na prsou první naviják s kabelem tak, že ho může obsluhovat oběma rukama a přitom se vznášet ve visuté poloze.

Pak nastoupí cestu do propasti, obtížen nutným nářadím. Cesta do hlubiny vůbec není tak obtížná, jak si představoval. I kdyby s tím vším, čím je nyní naložen, vážil na Zemi kolem sta kilogramů – zde na Měsíci je to jen sedmnáct až dvacet kilo, a to může i malý, slabý muž zmoci svými svaly, zvyklými na zemskou tíž. Svou tělesnou vahou táhne lano z navijáku na prsou přes hák na okraji kráteru. Jede jako ve výtahu dolů a stačí, aby jen rukama usměrňoval otáčení navijáku.

Je mu nepříjemně v naprosté tmě, která ho obklopuje. Lampu, kterou vzal s sebou, nemůže použít, protože se bojí, že by nemohl naviják jednou rukou dostatečně zabrzdít. „Zatracená situace“, myslí si, „jak daleko jsem už sjel? Je to padesát, je to sto metrů?“

Nevidí ani naviják s lanem, ten byl též pohlcen tmou. Zprvu to šlo velmi rychle. Během prvních dvaceti metrů mohl pozorovat svoji rychlost na skalní stěně, ležící ve svitu slunce, ale pak se ponořil do stínu. Prozatím však nezmírňuje tempo. Tu narazí bolestně na skálu. Když rozsvítí lampu, vydechne s úlevou: Ještě to dobře dopadlo. Teď rychle dát zprávu Nielsu Jensenovi!

Brzy může spustit druhé lano, zatížené kyslíkovou lahví. Ke svému zármutku musí také přivázat rozsvícenou lampu, aby reportér mohl rychleji nalézt komihající se lano. Ale i to hladce pokračuje. Za-

čátek lana uvázal na skalní římse pevně na hák, takže oba předměty táhnou dolů smyčku, odvíjející se z navijáku.

Tak je možno, že Niels se sám – za Burnesovy pomoci – vytáhne tři sta metrů nahoru. Vytahování po laně je práce na několik hodin. Jensen by to nebyl přežil, kdyby mu profesor včas neposlal životně důležitý kyslík.

Stále znovu musí dělat přestávky, ale přesto se oba muži koupou v potu. Po necelých třech hodinách je zápas o Jensenův život vyhrán. Na úzké skalní římse stojí oba druzi v utrpení naproti sobě. Porucha na anténě, kterou při pádu utrpělo Nielsovo mluvící zařízení, je po hodinové práci odstraněna natolik, že se oba muži mohou opět dorozumět, i když jsou slyšet ještě silné poruchy. Když se Niels dozví o Sheppardově zločinu, zatne ruce v pěst.

„No počkej, ty bestie“, vyrazí ze sebe, „ty mi neujdeš! Já tě najdu! A pouzdro si nenecháš, to ti slibuji!“

„Profesore“, dodá, „když už jsme jednou zde, tak to půjde také dál. Musíme to dokázat!“

„Máte pravdu, mister Jensene! Nyní mám také znova naději, jen být sám bylo strašné.“

Zároveň s pevnou důvěrou se probudí znova také Burnesův vědecký pud.

„Pane Jensene, povězte“, ptá se váhavě, „mohl jste ještě vzít vzorky plynu?“

Niels se směje: „Vy jste dobrý! Sotva jste z nejhoršího venku, už myslíte zase na svoje výzkumy! Ale utěšte se, mám vzorky. Jakmile jsem se po pádu vzpamatoval a trochu se rozhlédl, také jsem na to myslel.“ A šelmovsky dodá: „Přinesl jsem vám ještě mnohem víc.“ Přitom vyjme z postranního tlumoku klubko smotaných nazeleňalých vláken a podá je profesorovi. Ten vyrazí radostný výkřik.

„Lišejníky a řasy! Mister Jensene, víte, jaký velkolepý objev jste zde udělal? To jsou nositelé kyslíku. Tedy atmosféra tam dole musí být tak silně nasycena kyslíkem, že je snad dýchatelná i pro člověka. To později bezpodmínečně prozkoumáme.“

„Ale teď pomalu, profesore! Jsem rád, že jsem z toho hrobu unikl“, tlumi Niels horlivost druhého. „Nejdříve musíme hledět, abychom se dostali zdraví nahoru.“

Tentokrát se vytáhne nahoru nejprve Niels, pak následuje profesor. Když stojí nahoře na okraji kráteru, oddechnou si a dívají

se do dálek měsíční krajiny, na jednotvárné roviny, hory v dálce, a těší se, že jsou ještě naživu. Po všech těch přestálých nebezpečích jim okolí připadá už trochu zdomácnělé.

Vědí však, že budou přece ztraceni, jestliže se jim nepodaří v krátké době opustit Měsíc. Dojde jim kyslík a oni se nikdy nevrátí na Zemi.

Tam nahoře vznáší se Země na nočním nebi jako svítící srpek. Nikdo o nich neví, nemá potuchy o jejich nouzi. Jak se jen podaří zavolat lidi na Zemi o pomoc?

„Co myslíte, profesore Burnesi“, přeruší Niels mlčení, „jak dlouho asi vydrží kyslík, který jste objevil v automatické stanici?“

„Mají-li láhve totéž plnění, jako naše z Fénixu – a to předpokládám –, vydrží čtyřicet až čtyřicet pět hodin.“

„Jak, déle ne?“ Niels je zděšen. To pak znamená neztrácet čas, každá minuta je drahá. Pojdte, musíme ke stanici!“

Po cestě rozvíjí svůj plán.

„Víte přece, profesore, že vozidla-roboti jsou vybavena vysílacími stanicemi. Vysílají pravidelně určitá znamení na Zem. Kdyby se nám podařilo na té nařízené vlně vysílat! Stálé pozorovací stanice na Zemi by přijaly naše znamení a tím by se dověděly, že jsme zde. To je jediná cesta k naší záchraně.“

„Co však je to platné, když nás uslyší? Nemohou nám přece v té krátké době pomoci“, odvěti Burnes malomyslně.

„Tak docela vyloučeno to není, profesore! Víím, že naše první kosmická loď, Luna I, už se chystá na cestu a v příštích dnech má startovat. Snad se jim podaří urychlit přípravu a odletět dříve. Víte, že zde mohou být asi za třináct hodin.“

Když se dostanou ke stanici, chystají se ihned prohlédnout vysílačky. Jedno z vozidel je větší než ostatní a obsahuje tlakovou kabínu. Niels vysvětluje profesorovi, že toto vozidlo bylo vysláno předem, aby výprava Luna později ušetřila dopravní prostor. Druhá dvě vozidla obsahují pouze řadu automatů pro rozličná fyzikální měření. Antény září ve světle slunce jako jiskřící sítě.

Zatímco Niels pečlivě přezkouvá všechny součástky vysílacího zařízení a studuje mechanismus zapojování, propočítává Burnes ještě jednou obsah kyslíkových lahví. Je tomu tak: Asi čtyřicet pět hodin jim ještě zbývá, při omezené spotřebě snad padesát. Do té doby zde Luna musí přistát!

Mezitím Niels ukončil přezkoušení a zapojil Morseovu klapku do proudového okruhu.

„Můžeme vysílat, profesore“, volá. Niels se s bušícím srdcem chopí klapky a začne vyfukávat.

Nad Leningradem se začíná rozednívat. První elektrobusy se valí po ulicích, proud automobilů, rychlých elektrických vozidel a skútrů protéká stále silněji dopravními tepnami města. Na nebi se vynořují vrtulníky, s tichým bzukotem se zvedají do vzduchu. Od nábřeží Něvy se odpoutávají rychlé čluny na turbinový pohon, běloskvoucí kluzáky na štíhlých, mocných chůdách se mihají na vodě, která odráží červené slunce.

Sto metrů nad městem zvedá se na obrovském umělém pahorku nová observatoř Rady pro kosmické lety. Teprve před rokem dostavena, září mramorová stavba v slunci. Před ní stojí monumentální kamenný pomník zakladatele kosmonautiky, Ciolkovského. Představuje velkého učenice, jak stojí vedle štíhlého trupu rakety.

V ústřední pozorovací místnosti hvězdárny, těsně pod kopulí, čeká službu mající astronom Štefan Lukič na vystřídání. Brzy bude mít volno. Už se těší, až po hodince odpočinku bude moci nasednout do svého sportovního letadla a letět někam do slunečných dalek červeného dne.

Noc proběhla klidně. Měsíc je stále ještě nejdůležitější pozorovací cíl. Ale tajemné signály, které už více než dvacet hodin jsou hádankou výzkumných center spřátelených zemí, umlkly. Jen automatická stanice vysílá v pravidelných intervalech svá znamení ze zemské oběžnice. Za šest nebo sedm dní bude tedy Luna startovat z Kosmu I. Jistě objasní to tajemství.

Astronom zkouší pečlivě nástroje. Do vystřídání je ještě jen deset minut. Dálnopis kreslí křivky a zoubkované čáry na nekonečný pás. Všechny automatické vysílačky pracují už po týdnů pravidelně a spolehlivě. Štefan Lukič nechá klouzat papírový pruh v ruce. Ještě tři hodiny, pak dálnopis zastaví svoji činnost, protože mezitím se Země natolik otočí, že příjem radiotelegrafických značek zde v Leningradu nebude možný.

Náhle se astronom zarazí. Rytmus vysílaných značek se změnil... Papírový pás ukazuje teď tečky a čárky a mezi nimi větší a menší mezery...

„Zvláštní!“ myslí si. Co se to tam nahoře zase děje? Ten starý dobrý Měsíc na stará kolena docela zpodivništěl!

Je zde už profesor Gregorjev? Lukič stiskne mluvící knoflík.

„Gregorjev! Co je nového?“ ozve se z ampliónu klidný hlas.

„Zde Lukič. Prosím, rychle přijďte, už jsou tu opět záhadné signály z Měsíce. Ale docela jiné – podobné Morseovým značkám.“

„Přijdu“, ozve se krátce.

Morseovy značky! Že ho to nenapadlo dříve! Přirozeně, že jsou to Morseovy značky.

Chvatně přelétne začátek ... S - O - S ... S - O - S ... Mezinárodní volání a pomoc! A ještě jednou! – Pak následují značky, písmena.

Lukič zcela přeslechne, že už profesor vešel a najednou stojí vedle. SOS z Měsíce! – To je šílené, skoro neuvěřitelné! – Stále znova přichází volání o pomoc. Že je vysíláno automatickou vysílačkou, to je druhá senzace. Pomalu čte Lukič dále: „S O S – Země – S O S – Země – zde Niels Jensen – zde Niels Jensen –“ Oběma mužům se zdá, že sní. Reportér, který byl považován za mrtvého, že je na Měsíci? To je tak neuvěřitelné, že profesor Gregorjev to zprvu chce považovat za klam. 375 000 kilometrů vesmírem pouze v kosmickém obleku? Nemyslitelné!

Horečně čtou dále: „... jsem v automatické stanici s profesorem Burnesem z CAV. Žádná možnost návratu. Prosím okamžitou pomoc. Kyslík jen ještě na 45 hodin. Zachraňte nás. – S O S – Země – S O S – Země – zde Niels Jensen...“ a pak opět týž text. Bez přestávky přijímá dálnopis toto závažné hlášení.

Hlas vedoucího stanice Kosmos I se zvedne a jeho slova znějí vřeleji: „... za osm dní budeme hotovi, milí přátelé. Luna nastoupí svoji první cestu na Měsíc s pěti nejlepšími z nás. To bude den, na který budeme dlouho vzpomínat. Tím bude učiněn druhý krok k dobytí vesmíru. Naši soudruzi přistanou prvně na cizím nebeském tělese, jako výzkumná expedice vstoupí na jedno z těles nekonečného vesmíru. Měsíc je sice již prozkoumán stovkami televizních očí, ohmatán až do každého zákoutí. Skoro by se dalo myslet, že už nemá žádná tajemství, jak zde před námi leží, blízko na dosah ruky...“ Jeho ruka ukáže v pološeru místnosti na obrazovku a dvacet pět párů očí sleduje tento pohyb, klouže přes skal-

naté útesy a hřebeny zvláštní, mrtvé, jednotvárné krajiny, kterou reprodukuje obrazovka v nazelenale fosforeskujícím světle.

„Nestojíme však teprve na začátku vesmírného vývoje? Neotevřeli jsme teprve před několika málo lety bránu do vesmíru? Co víme o kosmu? Nic víc, než dítě, které se zvědavě dívá klíčovou dírkou do cizích pokojů. Je třeba odhalit tajemství, která jsou skryta ve vesmíru. Take náš Měsíc má svá tajemství. Nedožvěděli jsme se to sami teprve před několika hodinami? Je třeba rozluštit signály z Měsíce, které jsme dosud nemohli dešifrovat a jež možná pocházejí od cizích bytostí z vesmíru. Ano, je také zcela možné, že nejsme první, kdo vstoupí na Měsíc. Ale jedno je jisté: My jsme první organizovaný předvoj lidského rodu, který jako posel nového, pravého lidství s pomocí vědy odvážně a neohroženě otevírá kosmický věk obyvatelům Země.

· Toto My, které vědomě vyslovuji, je lidstvo jako myslící organismus, osvobozené lidstvo, které žije v kolektivu, a které dosáhlo zralosti. To je jediný možný způsob jeho života.

Jen tak se budete moci, moji přátelé, odvážit toho druhého kroku. Ještě není celé lidstvo na naší straně. Ještě je kapitalistický tábor, svět individuí, boj všech proti všem, trnem v našem mase. Nezničíme ten tábor, protože nestojí za oběti, které bychom při tom z naší strany museli přinést. Je odsouzen k smrti a zemře sám od sebe. Avšak tento smrtelný zápas nás musí nalézt všechny připraveny. I poraněný dravec je nebezpečný.

Proto, soudruzi, buďte bdělí a silní! Celý svět, který miluje mír, vám důvěřuje.“

Profesor Kozlov skončil. Dvacet pět lidí kosmické stanice cítí význam této hodiny.

Obyčejně je profesor svolává, jen když jsou věčné zprávy. Dnes však jde a něco zvláštního. Je třeba ještě mnohé projednat před startem Luny na Měsíc. Každý zvlášť dostane svůj úkol. Nic nesmí ohrozit zdar této výpravy.

Na konci porady obrátí se profesor Kozlov k Petře.

„Vaše úloha bude, připravit pokusy s rostlinami nižších druhů při nejmenším tlaku atmosféry, protože musíme mít na zřeteli částečné osídlení Měsíce. Opatřete si všechny dosažitelné vědecké podklady, abyste mohla ihned začít, jakmile se vrátí expedice. Dostanete biology Kepplera a Karnovského za spolupracovníky.“

Petra má radost z velkého úkolu, který ji byl svěřen. Měsíc jako stálá vedlejší stanice Země – jaký odvážný plán! Přispěje na svém vědeckém poli k tomu, aby tento plán byl uskutečněn. V duchu vidí už širé plochy Měsíce pokryté pokusnými kulturami, které založí, stroje na sluneční energii vyrábějící kyslík z minerálních látek, umělé mlhy izolují proti vesmírné zimě . . .

Tu ji vytrhne zvonění signálního zařízení z myšlenek.

„Mluví Petr Kuzmin z centrály“, zazní z ampliónu hlas prvního inženýra, zatím co se současně osvětlí obrazovka a ukáže výsek ústředního řídicího zařízení kosmické stanice s Petrem Kuzminem. Obličej inženýra vyjadřuje velké vzrušení.

„Profesore Kozlove, nanejvyš důležité hlášení! Nutí mě, abych vyrušil shromáždění!“

„Mluvte, soudruhu Kuzmine!“

„Před několika hodinami jsme zaslechli záhadné signály z Měsíce a nyní je naší automatickou stanicí III vysíláno volání S O S.“

Šepot projde řadami přítomných. SOS z Měsíce? Jsou tam na-
hoře lidé? –

Profesor Kozlov vyskočil.

„Co to říkáte?“

Ale Petr Kuzmin již pokračuje a zdůrazňuje každé slovo: „Volání SOS pochází od Nielse Jensena.“

Zpráva zasáhne jako meteor. Výkřik překvapení a radosti projde shromážděním. Niels Jensen žije! Jak je to možné?

Petra Norstedtová se zhroutí v křesle. Je zcela bledá a její oči jsou rozšířeny radostným úžasem. Zdá se jí, že sní. Její Niels je opět tady! Nyní je zase všechno dobré!

Ale ne – ještě to není dobré. Co říká Petr Kuzmin dále? – Kyslík vystačí jen čtyřicet pět hodin! – Čtyřicet pět hodin? Patnáct hodin potřebuje Luna k letu na Měsíc. – Avšak nejdříve za tři dny bude připravena teprve ke startu. To znamená, že pak už bude pozdě . . .

Petra se vymršτί ze svého křesla a spěchá k profesorovi.

„Luna musí okamžitě startovat, profesore Kozlove! Musíme ho zachránit!“

Prosí úzkostlivě.

Zkušený vědec jí položí konejšivě ruce na ramena: „Buďte bez starostí, Petro! Co je v naší moci, to uděláme. A proto nechceme ztrácet čas.“

Jeho postava se napřímí.

„Petře Kuzminel“

„Slyším.“

„Podejte ihned hlášení na Zem! Hlaste mi neprodleně každou zprávu z Měsíce! Zařídte obrazový rozhovor s profesorem Uspenským v Tiflisu a dejte ho do mého pokoje!“

„Okamžitě provedul“ odpoví Petr Kuzmin. Pak obrazovka zhasne.

Profesor se opět obrátí ke shromáždění.

„Soudruzí, jde o život člověka! I když si nedovedeme vysvětlit, jak se dostal Niels Jensen na Měsíc, všichni se z celého srdce radujeme, že žije. Nyní záleží na nás, abychom ho zachránili. Půjde o minuty. Proto nařizují: Všechny přípravné práce, které Jsme právě projednali, pokud bezprostředně souvisí se startem Luny, budou okamžitě začaty! Za deset hodin musí být raketa připravena ke startu! Dejme se do práce!“

Místem stálého pobytu majora Grüntherse od startu Fénixu se stala observatoř na Mount Whitney. Chce přijímat z první ruky zprávy, které bude inženýr Sheppard vysílat. Mrzutě chodí sem a tam po pokoji, který mu byl dán k používání. Co si to Sheppard jen myslí! Od posledního hlášení uběhly už hodiny, ale ten chlapík vůbec na to nemyslí, že má sdělit další podrobnosti o senzačním nálezu pouzdra. Vůbec se nějak moc osamostatňuje, mělo by se mu víc dohlédnout na prsty!

Až bude vlastnit pouzdro, bude muset inženýra trochu izolovat. – Nechat ho docela padnout? To nejde – příliš mnoho ví ten hoch! Ano, ta záhadná schránka – může mu přinést celé jmění! Teď ukáže pánům z CAV, že s ním musí počítat; dost dlouho jim hrál Popelku. Budou mu muset nabídnout podílnictví, v každém případě místo v dozorčí radě a úhledný balíček akcií. Ať se třesou na pouzdro, které jistě má cenu několika miliónů.

Zvonkové znamení způsobí, že pozorně naslouchá: umluvený signál, kdyby se Sheppard hlásil. Ne konečně!

Vyrazí z pokoje do radiotelegrafické stanice.

Ano, je to inženýr!

„Haló, majore“, zazní ze sluchátka, které Grünthers tiskne k uchu, „nemohl jsem se dříve hlásit, protože něco do toho přišlo. Jsem už čtyři hodiny na zpátečním letu. Letím sám.“

„Zatraceně!“ uklouzne Grünthersovi. Co to ten chlap teď natripil? Sám – to znamená, že toho chlapíka, toho Jensena, a profesora Burnese vysadil na Měsíci. Vlastně ten nápad vůbec není špatný, ale nebezpečný! Může stát hlavu!

Jako by Sheppard uhlí Grünthersovy myšlenky, hovoří dále:

„Žádnou starost, majore, ti dva jsou dobře schováni! Reportér se bohužel zřítíl do kráteru a profesor v návalu pomatenosti utekl a při nejlepší vůli nemohl být nalezen. Ale, majore, víte přece: Schránka je cennější než člověk. Ostatně v automatické stanici jsem nemohl vykonat návštěvu, protože jsem příliš dlouho musel hledat profesora. Nedá se nic dělat.“

Grünthers sebou škubne při ďábelském smíchu, který zazní ze sluchátka. Ten Sheppard je ďábel – dravec, kterého si ochočil! A on se dá ještě dále využít. Ještě jednou mluví Sheppard:

„Za devět hodin jsem dole, připravte přistání. Ale ani slovo o pouzdru – jak smluveno! Senzacechtivým reportérům a novinářským pisálkům dám na stůl „story“ a tragické nehodě profesora Burnese, až si budou olizovat prsty!“ Hrůzně zazní opět smích. Pak zapraskání – a ticho.

„Jako šílenec!“ myslí si Grünthers.

Major se marně pokouší ještě jednou dostat spojení. Nepodaří se to. Zvědavě čekajícímu telegrafistovi neřekne ani slova.

Znova začne svůj pochod po pokoji a úsilovně uvažuje. Nyní je třeba být na pozoru! Musí to začít obratně. Sheppard patrně věří, že bude moci společně s ním využít pouzdro. „Ne, můj milý, to jsme si nedomluvili!“ Dobře, že ohledně Burnese a Jensena nedal žádný určitý příkaz. Tak má v ruce možnost nátlaku na inženýra. Telegrafista zde může fungovat jako svědek. – Bude možná dobré, když si bude trochu toho muže hledět. A tak se major rozhodne, zasvětit ho přece do něčeho.

„Poslechněte, Jacksone“, osloví ho, můžete si vydělat pěkných pár dolarů.“

Tom Jackson, radiotelegrafista, pozorně poslouchá. Dolarů? Při tom mizerném výdělku by to nebyla špatná věc!

„Proč ne, sir, nejsem proti tomu“, odvěti.

„Inženýr Sheppard právě hlásil, že už je na zpátečním letu. Bohužel se vrací sám.“ A když radiotelegrafista překvapeně zhlédne, Grünthers pokračuje: „Profesor Burnes nebyl přece jen pro

námahu letu zralý. Je mrtev. Stále jsem ho před tím letem varoval, ale on nic nedal na mou radu. V záchvatu pomatenosti myslí utekl a zmizel beze stopy. Protože kyslík měl jen na několik hodin, musel zahynout. Inženýr Sheppard ihned nato startoval k zpátečnímu letu. – Ano, Jacksone, tato tragická nehoda nás připravila o nejlepšího vědce! Burnes nebude poslední obětí, kterou si vyžádají kosmické lety."

Tom je zaražen touto zprávou. Profesora ctil, byl to dobrý člověk, ani trochu arogantní a nafoukaný, jako tak mnozí jiní. Skutečně je ho škoda!

„Návrat inženýra Shepparda", hovoří Grünthers dále, „musí zprvu zůstat utajen. Je tedy nutné, aby se nikomu o jeho hlášení nic neřeklo. Kdyby se smrt profesora předčasně oznámila, mohlo by to vyvolat zděšení a neklid."

Jestliže tedy to, co víte, necháte si pro sebe během příštích hodin až do přistání, a též nic neoznámíte své služebně v CAV, nebude vám to ke škodě!"

Čihavý pohled chladných očí zasáhne radiotelegrafistu. Tom Jackson dlouho neuvažuje. – „No, můj milý, tady něco přece nesusouhlasí, ta celá věc mi zní nějak divně", myslí si. Nahlas však řekne: „Okej, sir, vyjádříme škodu v dolarech, tak se lépe počítá."

Major Grünthers sáhne ochotně do náprsní tašky a položí na stůl dvě desetidolarové bankovky. Ví, že by mohl radiotelegrafistu také přimět k mlčení rozkazem. Ale zná příliš dobře moc peněz a počítá s tím, že druhý a třetí požadavek se bude prosazovat s menšími obtížemi, když první vnadidlo bylo jednou přijato.

„A teď, Jacksone, buďte tak laskav a chyťte vlnu Kosmu !! Poslechneme si, co se tam děje."

Tom Jackson je také ihned připraven, aby splnil přání. Když chce nařídít novou vlnovou délku, zarazí se. Nono, volání SOS na tomto místě? To je přece –? Přirozeně, to je vlna automatické stanice! Ale ne – to je nemožné, kdo by vysílal z Měsíce? Vyladí záměrnou anténu. Žádná pochybnost: Měsíc vysílá SOS!

„Kolik expedic je vlastně na Měsíci, majore?" ptá se Jackson, zatím co současně píše značky – písmenu za písmenou. Grünthers se na něho dívá nechápavě.

„Zde, poslechněte si!" Při tom pootočí regulátor síly zvuku. „Morseovy značky, volání SOS z vašeho Měsíce!"

Grünthers je na okamžik bez řeči. Stále ještě nevěří a osopí se na Jacksona: „Člověče, čtěte už!“ Ten pokrčí lhostejně rameny a počne slabikovat.

Neschopen pohybu sedí major na okraji křesla. Pak se vymršť – jakoby bodnut tarantulí – a začne řádit.

Sklenice s whisky se roztříští o zeď.

„Ten idiot, ta dutá hlava, ten Sheppard! No počkej, chlapče, až se mi dostaneš do rukou! Ten bídný břídil! Teď se starej, jak se dostat z oprátky . . .“ Náhle se přeruší, když na sobě ucítí užaslý pohled radiotelegrafisty. Jen s námahou se ovládne. Málem udělal chybu! To by ještě chybělo! Pokouší se zmírnit svůj výbuch hněvu. „Co tomu říkáte, Jacksone? Ten Sheppard nám dá zcela vědomě nepravdivé hlášení. A reportéra nám také zatajil. No, počkáme, až přistane! Pak se všechno vysvětlí.“

Uvnitř kypí vztekem. Všechny jeho plány jsou na hromadě. Nyní je třeba jednat obratně, aby aspoň zachránil pouzdro.

Na sluncem rozpálené rovině, tam, kde se skály pozvolna zvedají skoro 500 metrů k okrouhlému pohoří, uprostřed beznadějně pusté měsíční krajiny, se odehrává zápas. Vede se již čtrnáct hodin. Je to boj zvláštního druhu. Spočívá vlastně jen v tom, neustále znova tisknout páčku Morseova přístroje, bez ustání, s delšími a kratšími přestávkami. Tato malá páčka však rozhoduje a životě a smrti dvou lidí. Bude energie, která vyzařuje ve svazcích vln do prázdna vesmíru, dost silná, aby dosáhla přes statisíce kilometrů rodnou Zemi?

Stále znova si oba muži předkládají tuto otázku. Kdyby aspoň dostali znamení, maličké znamení, že jim bylo porozuměno, že jejich volání o pomoc bylo zaslechnuto! Ale Země neodpovídá. A to je to nejstrašnější: hlodavá nejistota, zda volání o pomoc vůbec má smysl, zda nějaká závada v zařízení nezpůsobila, že jejich námaha byla hned od začátku marná.

A Jensen přece vysílá!

Prsty má už bez citu. Ruka bolí od hodiny trvajících, jednotvárných pohybů. Stále větší jsou přestávky, které musí Niels dělat. Zpočátku vysílal na Zemi zprávy o jejich zážitcích. To však už je pryč. Už dlouho vytukává ruka mechanicky ještě jen mezinárodní volání o pomoc. Stále více propadá Jensen do tupého polovědomí, ze kterého se probouzí, jen když profesorovi uklouzne tu a tam

zlostný výkřik. Přijímač pracuje, ale přesto je hledání na jednotlivých vlnách bezvýsledné. Země neodpovídá.

Náhle se Niels vyděsí. V okamžiku je zcela bdělý. Ucitil nějaký záchvěv. Zcela zřetelně slyší slabý rachot, který jako by přicházel ze Země. Po tichu, které je obklopovalo, uvědomuje si tento pohyb zvlášť silně. Jehla tlakoměru na láhvi s kyslíkem se lehce chvěje. Když Jensen pohlédne pancéřovým sklem do měsíční krajiny, vidí, jak v dálce stoupá nad vrcholem skal prach a kouř. Proti černému nebi rýsují se ostře a jasně sluncem ozářené mraky. Zachvátí ho prudká radost: Snad by to mohla být přistávající raketa?

„Měsíční zemětřesení“, slyší Niels, jak vedle říká profesor. „Můžeme mluvit o štěstí, že síla vulkánu není větší. Vidíte, Nielsi, jak prach, který rozvířují padající úlomky skal, zase klesá zpátky? Víte, od čeho to pochází?“

„Ale profesore! To je školní úloha! Zákon o volném pádu! Co padá ve vzduchoprázdne skleněné trubici rychleji k zemi: peří nebo kovová kulička?“

„Správně, Jensene!“ Zdá se, že profesor Burnes zcela zapomněl na zoufalou situaci, ve které se nacházejí. Je nadšen. Výbuch měsíčního vulkánu je pro něho jako vědce mimořádný zážitek. Ví, že otázka, zdali je Měsíc zcela vychladlé nebeské těleso, ještě dnes na Zemi zaměstnává astronomy. Asi před třiceti lety byl prvně pozorován jedním sovětským astronomem výbuch na Měsíci, a to zviklalo neotřesitelnou hypotézu o vychladlém tělese. Avšak v kruzích badatelů se velmi pochybovalo o tomto pozorování. Dnes je Burnes očitým svědkem takového přírodního úkazu. „Správně“, řekne ještě jednou. „Rychlost pádu je zde sice 1,66 metrů za vteřinu, nikoli 9,81 jako na Zemi, ale ani pak se zviřený prach neudrží ve vzduchoprázdne prostoru, musí padat k Zemi právě tak rychle, jako řítící se úlomky skal.“

Bombardování padajícími kamením zesílilo. Stále znova pozorují muži, ze své tlakové kabiny vystřelující fontány prachu. Všechny zásahy však jsou nejméně dvě stě metrů daleko. Podzemní rachocení sílí. Kabina kolísá v rytmu otřesů. Profesor se dívá jako přimrazen oknem. Nemůže se od toho divadla odtrhnout. Nažloutle svítící, mnohokrát rozeklaná skála ční do nebe, posetého hvězdami, a poskytuje kulisovité pozadí přírodnímu úkazu, který ve své němosti a prudké síle působí strašidelně.

„Čtyřicet devět – padesát – padesát jedna“, mumlá si profesor. „Při průměru dvou set kilogramů to dá deset tun padajícího kamení za minutu. To je dost! Z toho se dá usuzovat na silnou sopečnou činnost. Nielsi, poslechněte, musíme naše pozorování hlásit na Zemi!“ Uchopí reportéra za ruku. „To je vědecká událost prvního řádu!“

„Která v naší situaci způsobila, že jsme se aspoň trochu probírali“, poznamená Niels suše.

Ale profesor Burnes už začíná čmárat text na list papíru.

„Přezkoušejte raději ještě jednou naše zásoby kyslíku, profesore“, řekne Niels, než se posadí k aparátu a začne vysílat.

Když je hotov, uvidí, jak profesor sedí na zemi bez hnutí vedle zásobníku s kyslíkem. Jeho chování vyjadřuje hlubokou sklíčenost.

„Co je, profesore?“

Vzrušující zážitek výbuchu vulkánu způsobil, že Burnes zapomněl na jejich tíživou situaci – o to více ho zasáhne nyní výsledek jeho zkoušky.

„Vystačí to ještě sedmnáct až osmnáct hodin.“

Sedmnáct hodin! Jestliže přípravy k záchraně na Zemi ještě nezačaly, jsou beznadějně ztraceni. Strašlivá jistota na nějaký čas ochromí oba muže. Reportér se první vzpomátuje.

„Budu dále vysílat, profesore! A vy se posaďte ještě jednou k přijímačce a projděte ještě jednou všemi vlnami. A když to jinak nepůjde, vezmeme si s sebou aspoň jistotu, že jsme až do posledního dechu sdělovali na Zemi naše pozorování. Naše zkušenosti budou cenné pro všechny, kdo přijdou po nás. Stojíme tu jako průkopníci. To snad nic není? Hlavu vzhůru, profesore! Sedmnáct hodin je dlouhá doba!“

Zatím co Niels vysílá, myšlenky mu víří neustále hlavou. Musí přece být nějaké východisko! Musí! Kdyby byla po ruce voda, mohli by ji pomocí slunečních baterií rozložit a tak získat kyslík. Ale není žádná voda. Kde není atmosféra, není ani tlak – a bez tlaku není voda. Tolik ví. Tu ho náhle napadne myšlenka: chlorelové řasy!

„Profesore, neříkal jste, že ty řasy, které jsem našel v kráteru, jsou silní nosiči kyslíku?“

Profesor vzhledne od své práce. Horlivost, s jakou Niels mluví, mu dodává naději.

„To souhlasí, Nielse. Ale . . .“

Reportér jej přeruší.

„Pak by se přece tam dole muselo nashromáždit množství kyslíku. To by bylo řešení! Sestoupíme do kráteru a můžeme se tam týdný zdržovat. Do té doby přijde pomoc.“

Návrh elektrisuje profesora Burnese. Řasy Chlorella! Správně. V kráteru musí být velké zásoby kyslíku. I když sestup je nebezpečný, podaří se. Mají hojnost potravin. Burnes tomu ještě nemůže věřit, že to znamená záchranu, přinejmenším však získají čas.

„Nielsi“, řekne, „kdyby to bylo možné! Ale především uvažujme v klidu!“ Burnes je vědec a proto je kritický.

„Jak chcete vdechovat ten kyslík?“ obrátí se na Nielse. Když reportérovi položí otázku, ví už také, že jsou na omylu.

„To přece nemůže být těžké, profesore. Otevřeme dýchací ventil v kosmickém obleku a vsajeme kyslík dovnitř.“

„To nejde, Nielsi! Množství plynu v kráteru má nanejvýš tlak desetinu atmosféry. Tlak, který panuje v obleku, pro nás životně důležitý tlak jedné atmosféry, by vsání znemožnil. Naopak: Unikl by dokonce a pak bychom byli ztraceni!“

„Ale mohli bychom přece naplnit kyslíkové láhve!“

„K tomu bychom potřebovali kompresor. Ten nemáme.“

Mlčení zavládne opět v kabině. Každý se oddává svým myšlenkám. Skoro to vypadá, jako by nebyla už žádná možnost. Jen jim zůstává naděje, že Země zaslechla jejich volání o pomoc.

Mechanicky otáčí profesor Burnes stavěcím šroubem přijímačky. Současně oba sebou škubnou. Co je to? Z ampliónu přicházejí tóny, tiše, skoro pípavě. Mužů se zmocní vzrušení. Země odpovídá! Naslouchají se zatajeným dechem. Niels píše s sebou.

„Zde Rada pro kosmické lety. Voláme Nielse Jensena a profesora Burnese. Hlaste se! Za pět minut přijdeme znova. Zde Rada pro kosmické lety. Voláme – ‘ – “ a pak opět stejný text. Z očí mužů září veliká radost. Najednou se cítí jako zachráněni. Země je s nimi spojena! Nejsou sami! Mnoho tisíc lidí má a ně starost.

Niels už sedí u vysílačky. „Haló, Země! Haló, Země! Zde Niels Jensen. Právě jsme slyšeli po prvé vaše volání. Máme radost. Konečně znamení. Čekáme na další zprávu.“

Ale jak pomalu ubíhají minuty! Konečně začne přijímač pracovat. Zatím co Niels přepisuje značky s napjatou pozorností do normálního písma, hledí mu profesor Burnes přes rameno.

„Zde Rada pro kosmické lety. Zdravíme odvážné letce na Měsíc! Přijali jsme všechna vaše volání. Výprava Lunik startovala na Měsíc. Přistání u automatické stanice následuje za dvacet hodin. Setřete kyslíkem! Žádný pohyb, povrchně dýchat, klidně –“

„Konec!“ řekne profesor Burnes a nemíni tím jen náhle oněmělý přijímač. Konec, pryč je také poslední naděje na záchranu! Radost, zářící v jeho očích, vyhasla. Pomoc, kterou jim Země posílá, přijde určitě příliš pozdě – o tři hodiny pozdě. Malý, slabý muž je na konci svých sil. Nevydrží už to strašné, nepřetržité nervové napětí, které trvá už skoro dva zemské dny. Jeho tělo se otřásá křečovitým vzlykotem. Přistání Fénixe, boj se Sheppardem, záchrana Jensena z kráteru, a všechna ta ostatní mnohonásobná námaha jej přivedla až na okraj jeho tělesných a duševních sil. „Nielsi“, volá zoufale, „copak to prokleté trápení nemá konce? Nemohl Lunik odletět dříve? Tak řekněte přece něco!“ Niels Jensen protáhne koutky úst v uklidňující úsměv. Alespoň vůči profesorovi musí být klidný a odhodlaný, ačkoliv i jím zpráva otřásla. Znamená to konec. Nejpozději za sedmnáct hodin zmizí poslední kyslík ze zásobníku! Ale sedmnáct hodin je dlouhá lhůta, když ji budou umět správně využít. Musí získat čas, jen tři hodiny! Především musí uklidnit profesora a posílit jeho vůli k životu. Dva dokážou více než jeden!

„Poslechněte, profesore, znám Lunik. Země má jistě radiové spojení s raketou a my se Zemi. Vyličíme Radě pro kosmické lety ještě jednou naši situaci, jistě se dá rychlost rakety stupňovat. Vzpomeňte si na kráter, profesore! Tam byla situace daleko obtížnější. Kopřivu mráz nespálí! Co myslíte, jak nás přivítají na Zemi! Určitě dostaneme řád, nejméně turistický odznak první třídy. Nejdříve však musíme své zachránce vyzvat, aby si pospíšili! Zkuste mezi tím ještě jednou štěstí s přijímačem!“ A Niels zachází s Morseovou páčkou, jako by v životě nikdy nedělal nic jiného. Profesor Burnes se zastydí, když vidí, jak Jensen sedí klidně a soustředěně u přístroje. Je nevýslovně unaven, ale vzchopí se a začne znova zkoušet přijímač. Jistě je uvolněn nějaký kontakt. Nalézt nepatrnou chybu se mu prostě nedaří. Nemůže se také zcela soustředit. Neustále ho zajímá otázka: „Jak přijdeme ke kyslíku, bez něhož život není možný.“ A přitom je ten prvek skoro všude přítomen ve vázané formě. Nevyskytuje se většina látek v přírodě jako kysličníky, tedy

jako sloučeniny kyslíku? Skoro všechny sole obsahují kyslík. Nebylo by možné . . . ?

„Nielsi, poslechněte!“ zvolá. „Které sole znáte jako silné nositele kyslíku?“

„Ó já! Od školních let jsem s tím neměl co dělat. Burel, myslím odštěpuje kyslík, rovněž manganistan draselný a chlorečnan draselný, který již může explodovat, ledek draselný ovšem také, se sírou a dřevěným uhlím se používá jako stělný prach.“

„Ledek“, přeruší ho profesor, „správně! Proč jsme jen na to už dřív nepřišli!“ Burnes je zcela rozčilen. „To by bylo řešení! Ledek odštěpuje už při zahřátí bohatě kyslík. Pojďme jej hledat! Musíme nalézt ledek!“

„Věříte tedy, že je zde na Měsici ledek nebo podobné látky?“

„Musí zde být! Vzpomeňte si na výbuch vulkánu! Při tom vznikají plyny, jistě také kysličník dusičnatý, které se srážejí v nerostné formě.“

„Hodně nejistý podnik! Kde začneme hledat v té poušti?“ Niels je skeptický. Nemohou si dovolit zbytečné pokusy. Příliš rychle by spotřebovali skromnou zásobu kyslíku.

„Přirozeně ve směru místa výbuchu!“ rozohní se profesor. „V některé z roklí nebo jeskyní! Tam na úbočí! Měsíc je tak rozeklaný, že plyny musí všude proudit ze štěrbin a trhlin, a jakmile tlak proudění náhle ustane, je nejpravděpodobnější, že se srážejí v pevné formě. Nielsi, to je naše poslední možnost! Proč ještě váháme? Každá minuta je cenná!“

„Tak se mi už lépe libíte, profesore“, směje se Niels, „dejme se do hledání!“

Pásové vozidlo, ve kterém muži jsou, je vybaveno, v protikladu k oběma druhým robotům, ručním řídicím zařízením, protože má později sloužit k ohledávání terénu. Niels vyšle ještě jednou zprávu na Zem a pak začne jízdu. Zapnou silné elektromotory. Plochami polovodičů proudí do baterií sluneční energie, přeměněná v elektřinu. Vozidlo se lehce chvěje, kabinu naplňuje bzучení.

Jedou rychlostí kroku směrem ke kruhovému pohoří. Tu a tam se musí vyhnout úlomku skály, který vyčnívá z roviny, pokryté prachem.

Počáteční nejistotu při manévrování Niels brzy překonal. Jen prudké sluneční záření je nepříjemné, bolí od něho oči. Světlo, které se odráží od žlutého písku, silně oslňuje.

Náhle stiskne Niels vši silou brzdy, takže oba jsou vrženi kupředu. Vozidlo stojí u samého okraje pět metrů široké rozsedliny. Jako vyříznuta nožem, rozevírá se puklina v zemi. Kdyby Niels nebyl tak bleskurychle reagoval, byli by se zřítili do zející hlubiny.

Objížďka této překážky je stojí hodinu času. Niels jede nyní s dvojitou opatrností. Trhliny jsou rozeznat teprve tehdy, když se stojí bezprostředně před nimi. Ještě častěji musí muži dělat zajížďky, až se konečně blíží kruhovému pohoří. Pohoří sestává ze zmateného množství roklin a skalních hřbetů s ostrými hranami. Jednotvárná žlutohnědá barva kamení a tvrdé černé stíny nedopřejí oku odpočinku. Když muži projíždějí stínem, který vrhá skála, postoupí bezprostředně z oslňujícího jasů do nejhlubší tmy, a jen pohled na vpředu ležící skalní partie dovoluje orientaci. Vozidlo kolísá a houpe se jako loď bičovaná bouří, Niels je zpocený námahou. Když objíždějí jeden skalní výčnělek, otevře se náhle před nimi široká rokle. Skoro padesát metrů zvedají se strmé skály po obou stranách. Rovnější půda umožňuje rychlejší jízdu. Stěny se přibližují stále těsněji. Rokle vede přímo do hor. Najednou je kolem nich tma. Niels zapne reflektor. Opatrně se sunou dále. Lze rozeznat jen ještě malý pruh hvězdného nebe, ale ten také brzy zmizí. Jsou teď už určitě hluboko v hoře, v chodbě vysoké dvacet až třicet metrů. Skály po obou stranách se přiblížily, ale ještě se nedá rozeznat konec štoly. Pozorně si svítí profesor hledáčkem na stěny. Jsou matně hnědé a jen příležitostně se ukazují třpytící se vrstvy.

„Křemenec“, mumlá Burnes. „A vidíte tam vlevo tu žlutavě svítící plochu? To je jistě síra vulkanického původu. Zdá se, že jsme na správné cestě.“

„Už jsme dva kilometry hluboko v hoře“, řekne Niels. „Kde tedy vězí ten váš ledek?“

Častěji odbočují postranní štoly. Ztrácejí se v tajemné tmě. A pak vozidlo stojí před nepřekonatelnou překážkou, balvany se vrší divoce jeden přes druhý. Je nemožné přejet přes tuto bariéru. Jensen chce zapnout zpáteční chod, ale profesor mu strhne ruku.

„Nielsi zastavte! Počkejte ještě. Musíme vědět, co je za tou uzavěrou.“

„Všechna čest vaší badatelské horlivosti, profesore, ale to stojí kyslík. Nezapomeňte, že musíme velmi šetřit, jestliže se chceme dožít přistání rakety!“

„Ale tam vzadu může být ledek, Nielsi! Nač jsme tedy podnikli tu cestu, když se ani nepodíváme?“

Tato profesorova neústupnost se reportérovi líbí. Sám by neváhal ani okamžik podniknout ten odvážný čin. Považoval jen za svou povinnost, upozornit ještě jednou na možné následky. Jako mladší a odolnější cítí se odpovědný za život profesora.

Brzy opustí oba muži ve skafandrech ochranné vozidlo a přelezou skalní zeď. Světelné kužely ručních lamp mihají se strašidelně tmou a na vteřinu nechávají zablesknout ocelové ochranné přílby. Na druhé straně se chodba náhle rozšiřuje ve velikou jeskyni, která může být asi sto padesát metrů dlouhá a vysoká jako čtyř – nebo pětipatrový dům.

„Zdá se mi, že celý Měsíc je protkán labyrintem takových chodeb a jeskyní“, míní Jensen.

„Velkolepý objev! Musíme tuto jeskyni obejít, vy jděte vpravo, já půjdu vlevo. Tak přijdeme nejrychleji k cíli.“

Rozejdou se. Niels svítí pečlivě na stěny. Nejsou naprosto tak rovné a hladké, jak se zdálo předtím při letmém pohledu, ale ukazují výstupky a hluboké výklenky. Chodby rozličné velikosti odbočují. Půdu jeskyně pokrývá lehká vrstva prachu. Mihající se paprsek z profesorova reflektoru se stále více vzdaluje a brzy je už jen slabě rozeznat.

„Zdalipak jsme skutečně první, kdo prozkoumává tuto jeskyni?“ myslí si Niels. Nemohly sem proniknout také už někdy ty cizí kosmické bytosti, které ho takovým tajemným způsobem zachránily? Vlastně je to odvážné věřit, že on a profesor Burnes jsou objevitelé tohoto měsíčního labyrintu. Jistě, prvními lidmi by zde mohli být. Ale kdo může říci, že snad už před tisíciletími nenavštívily Měsíc myslící bytosti, které přišly z nekonečného vesmíru? Mimoděk prohlíží půdu; snad se nechají objevit stopy. Náhle se vytrhne ze svých myšlenek. Nějak je to najednou jiné než předtím. Cítí, jak se ho zmocnila lehká stísněnost. Kdyby jen věděl důvod! Je tak ticho, tak nepřijemné ticho. Co jen to je? Tu mu projede údy ledový úlek. Profesor! Kde je? Neslyší už jeho dech ve sluchátku. Rázem se otočí. Světlo reflektoru na druhé straně jeskyně uhaslo.

„Profesore! Haló, profesore! Kde jste?“

Ticho.

„Profesore, tak slyšte přece!“

Nic! Co se stalo? Burnesovi se muselo něco přihodit. Dlouhými kroky spěchá Niels jeskyní. Běží tam, kde ještě před několika minutami viděl zazářit profesorovu lampu. Dobře, že půda jeskyně je pokryta vrstvou prachu! Tak Jensen nalezne velmi rychle stopy svého druha a chvátá dále. Paprsek světla spěchá před ním. Tu jsou najednou stopy u konce, Paprsek narazí na nedotčený písek. Jak je to možné? Profesor se nemohl přece jednoduše rozplynout! Rozrušen svítí Niels po okolí. Ve stěně se otevírá metr široká štěrbina. Zde jsou také opět otisky. Vedou dovnitř. Dvacet metrů dále narazí Niels na postavu, ležící na zemi. Profesor asi upadl, protože lampa leží několik metrů dál. Ještě svítí. Niels se kvapně sehne nad okénkem ochranné přilby. Profesor má oči zavřeny, ústa široce otevřena a rty jsou modře naběhlé. Zásobník kyslíku! Rychle otočí Niels ventilový šroubek. Plyn proudí silněji do přilby. Pln starostí, se zatajeným dechem pozoruje reportér obličej za sklem. Co může také dále dělat? Ochranný oblek mu brání, aby profesora vyšetřil.

Pomalu ustupuje namodralá barva z jeho obličeje. Ve sluchátku zaslechne Niels hluboký vzdech a pak Burnes otevře oči. Vypravuje nejprve s námahou, pak stále plyněji.

„Přece jsem asi přecenil svoje síly. Několik dní bez spánku a k tomu tato námaha! Najednou se všechno zatočilo. Člověk už není nejmladší.“

„V každém případě jste si měl lépe nařídit přívod kyslíku, profesore! Málem jste se zadusil. Jak jste jen mohl být tak neopatrný a vniknout sám do postranní chodby! To mohlo stát život!“

„Naopak!“ zvolá profesor a vyskočí. Teď je opět živý, jako by nebyl nikdy v bezvědomí. „Jsme zachráněni! Podívejte se, Nielsi, tam a tam – všude!“

Ve světle reflektoru upozoruje reportér na stěnách bělavý lesk. Vypadá to, jako by byly silně pokryty jinovatkou. Také půda je až po kotníky pokryta bělavou solí. Nyní teprve pozná Niels, že není v chodbě, ale v malé vedlejší jeskyni.

„Je to snad ledek?“ ptá se nedůvěřivě.

„Může to být sotva něco jiného. Podmínky pro vznik této soli jsou zde přímo ideální. Ostatně to není jediný objev. Prohlédněte si tu sůl podrobněji! Je jemnozrnná a jen zřídka najdete velké krystaly. Co z toho usuzujete?“

„Nic“, řekne Niels, „nanejvýš, že časem zvětřala a rozpadla se.“

„Ale Nielsi! Jemnozrná struktura ukazuje na to, že se sůl uležela, tedy . . .“

„ . . . byla rozpuštěna ve vodě“, doplní reportér.

„Správně! Není žádné jiné vysvětlení. Měsíc měl jednu vodu, tedy atmosféru. A hlouběji v nitru se snad zachovaly dodnes zbytky obojího. Velkolepý objev! Muselo by se jít ještě hlouběji pod povrch.“

„Teď ale konec bádání, profesore! Vy byste dokázal jít hned na výzkumy. Jestliže si nepospíšíme, nebudou nám všechny naše objevy nic platné.“

Tři hodiny potřebují muži, než dopraví dostatečné množství sole do kabiny svého pásového vozidla. Když se Niels vrací z poslední cesty, zapnul už Burnes elektrickou žhavicí desku, která jinak slouží k ohřívání konserv, aby dodala žár, nutný k rozložení ledku. Niels svleče rychle svůj skafandr, aby mohl lépe pracovat.

Přezkoušení zásob kyslíku ukáže, že vystačí asi ještě na šest hodin. Oba muži se podívají na sebe. Teď bude záležet na tom, zdali žhavicí těleso bude odštěpovat dostatek kyslíku, aby je oba zásobil vzduchem k dýchání. Když je deska do ruda rozpálená, nasype Burnes první zkoušku. Krystaly se rozskočí se silným praskotem a páry stoupají vzhůru. Profesor podrží ještě doutnající hlavičku zápalky nad deskou. Zápalka znova vzplane. S úlevou sklesne profesor nazad. „Je to, Nielsi! Jsme zachráněni!“

Reportér se však s pokusem nespokojí. Když je kyslík neustále a pravidelně z ledku uvolňován, uzavře ventil láhve s plynem, která je zásobovala kyslíkem. Nyní se musí rozhodnout, zdali mohou svoji zásobu kyslíku jen prodloužit a musejí dodatečně ještě otevřít láhev, nebo zda odštěpené množství jim samo stačí. Niels se posadí vedle láhve na zem a čeká. Uběhne pět minut. Profesor, přemožen spánkem, sedí zvrácen v křesle. Má ústa otevřena, jako by chtěl vsáti drahocennu látku zároveň nosem a ústy. Osm minut! Nielsovi se zdá, že pocítuje lehkou tísněnost. Srdce bije tíže a také pomaleji. Touha po spánku se stává všemocnou. Údy jsou těžké jako z olova. Jen s velkou námahou je schopen zvednout ruku. Bylo tedy všechno marné? Dýchá lačně široce otevřenými ústy. Deset minut! Myslí, že se zadusí. Je mu zima. Mrzne a zuby mu cvakají. Již chce ruka sáhnout po láhvi s kyslíkem, když jeho zrak padne na přístroje. Teploměr ukazuje jeden stupeň nad nulou. Jak je to možné? Jako přimrazen hledí na svitící stupnici. Rtuťový sloupec pomalu klesá. Nula stupňů! – Minus jeden stupeň! – Niels se vši silou soustředí. Jen teď nebýt malátný! Proč klesá teplota? Je snad vypnuto topení? – Jako v mlze vidí páčku. Je postavena na „Zapnuto“. Topení tedy pracuje. Ale proč je potom tak chladno? – Není už minus pět stupňů? – A světlo je také tak tmavé. – Není dostatek proudu?

Baterie! – Niels myslí, že vykřikl, ale je to jen slabé zasténání. Baterie jsou vyčerpány – proto také nepracuje už topení plně a žhavicí deska neštěpí ledek dostatečně. S největším napětím vůle donutí ruku k ventilu kyslíkové láhve a otočí naplno. Živnými doušky pije životodárný plyn. Cítí, jak dostává novou sílu. Nyní může také opět jasně myslet. Rázem rozpozná reportér velké nebezpečí, ve kterém se nacházejí. Baterie jsou nabíjeny plochami polovodičů, které zachycují sluneční energii. Ve tmě jeskyně se baterie musely

nutně vyčerpat. Topení, světlo, a k tomu ještě žhavicí deska spotřebovaly drahocenný proud. Niels nesmí už ani vteřinu váhat. Zapne rezervní baterie. Vydrží tak dlouho, než dosáhne opět slunečního světla? Skokem se Niels vrhne na řidičské sedadlo, zapne motory a otočí vozidlo. Uzavře topení a vypne světlo. Jen s ručním reflektorem v pravici žene se zpět tou cestou, kterou přijeli. Chlad zesílil. Už bude nejméně minus 15 stupňů. Niels nemůže už vidět na stupnici, protože vypnul také armaturní osvětlení. Šetřit proudem! Nejnepatrnější množství energie může rozhodnout o jejich životě. Široce rozevřenýma očima hledí Niels okenními tabulemi upřeně na cestu, která je stěží k rozeznání v slabém světle ruční lampy. Skalní stěny po obou stranách dávají jen slabý odlesk. Reportér jede velkou rychlostí. Je to závod se smrtí. Prsty má už dávno ztuhlé chladem. Z jeho úst vychází trhavě dech a sráží se jako jinovatka na okení tabuli. Stále znova ji musí utírat. Chvěje se na celém těle. Raději však ať mrznou ruce a nohy, než zbytečně spotřebovat energii. Trýznivě se táhnou minuty. Vydržet! Zdá se mu, jako by stěny dále ustoupily. Ale chodba nemá konce. Tady! Není tam vpředu k rozeznání nepatrná jasná plocha? Srdce bije, jako by se chtělo rozskočit. Plocha se zvětšuje. „Slunce“, křičí, „slunce!“ Otvor se stále zvětšuje. Reflektor Niels odhodil, už jej nepotřebuje. Směřuje k přibývajícimu jasu. Dále, dále, dále! Hranice stínu je vzdálena ještě sto metrů. Této hranice musí dosáhnout, to znamená život. Vozidlo se sune blíž a blíž. Ještě dvacet metrů, ještě deset! Nielsovi se zdá, že sluncem ozářená půda k němu leze jako hlemýžď a posunuje se pod vozidlo. Hotovo! Vozidlo se valí ještě několik set metrů, pak Niels zastaví. Přehodí páky a vyčerpán klesne na stranu.

Nevídí už, jak rtuťový sloupec opět začíná stoupat a ledek začíná na žhavicí desce praskavě uvolňovat kyslík. Také nemůže pozorovat raketu s tryskami, chrlicími oheň, která se prudce spouští z hvězdného nebe. Niels spí.

Vesmírnou nocí se řítí Fénix nehlučně po předem vypočítané dráze. Ještě velmi, velmi daleko pluje zeměkoule, slabě zářící v temnotě.

Inženýr Sheppard se v prvních hodinách po překotném odletu z Měsíce nemohl zmoci na rozumnou myšlenku. Vlastnictví pouzdra

a vyhlídka, že bude pro sebe moci využít zlato na Měsíci, ho opojilo. Bohatství, moc a sláva se zdají na dosah rukou. Nikdo kromě něho neví a pokladech na Měsíci. Také major Grünthers se o tom nikdy nedoví, jemu prodá jen pouzdro. Nebo ještě lépe, půjde s pouzdem rovnou k šéfovi CAV, k Shermanovi. Ten holohlavý, tlustý Sherman je sice starý hrdlořez, ale kde větrí obchod, není malicherný. Je třeba jen záležitost postavit do správného světla. Sheppard se už vidí majitelem vily na Palm Beach, v lázních boháčů. Bude mít luxusní jachtu, bude podnikat daleké cesty, a jinak nechá ostatní pracovat za sebe. Už se dost dlouho dřel. Ty doby pro něho už teď minuly. Jednou bude asi ještě muset letět na Měsíc, protože jen sám zná naleziště zlata. Pak ho už ale nikdo nedostane na to prokleté nebeské těleso. Tam nahoře by člověk lehko mohl zůstat navždycky! Málem by mu ten ztracený reportér přece byl udělal čáru přes rozpočet. Ale mrtví nemohou mluvit a nikdo mu nic nedokáže. Ten potřeštěný profesor mu ještě také připravil automatické řízení pro zpáteční cestu! Start proběhl bez obtíží. Počáteční zrychlení – podstatně nižší než na Zemi, protože hmota Měsíce má jen šestinu hmoty Země – přestál dobře.

Sheppardovi je náhle, jakoby ho polil vřelou vodou. Kdy odletěl? Přece pět hodin před oním okamžikem, na který bylo Burnesem nastaveno automatické řízení. A to vůbec nebral na zřetel! Přepadne ho strach. Je si zcela vědom nebezpečí, ve kterém se nachází. Měsíc a Země nestály ve vesmíru v čas odletu ve vypočtené poloze. Změna kursu o vteřinu oblouku má už za následek odchylku desetitisíců kilometrů, tolik ví. Fénix proletí kolem Země, požene se do té hrozné tmy – někam bez cíle. Inženýrovi vystoupí na čele pot. Jeho oči běhají sem a tam po přístrojích na rozvodné desce, které jako by na něho výsměšně mrkaly. Před okny je nebe jako černá, blyštivá stěna, a Sheppardovi se zdá, že se o ni každým okamžikem roztrhne. Konec se mu zdá být nevyhnutelný: Zahyne hladou nebo zadušením – podle toho, zda vydrží déle zásoby potravin nebo zásoby kyslíku.

Sheppardovi cvakají zuby. Poprvé se octl odkázán jen sám na sebe smrti vstříc. Inženýři Stones a Wilkins, kteří původně s ním měli letět na Měsíc, byli určeni k řízení rakety. Sheppard má jen nepatrné astronautické znalosti. Přece však se nepokládá za ztraceného a jedná. Ví, že z Měsíce vzlétl o pět hodin dříve, a musí

si tedy dát vypočítat nový správný kurs malým elektronickým moz-
kem, který je na palubě. Musí být stanoveno přesné stanoviště
Fénixu v prostoru a čas, který uplynul od startu. Vypočítané hod-
noty dá Sheppard zároveň s časovým rozdílem pěti hodin do auto-
matu, který profesorem Burnesem vypočtený kurs má konečně
uvést v poměr k Sheppardovým výpočtům. Se strachem zírá inženýr
na přístroje. Jestliže jsou jeho úvahy správné, musí elektronický
počítač nyní zapnout stroje, aby dostaly Fénixe na nový kurs. Po
celé vteřiny se neodvažuje ani dýchat, Teď! Nyní se zachvívá kos-
mická loď mnoha mocnými otřesy. Inženýr se uhodí bolestně do
hlavy o vyztužení kabiny, ale nedbá toho. Zachráněn! Oddechne
si a padne zpět do křesla. Ještě jednou to dobře dopadlo! Kdyby
jen už šťastně přistál!

Pohonná ústrojí zastavila opět svoji činnost. Ticho uspává a
inženýr se brzo ponoří do neklidného spánku, zatím co raketa
spěchá vstříc Zemi na novém kursu.

Když Sheppard otevře po hodinách oči, stojí obrovská Země
pod přídí rakety a vyplňuje celé nebe. Má pocit, jako by se loď
na ni řítila. Jeho pohled zamyká k rychloměru. Jehla je těsně na
sedmi kilometrech za vteřinu, to je skoro dvacet pět tisíc kilometrů
za hodinu. V krátké době se kosmická loď rozpálí třením ve vzduš-
né vrstvě, začne sálat a rozpadne se na atomy.

Tu pozná inženýr, že jeho výpočty byly chybné. Hrůzou roz-
šířenými očima hledí strnule vstříc blížícímu se neblahému osudu.
Uz dávno se měl Fénix obrátit a pohonným ústrojím zmírnit rych-
lost. Smrtelný strach donutí Shepparda k zoufalému rozhodnutí:
bude raketu sám řídit. Musí tření vzdušného obalu využít jako
brzdy a kroužit kolem Země ve stále se zužujících spirálách, až se
rychlost natolik zmenší, že bude moci přistát na nějaké vodě.
Sheppard zapne chvějícíma se rukama motory a táhne raketu na-
horu. Fénix je poslušen tohoto manévru. Země se propadá pod lodí,
zprvu pomalu, pak stále rychleji, a těleso letounu vystřelí opět do
nebeské temnoty. Inženýr nezasáhl ani o vteřinu předčasně. Nyní
teprve pozoruje, jak mu je horko. Teploměr ukazuje třicet pět
stupňů. Silný muž se koupe v potu. Všechny údy se mu chvějí. Co
teď přijde, je ukrutná, unavující hra, která vyžaduje celou Shep-
pardovu nervovou sílu. Jeho pohled putuje neustále s výškoměru
na rychloměr a odtud k teploměru. Když se Fénix příliš blíží Zemi,

stoupá teplota a kosmická loď se vydává v nebezpečí, že shoří. Pak musí Sheppard zapnout pohonná ústrojí, aby dostal raketu z hustých vzduchových vrstev. To vyžaduje mnoho pohonných látek a inženýr neví, jak dlouho mu ještě vystačí. Už dvakrát obletěl Zemi. Rychlost se snížila na dobrých deset tisíc kilometrů za hodinu. Sheppard vysune krátké nosné plochy, které mají udržovat raketu přes sníženou rychlost ve vzduchu. Fénix klesá stále níže. Inženýr zjistí s hrůzou, že povrchový teploměr ukazuje už pět set stupňů ukazuje stupnice venku, padesát uvnitř. A Fénix je ještě zavrtí – pak pohon oněmí: pohonná látka je spotřebována. Zásoba nebyla vypočtena na tak dlouhý přistávací manévř. Tisíc stupňů ukazuje stupnice venku, padesát uvnitř. A Fénix je ještě čtyři sta kilometrů vysoko. Přežene se nad Japonskem. Hluboký varhanní hukot naplní vzduch. Sheppard si rozhalí oblek. Prahne po ochlazení. Rychlost rychle klesá. Země se stále víc blíží. Ale teplota vůči hledě stoupá. Překročila šedesát stupňů, když letoun ve výši sto kilometrů přeletí Pamír. S pronikavým hukotem jako orkán řítí se Fénix k Zemi. Ještě se udržuje, díky skluzným plochám, ve vzduchu. Jak ještě dlouho? Ocelový trup je rozžhaven. Když teploměr uvnitř ukazuje sedmdesát stupňů, ztratí Sheppard vědomí.

Nad Itálií měl letoun výšku již jen dvacet kilometrů. Jako ohnivá nestvůra se žene kupředu. Ve Španělsku vyskočí lidé poděšení z postelí. Ale uvidí už jen rudě zářící šíp, který mizí na obzoru za ohlušujícího rachotu. Několik minut později vystoupí z moře neda-leko Azor bílý oblak páry.

Major Grünthers je pochopitelně rozčilen. Už několik hodin pobíhá sem a tam po svém pokoji na Mount Whitney jako chycený dravec. Ten Sheppard! Od krátkého rozhovoru po odletu z Měsíce se už nehlásil. Co to chlapíka jen napadlo! Rozčilení posledních dnů má Grünthers co děkovat za několik šedivých vlasů.

Zamáčkne doutník do popelníku, který je naplněn až po okraj, a spěchá do radiotelegrafické ústředny.

Telegrafista Jackson vzhledne. „Právě jsem chtěl k vám, sir!“

„Co je člověče? Máte konečně zprávu?“

„No, sir! Ale právě hlásí naše radarová služba, že raketa vletěla do zemské atmosféry.“

„Konečně! To je on. Ale proč se nehlásí?“

Opět míjejí hodiny. Čekání drásá Grünthersovy nervy. Hlášení, která si nechává major každou čtvrt hodinu obstarat, udávají stále vždy totéž: Raketa krouží kolem Země příliš vysokou rychlostí a pomalu klesá. Něco tady není v pořádku. A Sheppard se jednoduše nehlasí. Tlustý Sherman dovrší míru: ptá se každou chvíli, co se vlastně s Fénixem děje. A on, Grünthers, to sám neví!

Po druhém obletu se situace mění. Stanice na Aljašce, na Filipínách, na Blízkém Východě hlásí shodně rychlé klesání rakety. Itálie spatří kosmickou loď poprvé jako do ruda rozžhavené těleso.

Grünthers běsní. Katastrofa! Žádná další zpráva, ačkoliv tolik čeká! Fénix je nezvěstný, pravděpodobně se někde zřítíl do moře. Je po všem! – Ten Sheppard, ať jde k čertu! Ale pouzdro musí sem – ať to stojí co chce!

Torpédoborec „Wilson“, který je pět set námořních mil západně od Azor, Fénixe již nespatriil. Tedy přece ztroskotání – bezpochyby u Azor!

V bleskovém hovoru zpraví Grünthers Shermana o situaci. Torpédoborec „Wilson“ dostane příkaz ujmout se hledání rakety, Grünthers má hledání osobně řídit. To je majorovi právě vhod. Tak se může starat o pouzdro, o kterém ví jen on sám.

„Poletíte s sebou Jacksone! Rychle předejte službu někomu jinému!“ naléhá Grünthers.

„Kampak, sir?“

„Teď není čas na dlouhé výklady. Pojdte!“ Ale pak si Grünthers vzpomene, že si telegrafistu musí udržovat. Bude asi muset vést mnohý tajný radiotelegrafický hovor. Pak se nemůže spoléhat na žádného cizího radiotelegrafistu. Již u dveří otočí se ještě jednou. „Přirozeně k letišti CAV! A odtamtud zvláštním strojem na torpédoborec „Wilson“! Do poledne musíme být na místě!“ A už je pryč. Bruče si nadávku, následuje ho Jackson k vrtulníku.

Pod nebem, pokrytým mraky, tančí Fénix na šedozelených vlnách Atlantického oceánu. Vlny jej přelévají tunami vody o tlaci do hlubiny. Ale stále proráží štíhlé tělo záplavou a tanec začíná znova.

Jako klubko bez života kutálí se Sheppard v bezvědomí řidici prostorou rakety. Jeho obličej je k nerozeznání zalepen krví, která pryští ze široké tržné rány na čele.

Několik hodin později otevře inženýr oči. Trvá to dlouho, než se orientuje. Myšlenky jsou jako tuhá kaše, proudí lenivě a zmateně. Vynořují se před ním strašné obrazy a posunují se jeden přes druhý. Cítí se tažen dolů, jako by padal do kráteru, pak opět stoupá nahoru a myslí, že je vržen na černou stěnu se zářícími hvězdami, až se přizene rozžhavená koule a zavrtá se mu do hlavy.

– Lapá po vzduchu, který do něho proudí rozpálený jako z výhně. Bodavá bolest v noze, která nechce přestat, přivede Shepparda konečně k vědomí.

S námahou se pokouší vstát. Nepodaří se to. Ze zuřivého bušení v pravém koleně se může skoro zbláznit.

Fénix se stal vězením. Kde je? Asi uprostřed oceánu, kde ho nikdo nenajde?

Sheppard potřebuje dlouhou dobu, aby se dovlekl k radiotelegrafickému přístroji. Když chvějícími se prsty otočí stavěcím šroubem, z ampliónu se ozve cvrkot signálů, honících se éterem, a útržky hovorů pronikají k jeho uchu.

„Zázrak, že přístroj ještě pracuje“, myslí si.

Ponorka na atomový pohon „Moskva“ sune se jako duch vlněním Biskajského zálivu. Svitání nového dne přineslo hustou mlhu. Vlny pleskají tlumeně o tělo lodi a dmou se proti široké věži, jako by ji chtěly strhnout dolů.

Ve velitelské místnosti sedí službu mající důstojník, nadporučík Němcov, před metrovou obrazovkou přístroje pro jasný dohled, který přes mlhu, venku panující, dává možnost jasně rozeznat každou horu vln, která se valí na loď.

Němcov je pyšný na ponorku, která je opatřena nejmodernějším technickým zařízením. Akční rádius, díky atomovému pohonu, skoro neomezený. Skoro všechny technické práce, nutná měření a kontrolu provádějí automaty. Řídí člun a přenášejí samostatně příslušné souřadnice stanoviště na námořní mapy. Měří hloubku, upravují topení a osvětlení, měří a registrují rychlost, obnovují vzduch pro dýchání.

Zde v centrále se sbíhají všechny nervy tohoto obrovského mechanismu v elektronickém mozku. Vasja Němcov dohlíží na množství měřících přístrojů, stupnic, pák a vypínačů, které jen nezasvěcenci připadají zmatené.

Zazní tiché bzučení. Na druhé, menší obrazovce se objeví obraz mladého námořníka s úzkým, svěžím obličejem. Zdá se, že jeho živé oči oznamují něco zvláštního.

„Zde radiotelegrafická ústředna! Soudruhu nadporučíku, dovolte, abych hlásil bezdrátovou zprávu z Moskvy!“

Na Němcovovo přikývnutí pokračuje: „Vrchní velitelství spojených branných sil nám právě dalo tento rozkaz: ‚Člun Moskva!‘ Kosmická raketa neznámého původu vnikla do oblasti zemské přitažlivosti. Směr po dvojím obletu je východo-západní, přesně čtyřicátý stupeň šířky; naposledy spatřena nad Lisabonem, pak pravděpodobně ztroskotala. Raketa byla do ruda rozžhavena nadměrnou rychlostí. Začněte hledat ve čtvrtci sto sedmdesát Mx a pak směrem na západ podél čtyřicátého stupně šířky. Žádáme hlášení každou celou hodinu.“

„Děkuji!“ řekne Němcov. „Dejte hlášení sem do centrály!“

Obraz telegrafisty zmizí. Na rozvodné desce se rozsvítí červená lampa. Současně se ozve zacvaknutí. Němcov vyjme ze schránky potrubní pošty opis rozkazu.

Okamžitě zavolá velitele, jehož obraz je nyní vidět na obrazovce. Kapitán Glubov přijme hlášení a usměje se.

„No, soudruhu Němcove, to je určité rozkaz podle vašeho vkusu. Uložte nový kurs! Plnou silou vpřed! Přijdu k vám.“

O dvě minuty později vstoupí kapitán do centrály. Glubov je silný, podsaditý muž, asi padesátiletý. Přes svoje vojenské vystupování spíše vyvolává dojem učence než důstojníka. A skutečně Glubov dosáhl jména jako badatel na poli oceánografie.

„Co si o tom myslíte?“ ptá se nadporučíka.

„Podle hlášení posledních čtyřiaadvaceti hodin přichází v úvahu jen ta americká raketa, která souvisí s událostmi na Měsíci.“

„To také myslím. Pak naši milí američtí přátelé jižť také vynaloží vše, aby kosmickou loď naši.“

„Dám telegrafistovi příkaz, aby pozorně sledoval radiotelegrafický provoz.“

„To je správné. A my přezkoušíme ještě jednou připravenost naší lodi v každém směru. Pro všechny případy!“

Torpédoborec „Wilson“ se žene plnou parou rozbouřeným mořem. Major Grünthers, s nezbytným doutníkem mezi zuby, sedí ve

velitelské místnosti naproti veliteli, kapitánu O'Brianovi. Jeho prsty bubnují netrpělivě na opěradlo koženého křesla. Láhev francouzského koňaku je napůl prázdná.

„Proč jste tak nervózní, majore?“ usmívá se kapitán, „Nemohu kvůli vám svoji loď proměnit v mořskou vlačštovku. Konečně osmdesát námořních mil je docela pěkná rychlost.“

„Může být, O'Briane! Ale bojím se, že dorazíme příliš pozdě na místo dopadu. Uplynulo přece už jen osm hodin.“

„Sověti, myslíte?“

„Samozřejmě! Na tomhle zatraceném světě není před nimi nic jisto. Když jsme před několika týdny zkoušeli pod vodou náš nový odposlouchávací přístroj – u Kuby to bylo – vynoří se najednou uprostřed našich nejkrásnějších pokusů z vody takový sovětský člun, vyšle vlajkový pozdrav a opět zmizí.“

„A vaše radarová zařízení?“

„To je právě to! Všechny radary selhaly. Ten zatracený člun zmizel beze stopy.“

„To je pěkná věc, majore! Ale utěšte se! Tak docela špatně na tom také nejsme!“

„Myslíte magnetická torpéda? Bylo by mi milejší, kdybychom mohli nerušeně dopravit Fénix do bezpečí. Záleží na tom víc, než tušíte. V každém případě bude muset třetí, který se k tomu dostane, mlčet. Rozumíte, kapitáne?“

„Zapomínáte na mírovou koexistenci, která trvá mezi státy“, ušklíbne se O'Brian a naplní sklenky.

„A vy, prosím, nezapomeňte, že tato loď je ve službách CAV, tedy čistě soukromé společnosti! Politiku přenechte laskavě politikům“, zavrčí major a převrhne do hrdla sklenku koňaku.

Signál obrazového telefonu přeruší rozhovor. „Hlášení výzvědného letadla!“ ozve se hlas telegrafisty. „Raketa je na vodě dvě stě námořních mil na východ ve čtvrci čtrnáct. Byla svržena bóje.“

„No konečně!“ Grünthers vyskočí jako elektrisován. „Zaměřte k bóji, kapitáne!“

„Myslíte snad, že teď nařídím klikatý kurs?“ odpoví O'Brian kousavě.

O hodinu později vede major první radiotelegrafický hovor s Sheppardem. Z ampliónu proniká skuhravý, sténavý hlas, který Grünthers nepoznává.

„Za dvě hodiny jsme u vás, Shepparde.“ Major ve svém rozčilení skoro křičí. „Co je s pouzdrům?“

„Kašlu na vaše pouzdro“, sténá Sheppard. „Dostaňte mě konečně už ven z té zatracené bedny!“

Grünthers si utře pot s čela. Nedá se nic dělat. Zdá se, že ten muž je pádem zle zřízen!

Najednou je inženýrův hlas jasnější.

„Ponorka!“ volá a na hlasu je poznat úleva. „Vidím ji docela zřetelně oknem na přidi. Ted' už je konec muk.“ Pak zapraskání – a ticho.

„Haló, Shepparde“, volá major, „haló, co to povídáte?“

Marně! Sheppard už nedává odpověď.

Vasja Němcov stiskne knoflík, který otevře okénko ve věži a vystoupí za Glubovem na plošinu. Několik metrů vzdálen se houpe Fénix na vodě. Inženýra lze zřetelně rozeznat za oknem na přidi, tiskne obličej na pancéřové sklo a upřeně hledí na atomovou ponorku.

„Ten je zle zřízen“, míní nadporučík Němcov. „Při tom neklidném moři to nebude lehké zachránit ho.“

„Musíme mu dát na srozuměnou, že nás má zavolat radiotelegraficky“, řekne kapitán. „Musí sám otevřít raketu, protože my neznáme mechanismus. Udejte mu naši vlnu!“

Sheppard váhá drahý čas, než se odhodlá k vysílání. Zřetelně rozeznal na zádí člunu jméno „Moskva“. – Budou Sověti vědět o událostech na Měsíci? – Ale vlastně odkud? Přece jen je však na místě opatrnost. Snad bude lépe počkat, až přijde Grünthers, i když neustále zesilující bolesti mu skoro berou vědomí.

Musí aspoň nejprve navázat s „Moskvou“ spojení. Kdo ví, zdali vydrží až do příchodu Grüntherse!

Rozhovor, který se nyní rozvine mezi Moskvou a Fénixem, je zachycen také na Wilsonu, který se blíží největší rychlostí.

Grünthers je vztekem bez sebe, když musí nečinně naslouchat hovoru z dálky. „Kdyby ten blázen Sheppard aspoň pochopil, do jakého nebezpečí se vydává“, běsní. Jeho plány jsou ohroženy. Není pochyb, že Sověti najdou pouzdro, které bude pak pro něho navždy ztraceno! Ale co dělat? Dříve než Wilson dorazí na místo, může být Sheppard Sověty převzat a ponorka zmizet.

„Telegrafisto, dělejte! Vložte se do toho!“ rozkřikne se na telegrafistu. Vezme kvapně mikrofon a začne mluvit. „Haló, ponorka Moskva! Haló, ponorka Moskva! Zde major Grünthers z CAV. Jsme na cestě torpédoborcem Wilsonem na místo nehody. Vyprošujeme si, abyste se nevměšovali do našich soukromých záležitostí. Raketa je opatřena výbušnou pojistkou. Neoprávněný zásah vede ke zničení.“

Kapitán Glubov a Vasja Němcov se na sebe podívají. Koutky nadporučíkových úst škubne úsměv.

„Zdá se, že ten člověk má pořádný strach, že bychom mu mohli upřít jeho kořist. Roztomilý žertík, ta výbušná pojistka!“

„Ten však nás nutí, abychom upustili od záchranných prací“, nadhodí kapitán. „Nechceme zbytečně dávat lidský život v sázku, jestliže je na tom přece něco pravdy.“

„Dovolte, soudruhu kapitáne!“ Vasja Němcov přechází rychlými kroky kabinu telegrafisty. „Ten Sheppard je zločinec, který má na svědomí dva pokusy o vraždu. Pouzdro cizích kosmických bytostí také ukradl. Nepochybuji, že obsahuje důležité zprávy a informace, kterých CAV využije proti nám.“

„Ale soudruhu Němcove! Víte, že podle mezinárodního námořního práva nemáme důvod zasáhnout.“ Kapitán zapojí vysílačku a mluví do mikrofonu plynou angličtinou: „Torpédoborec Wilson! Zde ponorka Moskva! Přerušujeme záchranné práce. Děkujeme za přátelské upozornění na výbušnou pojistku. Vaše raketová tajemství nás nezajímají. Přejeme úspěch při záchranných pracích!“

Inženýr Sheppard sedí schoulen ve velitelské místnosti Fénixe a zoufale bojuje s přicházejícím bezvědomím; bolestmi v noze může zešlehtat. K tomu přistupuje prudké bodání v hlavě, které stále vzrůstá. Kolísá mezi bděním a mdlobou, uvědomuje si události kolem sebe jen nejasně. Také necítí, jak se raketa pomalu vztýčí z vodorovné polohy, a jak jeho ruka, která visí ochable přes opěradlo křesla, je omývána vodou. Teprve chlad, který stoupá do paže, jej na to upozorní. Rázem se probere. Do Fénixe vniká voda. Spodní místnosti jsou už jistě zaplaveny. Jak dlouho se bude ještě moci udržet v té myši pasti? Zachvátí ho hrozný strach.

Nadporučík Němcov je nespokojen. Zlobí ho, že zločinec Sheppard má uniknout, ačkoliv ví, že jasné rozhodnutí kapitánovo je

správné. Stále znovu pozoruje z dálky raketu pomocí přístroje pro jasný dohled, zatím co se Moskva vzdaluje. Zprvu nepozoruje změněnou polohu. Ale pak se zarazí. Příklad vyčnívá více z vody a záď s pohonným ústrojím je už sotva vidět.

Fénix má jistě trhlínu.

„Soudruhu Glubove“, obrátí se k veliteli, „Fénix nabírá vodu.“

Než může Glubov odpovědět, hlásí telegrafista, že inženýr volá zoufale o pomoc.

„Soudruhu Němcove!“ zvolá Glubov.

„Rozkaz!“

„Připravte vše pro záchranu inženýra a rakety! Hlašte mi, až bude ponorka připravena k zásahu!“ Glubov ví, že musí být připraven na překvapení se strany torpédoborce. A když se nadporučík chystá odejít, dodá: „A ještě něco: položte kolem lodi magneto-vou zábranu!“

Glubov dá telegrafistovi pokyn, aby dal zprávu torpédoborci i inženýrovi – tu už zazní na všech stanicích poplašné zvonky a uvedou loď do stavu bojové pohotovosti.

Grünthers je ořesen náhlým obratem. I otrlému O'Brianovi jsou zcela nové některé štavnaté nadávky, které major ze sebe vyráží. Starostlivě uklidí druhou láhev koňaku z dosahu. Jen s námahou se Grünthers opět ukrotí.

„Kdy tam konečně budeme, O'Briane?“

„Asi tak za půl hodiny!“

„Půl hodiny! Asi tak! To je příliš pozdě, člověče. Nemůžete té chromé bedně přidat trochu více páry?“

„Odpovědnost za loď mám já, majore!“ odvěti ostře kapitán. „Stroje už běží plnou silou. Nebo chcete s celou tou bednou putovat k rybičkám?“

Grünthers obrátí. „Co mluvíte o odpovědnosti? V každém případě mám od Mr. Shermana rozkaz rakety stůj co stůj zabezpečit. Rozumíte, O'Briane? Pomyslete si, co pro vás z toho může vyplynout. Takového zdatného kapitána nechá šéf jít rychle nahoru. A já bych pro to mohl leccos udělat. V druhém případě...“

Vyhlička na povýšení není kapitánovi nepříjemná. Nafoukaného Grüntherse nemůže sice ani vystát, ale zná jeho vliv v CAV. Jinak ví, že na Wilsonu dokapitánoval, kdyby se věc nezdařila.

„Nerozmýšlejte se dlouho“, začne Grünthers znova, „uzavřeme smlouvu! Dostanete ode mne deset tisíc dolarů a kromě toho za vás ztratím dobré slovo u Mr. Shermana. – Za to mi předáte na hodinu velení lodi.“

Když O'Brian chce vybuchnout, dodá cynicky: „Pomalů, můj milý! Velení lodi bych mohl dostat také bezprostředně přímo od šéfa telegraficky. Ale proč mám napřed chodit k šéfovi, když vy jste rozumný?“ A když kapitán stále ještě váhá, pokračuje: „Tak dobře! Poslední nabídka, abyste viděl, že chci vaše dobro: třicet tisíc dolarů!“

To rozhodne. Major si oddechne. Kdyby ten trouba věděl, co Grünthers pomocí pouzdra vydělá! „Nechte tedy stroje běžet na nejvyšší obrátky – a připravte magnetická torpéda! Možná, že se budeme muset bránit.“ Řehtavě se zasměje.

Mezitím jsou na Moskvě záchranné práce v plném proudu. Ponorka se přisunula na několik metrů k raketě. Vedle mohutného těla lodě působí Fénix jako malá třpytivá rybka. Když příští vlna nadzvedne raketu, vysunou se z paluby člunu dvě hydraulicky poháněná chapadla, vsunou se pod trup Fénixe a drží jej v rovnováze. Následující vlna narazí zespoda pleskavě na tělo letounu, ale nemůže mu už nic udělat. Už jej chapadla přitahují a brzy jsou raketa a loď pevně spojeny.

Sheppard otevřel poslední silou vzduchovou propust a pak se zhroutil. Už necítí, jak je silnými rukama vyzvednut z Fénixu. Ve svých na prsou zkřížených rukou drží pouzdro.

„Torpédoborec vpředu na levém boku!“ hlásí muž u přístroje pro jasný dohled. Klidně udílí kapitán Glubov svoje rozkazy: „Odpoutat raketu! Všichni muži pod palubu! Připravit k potápění!“

Major Grünthers pozná dalekohledem, co se stalo. Skřípá zuby. „Přiliš pozdě! A zrovna ne! Však vy neuniknete! O'Briane, připravte magnetická torpéda! Anebo chcete dovelitelovat?“

Právě když O'Brian dává neochotně rozkaz, vstoupí telegrafista do velitelské místnosti.

„Moskva hlásí, že převzala inženýra. Je v nebezpečí života a má být co nejrychleji dopraven do nejbližší nemocnice na pevnině. Raketu Sověti bohužel nemohou zachránit. Nabízejí však, že pomohou při pozdějším pátrání.“

„Ven, povídám“, řve major. Kypí vztekem, takže telegrafista raději rychle zmizí.

Když opět vstoupí do radiotelegrafické stanice, vzpomene si na rozkaz, který O'Brian právě dával, když dělal svoje hlášení.

„Magnetická torpéda? K čemu?“ Má snad kapitán v úmyslu zaútočit na ponorku? To by bylo padoušství. Telegrafista není žádný přítel Sovětů, ale toto nemůže schvalovat. Copak nezachránili inženýra?

Spěšně zapojí vysílačku. „Haló, Moskva“, volá ochraptělým hlasem. „Pozor, magnetická torpéda! Slyšte, magnetická torpéda!“ a obrátí se k přijímači.

„Děkuji příteli! Jsme zajištěni“, slyší lámanou angličtinou hlas cizího telegrafisty.

Jako kámen se Moskva potopí pod Fénixem, který se pomalu plní vodou. Současně zasyčí do vody z torpédoborce jedno za druhým dvě černá, štíhlá tělesa, která v sobě nesou smrt. Několik minut později vystoupí na místě, kde se Moskva ponořila, do výšky sloup vody a vrhne do vzduchu roztrhanou raketu. Druhé torpédo vybuchne několik vteřin nato ve větší hloubce.

Když Grünthers dalekohledem zpozoruje tuto druhou explozi, stáhne se jeho obličej v grimasu, pak propadne křečovitému smichu, že samotnému O'Brianovi je při tom nepřijemné.

Senzační zpráva, že reportér Niels Jensen se objevil na Měsíci, oběhla rychlostí blesku kolem zeměkoule. Neuplynula ještě ani hodina, a už lidé rvou prodávacům novin z rukou ještě teplá „vláštňní vydání“.

„SOS z Měsíce!“

„Senzace z vesmíru!“

„Kosmické bytosti zachránily reportéra!“

Výrazně svítí nadpisy novin, hlasy vyvolávačů se ozývají pronikavě v ulicích, doprava vážne. Před amplióny se hromadí lidé, dychtíví posledních zpráv. Po plochách světelných novin putují bez přestávky metrová písmena. Niels Jensen nepřetržitě vysílá. Profesor Uspenski z Rady pro kosmické lety prohlašuje: „Luník 12 bude startovat za šest hodin. Petr Kuzmin řídí záchrannou akci.“

„Stihnou to?“ ptá se Soňa Fischerová svého průvodce, když vstupují na pohyblivý chodník, který je přenesl na druhou stranu

ulice, čtyři metry nad neustále plynoucím provozem aut a elektrických vozítek.

„Jistě se pokusí o vše“, odvěti Rolf Peters, Sonin spolupracovník z hvězdárny. „Podívejte se, nová zpráva!“

Odlet Luniku z Kosmu I o dvě hodiny uspišen, hlásí světelný nápis.

„Dělají opravdu všechno, aby oba muže zachránili“, řekne Peters. „A Petr Kuzmin to dokáže. Víte ještě, že tenkrát jako první člověk obletěl v Luniku Měsíc a později, opět jako první, tam na hoře docela přistál.“

„Ano, vzpomínám si“, řekne Soňa, „bylo to před dvěma lety. Ale proč neposlali Lunu? Měla přece stejně brzy startovat.“

„Ale Soňo“, usměje se Rolf Peters, „na tu otázku byste si vlastně sama měla dát odpověď. Nechat ji ukvapeně odletět, by znamenalo, vydat v nebezpečí několik lidských životů, aby dva byly zachráněny. Ne, ne! Petr Kuzmin a jeho průvodce to už dokáží sami.“

Tu se Soňa náhle zastaví, Má nápad.

„Nezlobte se, Rolfe“, řekne prosebně, „ale chtěla bych zpátky do hvězdárny. Musím vidět start Lunika na obrazovce.“

Nyní je na Petersovi, aby si povzdechl. „Škoda! Tak jsem si krásně představoval naši malou procházku.“

Ale jde s ní k stanovišti taxíků a brzo ji aerotaxi vynese do vzduchu a vezme kurs hvězdárna.

Petr Kuzmin přezkouší ještě jednou zaměření přístrojů. Luník 12 právě odletěl z kosmické stanice. Kosmos I jako by pomalu mizel v černém vesmíru, zářícím hvězdami, a vůčihledě se zmenšoval. Před několika minutami se Kuzmin rozloučil s přáteli pevným stiskem ruky a ve všech očích četl účastenství.

„Vraťte se zdráv zpět a přivezte oba Měsíčníky s sebou!“ volal za ním ještě profesor Kozlov, když už se vstupní otvor začal zavírat. A Petra Norstedtová se na něho tak prosebně podívala, jako by chtěla říci: „Přivezte mi Nielse zdravého hodně brzy zpět!“ Udělá jistě vše, co bude v jeho silách.

Vedle Kuzmina sedí Marcel Roger, jeho druh na nebezpečném letu. Malý Francouz je rovněž astronaut a k tomu ještě skvělý kamarád. Petr si pro tuto obtížnou úlohu, která je před ním, nemohl přát lepšího pomocníka.

Poletí jedenadvacet hodin, než dosáhnou Měsíce. Ačkoliv je kurs řízen automaticky, sotva asi budou moci zamhouřit oko.

Pohled na desku s přístroji ukáže Kuzminovi, že se už vzdálili tisíc kilometrů od Kosmu I. Stanici lze rozeznat jen nejasně od třpytící se zeměkoule.

„Tvůj třetí let do vesmíru, že, Petře?“ přeruší Marcel mlčení.

„Souhlasí, ale teprve druhé přistání!“ řekne Petr. „Oblet Měsíce byl jen pokus, který musel předcházet přistání, jež následovalo o rok později. Tehdy pracovaly už obě automatické stanice. Třetí, ta s tlakovou kabinou, byla vystřelena nahoru až později. Měla sloužit následujícím výpravám jako výzkumné vozidlo.“

„A dnes zachránila už dva lidi, dříve než mohla druhá výprava startovat“, doplní Marcel.

„Kdybychom to byli tušili!“ řekne Petr zamyšleně. „Postarali bychom se o více kyslíku a ti dva mohli vyčkat přilet Luny. Tak však nám po přistání zůstávají ještě jen dvě až tři hodiny. Když je za tu dobu nenajdeme . . .“ Petr Kuzmin větu nedokončí.

„Doufejme, že neměli nápad odejet vozidlem na průzkum. Kdybychom je museli hledat, pak ovšem . . .“ I Marcel se bojí vyslovit, co by potom následovalo.

Muži vědí, že převzali těžký úkol. Luník 12 byla v daném okamžiku jediná raketa, schopná startovat. Nová série pěti dalších Luníků byla teprve v konečné montáži; byly určeny k plánované letecké dopravě mezi budoucí meziplanetární stanicí Měsícem a Kosmem I, a Luník 12, který má menší akční rádius a je poměrně pomalý, měl pak sloužit ještě jen ke školení budoucích kosmických pilotů. Přesto se Rada rozhodla nasadit Luníka 12 na záchrannou akci, protože raketa dosáhne Měsíc podle všech výpočtů včas, ba docela s rezervou tří hodin, zatím co Luně chybí ještě radarové zařízení, a ukvapený start by ohrozil zdar výpravy i bezpečí jejích členů.

Oba muži v kabině jsou zvyklí na tísnivé ticho a na smrtící samotu vesmíru. Když se dívají z okna do tmy, zdá se jim, jako by se loď vznášela nehybně v nekonečnu vesmíru. Nelze postřehnout ani nejmenší chvění tělesa rakety, protože pohonná ústrojí dala Luníku potřebnou rychlost a už se automaticky vypnula.

„Chyť nějakou hudbu ze Země, Marceli!“ řekne Petr. A Marcel se skloní nad přijímačem.

Z ampliónu zazní hlas moskevského hlasatele. Ta slova pociťují oba muži ve své samotě jako pozdrav. Už nejsou sami, slyší, že celá Zem sleduje jejich let s napětím a účastí.

„... Luník 12 startoval z meziplanetární stanice Kosmos I“, hlásí hlasatel.

„Tím myslí nás“, šeptá Marcel radostně.

„Luník 12 přistane dnes v noci v nula patnáct na Měsíci. Do této chvíle se ještě nepodařilo získat spojení s Nielsem Jensenem a profesorem Burnesem. Z posledních radiových signálů reportéra lze však vytušit, že jsou oba zdraví.“

Hlas hlasatele se stává tišším a zanikne konečně v šumotu.

„Země se pod námi otáčí“, řekne Petr, „ale kosmická stanice by měla ještě být slyšet.“

„A vidět“, doplní Marcel.

„Ano, správně, na to jsem vůbec nemyslel.“

Na obrazovce dostal již Marcel spojení. Radiocentrála na Kosmu I vysílá pro oba kosmonauty zvláštní vysílání. Přátelé jsou zvláště překvapeni, když ještě jednou prožijí svůj odlet, který se udál před chvílí.

„To je zas jednou podobné našemu umělci s vlnami, Vasilovi“, směje se Petr. „Nové zařízení pro magnetický obraz! Ještě je neznáš?“ ptá se Marcela. „Spočívá na stejném principu jako zachycování na magnetofonu.“

Čas utíká při kontrole přístrojů a předávání hlášení stanici.

Uplynula asi hodina, když Marcel po prvé zachytí Morseovy značky Nielse Jensena. Jsou to poslední zoufalá volání, která reportér vysílá do éteru. Rázem zmizí radostná nálada obou mužů.

Petr Kuzmin pohlédne na hodinky. „Vydrží ještě sedmnáct hodin“, hovoří k sobě polohlasem, „doba letu z Kosmu I na Měsíc je jedenadvacet hodin. Jedna hodina už uplynula, tedy ještě dvacet hodin. To znamená...“

„... že přijdeme o tři hodiny později“, doplní Francouz. Pohlédnou na sebe. Na okamžik je ticho. Má jejich poslání být marné?

V Petrově hlavě se honí myšlenky. Musí zvýšit rychlost Luníku! To však znamená, že bez cizí pomoci nebudou moci z Měsíce odletět. Spotřeba pohonných látek při zvýšení rychlosti a pozdějším brzdění vyčerpá větším dílem zásobu, která je nutná pro zpáteční

let. Pravděpodobnost ztroskotání je příliš veliká. Petr by se toho možná odvážil, kdyby byl sám, ale má odpovědnost za život druhého člověka, za Marcela. – Jeho pohled zamíří k druhovi. Ten na něho klidně pohlédne.

„Ano“, řekne Marcel, jako by uhodl Petrovy myšlenky, „musíme zvýšit rychlost.“

„Víš, co to znamená?“

„Vím“, odpoví Marcel.

„Nevrátíme se zpátky. Možná, že se zřítíme. Možná . . .“

„Máme kyslík na osm dní a v kabině generátor na vzduch. Myslíš, že bych se teď obrátil, jen abych přinesl zpět ve zdraví své kosti?“

Petr Kuzmin podá kamarádovi ruku. Oba vědí, že začínají nejnebezpečnější a nejdůležitější čin svého života. Ale neváhají ani vteřinu.

„Dej zprávu profesorů Kozlovovi!“ řekne Petr. „Já provedu nutné výpočty.“

Na obrazovce se objeví postava profesora. Jeho obličej je vážný.

„Už to víte, profesore?“ ptá se Kuzmin.

„Zachytili jsme vysílání jako vy. V prvním hlášení Nielse Jensena, na němž jsme postavili naše výpočty pro let Lunika 12, musí být početní chyba. Přesto pokračujte v letu. Je také možné, že se Jensen zmýlil při posledním výpočtu svých zásob kyslíku. To je ovšem pro nás velmi slabá naděje. Udělali jsme, co bylo v našich silách a bohužel nemůžeme už nic změnit!“

„Můžeme to změnit“, volá Petr, „zvýším rychlost.“

Hlas profesorův je o tón ostřejší.

„To neuděláte! K tomu Rada nedá svolení.“

„Udělám to i bez povolení.“

„Porušujete disciplínu, soudruhu Kuzmine.“

Ukáže na list papíru, který leží před ním na stole. „Právě jsem propočítal možnosti. Museli byste zrychlit o dva kilometry za vteřinu, to by stačilo. Ale pak se nevrátíte zpátky. Je devadesát procent pravděpodobnosti, že se zřítíte. Buďte rozumný, Petře! Vy dva jste naši nejzkušenější kosmičtí piloti. Máte povinnosti vůči společnosti, abyste zůstali naživu.“

„Má povinnost je zachránit dva lidi.“

„Ti se už nedají zachránit.“

„To se ukáže.“

„Rozkaz Rady zní, zachovat vypočtenou rychlost.“

„Nemám v úmyslu dělat jenom pohřebního zřízence“, vybuchne Kuzmin. „Odmítám přijmout tento rozkaz.“

„Petře“, řekne profesor tiše, „jak dobře tě mohu chápat!“ Jeho oči se dívají laskavě a zároveň smutně. „Mějte se dobře, oba dva!“

Obrazovka se zatmí, Petr Kuzmin sedí zamyšleně v křesle. Poslední profesorova slova ho rozrušila, zněla jako rozloučení. Je jejich záměr skutečně tak beznadějný? Má rád toho starého muže, který mu byl dobrým učitelem, a tuší, jak bylo pro něho těžké skrýt svoje vřelé srdce za střídavě počítajícím rozumem. – A když se oba už nevrátí zpátky? Nezanedbal pak Kuzmin svoji povinnost vůči profesorovi Kozlovovi a přátelům ve stanici, kteří ho všichni ještě potřebují? – Zvedne prudce hlavu.

„Zrychlíme, Marceli?“

„Ano“, řekne jednoduše Marcel.

Několik okamžiků potom trhnou vyjící pohonné stroje kosmickou lodí ještě rychleji kupředu.

Před přídí rakety stojí svítivě žlutá masa Měsíce hrozivě jako roze-
klaná stěna. Kosmická loď přeskočila šílenou rychlostí rozhraní
mezi zemskou a měsíční přitažlivostí a řítí se rychlostí myšlenky
vstříc zářícímu nebeskému tělesu. S takovou šílenou odvahou, na
samé hranici smrti, Kuzmin ještě nikdy neletěl.

Zatím co Země pluje daleko ve vesmíru a lidé, vyděšení senzač-
ním obratem záchranných akcí, doufají v úspěšný konec, vedou
dva kosmonauti zaputitý boj s časem. Radarové zařízení pracuje
nepřetržitě. Nadlidská námaha posledních hodin zanechává stopy
v obličejích.

Petr Kuzmin se napjatě dívá na blížící se kráterovou krajinu.

„Vzdálenost?“

„Deset tisíc jedno sto.“

„Pohonné látky?“

Marcel zkoumá ukazatele. „Ještě dvacet pět procent.“

„Rychlost?“

„Čtrnáct kilometrů za vteřinu.“

Petr na okamžik otočí hlavu. Jeho hlas zní drsně.

„Získali jsme čtyři hodiny.“

Marcel vážně přikývne. „Kyslík jim vydrží ještě hodinu.“

„Za čtyřicet minut můžeme přistát.“

Petrův pohled se setká s pohledem přítele. Cte v něm klid a důvěru. Je dobře mít takového druhá. To dodává neotřesitelnou jistotu, myslí si.

Teď na tom bude záležet.

„Pozor, Marceli! Obracím.“ Jeho ocelová vůle nutí ruce k automaticky rychlým hmatům. Výbuch postranních trysek zatočí raketou dokola. Raketa nemůže vybočit ze svého směru, na to je její rychlost příliš velká. Ale otočí se jednou, dvakrát, tvrdě přitiskne muže na stěnu, a pak zaimíř pomaleji, žádí napřed, správným směrem.

Petr Kuzmin zapojí zpětné pohonné zařízení.

Marcel uvedl již v provoz obrazovku, která musí nyní nahrazovat přímý pohled na Měsíc. Budou moci unikající spalované plyny zachytet pád rakety?

Současně čte Marcel výškové údaje.

„Pět tisíc kilometrů.“ – „Tři tisíce.“ – „Tisíc.“

Se strašlivou silou vyrážejí ze zadí brzdící ohnivé výbuchy. Muži jako by byli tlačeni mocnou pěstí do křesel. Dýchají těžce a sípavě. Tlak je skoro nesnesitelný. Ale Kuzmin nepřiskří brzdící trysky.

„Tisíc metrů za vteřinu“, chroptí Marcel. Ale nespustí zrak z měřících přístrojů. „Výška osm set kilometrů.“

Petrův obličej se bolestivě stáhne. S námahou táhne brzdící páku až k dorazu. Jen několik vteřin trvá tlak, který jim málem vezme vědomí, a přece se jim to zdá být věčností. Ruka, křečovitě sevřená na brzdící páce, dokáže jen pomalu opět zkrotit rozpoutané síly. Hukot pohonného ústrojí opadne. Těla jsou zbavena centového závaží. Pád se změnil v pomalé klouzání.

„Petře!“

„Marceli!“

„Ještě tisíc metrů výška.“

„Rychlost?“

„Čtyři metry za vteřinu.“

Pomocí postranních trysek zaimíř k automatické stanici, pak Luník 12 dosedne na Měsíc.

S hlavou nachýlenou kupředu se zhroutí Petr Kuzmin do křesla. Jeho ruce leží malátně na přístrojové desce. Tak setrvá po několik vteřin. Nadměrnou námahu vystřídala olověná únava. Mozek se vzpěčuje dávat tělu rozkazy. Náhlé uvolnění je velmi blahodárné.

Ale ještě je třeba bojovat: s vlastní slabostí a s časem, který nezadržitelně ukracuje tvrdě vybojovanou hodinovou lhůtu.

Petr si už později nemůže vzpomenout, jak se oba dostali ven z rakety. Ví jenom, že Marcel první objevil, že chybí třetí pásové vozidlo, a jak ten malý, slaboučký chlapík uháněl velkými kroky ke dvěma druhým vozidlům, jako by vůbec nebylo toho zničujícího rekordního letu. „Kde jen bere Marcel tu energii?“ ptá se Petr a znova jej přepadne starost o Nielse Jensena a profesora. Kde mohou vězet? Naděje na záchranu se teď scvrkla na nepatrnou jiskérku.

„Musíme po stopách pásu“, slyší Petr ve sluchátku hlas přítele. „Jsou jistě tam u kruhového pohoří.“

Petr se dívá do roviny. Nikde nelze vozidlo objevit. Ale Marcel už spěchá kupředu po kotníky hlubokým pískem. Petr ho několik kroků následuje, ale pak zůstane stát. Je nemožné v tak krátké době zdolat vzdálenost až k pohoří!

Marcel urazil už asi sto metrů. Nevzdává se. Snad doufá vskrytu, že se reportér zmylil, snad také podceňuje tu vzdálenost až k horám. Kuzmin zde není po prvé a ví, že dohlednost, která není omezena žádnou atmosférou, přibližuje pohoří skoro o polovinu.

Jestliže všechny výpočty souhlasí – a musí souhlasit, tolikrát byly přezkoušeny během letu – pak v příštích třiceti minutách je život abou zajatců na Měsíci u konce. Ale co potom? Jak se bude moci Kozlovovi, jak se bude na Zemi lidem podívat zase do očí? Jemu a Marcelovi důvěřovali. Kdyby jen Jensen nebyl odejel! Ale ne, měl s tím počítat – on, Petr Kuzmin, měl letět ještě rychleji, pak by snad ještě před odjezdem reportéra pásovým vozidlem . . . – Pásové vozidlo! To je to slovo! Pilotem to trhne. Tam stojí ta druhá dvě vozidla – sice bez tlakové kabiny, určená jen pro první automatické radiové spojení mezi Zemí a Měsícem. Ale tehdy vozidla přece jela, mají tedy motor, který je napájen slunečními bateriemi. Mohou se jistě také tedy řídit! Zde se nabízí poslední možnost. Petr je několika skoky u dveří prvního vozidla. Vtlačí se dovnitř. Ochranný oblek mu velmi vadí. Zatím co jeho oči mohou jen velmi slabě ve tmě rozeznat mechanismus, odvažují se už zkušené ruce prvních hmatů.

Petr vykřikne radostí. Vozidlo se dává v pohyb! Teď jen je ještě třeba využít všechnu energii baterií a nalézt postranní řízení.

Marcel zaslechl ve sluchátku výkřik a otočil se.

„Dobře jsi udělal, Petře!“ Dýchá v prudkých nárazech. „Ostre doprava!“ volá. „Tam vpředu je trhlina.“ Současně běží udaným směrem. Petr nesníží rychlost, když Marcel naskočí. Jen neztrácet čas! Francouz visí napůl z otvoru a křečovitě se drží. Malé vozidlo vyvíjí pozoruhodnou rychlost. Za ním se táhne zvířený prach jako žlutý had. Petr sedí skrčen za přístroji a tiskne kontakty. Jen jeho stísněný dech prozrazuje námahu.

Hory se pomalu přibližují. Po stopách pásu urazili muži už více než polovinu cesty.

Najednou vykřikne Marcel radostně.

„Tam jsou, Petře! Vidím vozidlo!“ Petr jen zavrčí. Ještě silněji stiskne kontakty.

Rychleji! Kdyby to jen šlo rychleji!

Pak konečně Marcel zvolá: „Stát! Tak přece zastav, Petře!“ Ale Petr nedokáže tak rychle vozidlo zastavit. Tu Marcel seskočí v plné jízdě, zakopne, upadne. Se zaťatými zuby se zvedne. Noha ho bolí. Ale už běží k druhému vozidlu, které stojí v ostrém slunečním světle před trhlinou, hluboce se zařezávající do skály.

Je třeba ještě jednou čekat, když se ve vzduchové propusti vyrovnává tlak. Pak konečně se otevrou vnitřní dveře. Marcel vytrhne rezervní láhev z držáku a vrazí dovnitř.

Tu tedy leží Niels Jensen, zhroutený před křeslem, a za ním, natažen na podlaze, profesor. Francouzovi stoupá rdousivý pocit do hrdla. Je snad už pozdě? – Nechá z láhve proudit plyn a přidrží ji reportérovi u nosu. Když Niels otevře oči, nemůže Marcel zabránit, aby mu slzy neběžely po tvářích.

Několik minut později vtlačí se Petr Kuzmin dveřmi propusti. Radost čtyř mužů je nepopsatelná: Vzporovali všemu nebezpečí, překonali všechny překážky a zůstali vítězi nad vedrem i zimou, časem a rychlostí, zoufalstvím a smrtelným strachem.

Profesor Burnes děkuje oběma zachráncům:

„Jaci to jste skvělí lidé! Ze všech mých známých v CAV by se toho ani jeden neodvážil. A kdyby Niels neměl takovou houževnatost . . .“

„To je zcela vzájemné, profesore!“ směje se Niels. „Kdopak objevil ledek? Raději řekněme, že bez naší společné námahy a bez pomoci Petra a Marcela a všech těch mnohých přátel na Kosmu I a na Zemi by asi všechno dopadlo špatně.“

„Jak to přijde, že jsme vás zastihli, jak pokojně dřímáte?“ ptá se Marcel. „Podle našich výpočtů museli byste už ležet v posledním tažení.“

Niels ukáže rukou na žhavicí desku a na kopec bělavé sole, který je vedle.

„Profesor Burnes objevil velké zásoby sloučenin kyslíku. Ať vypráví sám, co jsme zažili při hledání této látky v nitru Měsíce.“

„V nitru Měsíce?“ ptá se Marcel s úžasem.

„Je tomu tak“, odvěti profesor Burnes, „když jsme . . .“

„Okamžik, profesore!“ přeruší jej Petr. „Nezapomeňme, v jaké situaci se nacházíme. Když teď začneme vyprávět, může nám kyslík lehký dojít po druhé. Vraťme se do Luníku 12 a tam se domácky zařídíme. Především se musíme hlásit. Celá Země čeká na zprávu, zda oba ‚měsíční muži‘ ještě žijí.“

Zatím co vozidlo, řízené Petrem Kuzminem, je na zpáteční cestě, líčí profesor Burnes názorně a živě kvapný odlet Fénixe, jak se reportér tajemně objevil, a boj u měsíčního kráteru.

Niels naslouchá jen zpola profesorovu vyprávění, zabývá se svými vlastními myšlenkami. Uběhly už tři dny od jeho náhlého zmizení z Kosmu I. Je mu, jako by to byly tři roky. Kde asi je Petra? Proudí jím teplá vlna radosti, když na ni myslí. Návrat na Zem mu připadá pak dvakrát tak krásný.

Opatrně vede Kuzmin automatickou stanici zpět na její původní stanoviště. Ochranné přilby si muži připevní na skafandry a pak přeběhnou krátkou vzdálenost k raketě, která je o několik minut později přijme.

Radiotelegrafické spojení s Kosmem I je brzo zjednáno. Petr Kuzmin stručnými slovy líčí zdařilé zachránění.

Tři sta osmdesát tisíc kilometrů vzdálení a oddělení ledovou kosmickou nocí od letců na Měsíc, padají si na stanici lidé radostí do náruče.

„Ten čertovský chlapík, ten Petr!“ bručí profesor Kozlov a je na něm vidět, jak pyšný je na svého vedoucího inženýra.

Petra Norstedtová dá kulaťoučkému biologovi Kepplerovi z překypující radosti hubičku na tvář.

„Nono“, zvolá Keppler překvapeně, „počkejte přece, až tu zase bude Niels!“

Když radiové vlny z Měsíce dosáhnou také Zemi a zpráva Petra Kuzmina je přenášena reproduktory, zastaví se doprava na ulicích a náměstích na celé minuty. Pak mluví Niels Jensen, jako vždy svěže a živě a nadšení nebere konce.

„Spojte mě s profesorem Kozlovem z Kosmu!“, obrátí se profesor Uspenski z Rady pro kosmické lety na svého sekretáře.

Přes potěšující zprávu má ještě svoje starosti. „Luna“ se vznášela sice vedl kosmické stanice, připravena ke startu, a dopraví za několik dní, jak plánováno, výpravu na Měsíc. Návrat čtyř cestovatelů

z Měsíce pak už nebude žádným problémem. Petr Kuzmin však odpadl jako velitel Luny. Komu jinému se může kosmická loď svěřit?

Na obrazovce se hlásí profesor Kozlov, stále ještě v radostném vzrušení.

„Blahopřeji vám k oběma kosmickým pilotům, profesore!“ řekne řekne Uspenski. „Musíme jim ovšem udělit milost, protože úspěch ospravedlňuje ten šíleně odvážný podnik.“

„Kde bychom dnes byli, kdybychom neměli takové skvělé lidi, kteří se dovedou něčeho odvážit!“

„A dávají při tom v sázku svůj život“, doplní Uspenski suše. „Ne, ne, nemusíte se bránit, profesore Kozlove!“ směje se. „Ale kde teď vezmeme náhradu za Petra Kuzmina? Komu bychom mohli svěřit vedení výpravy?“

„Už jsem si to rozvážil“, odvěti Kozlov, „a velmi vás prosím, nechte mě převzít vedení namísto Petra Kuzmina.“

„Vy, profesore? – Uvažte tu námahu!“ Uspenski je překvapen. Profesor Kozlov by byla přirozeně vhodná osoba, ale není už nejmladší, a péče o člověka je na prvním místě.

Ale Kozlov tak přesvědčivě odůvodní svůj návrh, že Uspenski dá konečně souhlas. Výpravě už nic nestojí v cestě.

Tlumený chaos hlasů plní zasedací sál Rady pro kosmické lety, ve kterém se bude za několik minut konat mimořádné zasedání. Dvě stě vědců a zástupců vlád spřátelených zemí se shromáždilo ve velké místnosti, plné jasného, teplého světla, které proudí z neviditelných zdrojů.

Stává se zřídka, že Rada svolá během několika málo hodin vedoucí vědce. Musí tedy jít o něco zvláštního. Dohady, otázky a pověsti vytvářejí atmosféru plnou napětí a očekávání.

Znamení zvunkem způsobí, že hovory umlknou. V témže okamžiku se otevrou dveře v čele sálu, a do místnosti vstoupí členové užší rady, profesor Uspenski, Gorm Angaard, profesor Ušar, Francouz Lavoisier a Číňan Ho Min. Shromáždění se zvedne ze svých míst k počtu těchto vynikajících učenců, kteří mají důvěru národů.

Za Radou vstoupí na podium Petr Kuzmin, Niels Jensen a Marcel Roger. Potlesk, kterým jsou poctěni ti tři hrdinové kosmických plaveb, je bezpříkladný.

Když přítomní opět zaujmou místa, povstane profesor Uspenski. Ačkoliv mluví tiše, je jeho hlas slyšet elektronickými zesilovači jasně až na posledním místě.

„Dámy a pánové! Vážení přátelé! Mimořádné události nutí k mimořádným opatřením a ospravedlňují naše tak kvapně svolané shromáždění.“ Jeho hlas se zvedne. „Jde o to, nic víc a nic méně, připravit brzkou expedici na planetu Jupiter – nebo lépe: na jednu z jeho družic, na Ganymeda.“

Sálem projde šepot. To je vskutku něco neslýchaného! Ještě není Měsíc úplně prozkoumán a první raketa na Mars bez posádky je rok na cestě, a už se Rada zabývá takovým projektem.

Hlasy zesílí:

„Brzká expedice?“

„Výborně!“

„Na Ganymeda?“

„Proč ne na Venuši?“

„Báječný plán!“

Teprve znamení zvonkem zjedná opět klid.

Profesor Uspenski se usmívá, když pokračuje:

„Velmi brzy poznáte, že tento fantastický plán má zcela reálný podklad. Dnes vám mohu sdělit, že my lidé jsme našli ve vesmíru bratry a sestry – myslící bytosti jako my, které obývají Ganymed. Ano, ještě více: Pozvali nás, abychom je navštívili.“

Na okamžik zavládne mlčení, pak propukne taková bouře, jakou tento sál dosud nezažil. Leckterá odvážná myšlenka zde vznikla a byla projednána, všechno však musí vyblednout před dnešní senzací.

„Ganymed je obydlený! Kdo by si to byl pomyslel? Spíše přece Mars . . .“

„Jsme pozváni! Jak se s námi dorozuměli?“

„Jupiter, sedm set milionů kilometrů střední . . .“

„Ale přitažlivost skoro třístakrát silnější než na Zemi!“

Stupnice názorů sahá od skeptických pochybností až k nadšenému souhlasu.

Přes napomínající znamení zvonku může si profesor Uspenski jen pomalu zjednat klid.

„Mohu pochopit vaše nadšení, přátelé“, praví pohnutým hlasem, „začíná tím přece v dějinách Země nová, významná kapitola.“

Nejsme už sami v nezměrném vesmíru, dostali jsme druhy. Zároveň však máme nyní velkou odpovědnost. Jako obyvatelé vesmíru máme za úkol jít společnou cestou a ukázat, že jsme hodni pozvání obyvatel Ganymeda. Dovolte proto, abych po pořádku referoval! Pochybovačům mezi vámi mohu říci, že jeden člověk už viděl cizí obyvatele kosmu a má jim co děkovat za svůj život. Jeho prostřednictvím také jsme dostali to pozvání, i když mnohými oklikami. Ať nám Niels Jensen sám vypráví, jak se to událo!"

A Niels podává zprávu o svých zážitcích.

Zazní potlesk, když svým zachráncům, Petru Kuzminovi a Marcelu Rogerovi, ještě jednou děkuje vřelými slovy.

„Ta důležitá schránka“, pokračuje, „byla dopravena zločincem Sheppardem na Zem. Nedostala se do kořistnických rukou CAV, nýbrž je nyní v majetku Rady pro kosmické lety. Pozdrav obyvatel Ganymeda a pozvání, které to pouzdro obsahuje, nechť se stane požehnáním pro lidstvo!“

Po Nielsi Jensenovi povstane Gorm Angaard.

„Dovolte, vážení přítomní, abych vám podal některá vysvětlení! Schránka, kovový předmět, asi velikosti dlaně, byla prozkoumána odborníky. Pomocí elektronických automatů se nám podařilo během osmi dnů rozluštit tajemství. Tento předmět představuje geniálně vymyšlený akumulátor elektromagnetických vln, které na několika cívkách proudí jako neustále kroužící proud. Mezi to zařazené systémy krystalů umožňují nahromadění udaných impulsů, které pomocí magnetických napětí určité síly mohou být učiněny opticky a akusticky postižitelné. Nerad bych vás nudil mnoha technickými a fyzikálními podrobnostmi. Výsledek našeho šetření má vám teď být předveden. Uслыšíte sami zprávu, kterou nám obyvatelé Ganymedu doručili v tomto pouzdře.“

Na znamení inženýra zhasne světlo. V čele sálu nad podiem se matně rozsvítí několik čtverečních metrů velké promítací plátno a začne rozšiřovat zsinálé světlo.

Ještě jednou promluví Gorm Angaard:

„Zachytili jsme sdělení, obsažené v pouzdru, na naše nejnovější zařízení pro magnetický obraz. Tak je nám možné zhotovit libovolný počet kopií. Musím vám ještě říci, že obyvatelé Ganymedu, které Niels Jensen viděl, jsou o něco menší než my, lidé. Jejich tělesná výška je asi 150 až 160 centimetrů.“

Na promítací ploše kmitají světelné blesky, z reproduktorů se ozývá zesilující a opět slábnoucí šumění. Náhle se promítací plátno zatemní a melodie zvláštní krásy naplní sál. Jako by se čelní stěna někam propadla, otevře se nyní před diváky nekonečný vesmír ve své majestátní, chladné hvězdné nádheře. Daleko na černém nebi je slunce jako nepatrný kotouč. Obraz je tak plastický a ostrý, že přítomní věří, že se sami vznášejí v samotě vesmíru. Průvodní hudba podmalovává tento nezemský obraz. Proniká do mozků a svou sugestivní silou stírá každý jiný dojem.

Jako v planetáriu pohybují se hvězdy úžasnou rychlostí. A již se mění obraz. Jasně zářící hvězda, viditelná ve středu, se rychle zvětšuje. Vedle rostoucí koule lze už rozeznat čtyři malé světelné body. Nelze o tom pochybovat: je to Jupiter se svými čtyřmi průvodci! Nebeské těleso se blíží rychlostí, která bere dech. Husté masy oblak zahalují kolos a dodávají mu načervenalé zbarvení. Brzo je v zorném poli už jen pravý okraj tohoto gigantu mezi planetami slunečního systému. Pak se ze strany vynoří malá jasná koule, nepatrná v poměru k obru: Ganymed. Pohybuje se pomalu do středu obrazu, je větší a větší, až také on překypí přes okraj obrazovky a dá se vidět jen část jeho povrchu.

Kosmická loď, ze které bezpochyby byly tyto záběry dělány, přistává.

Hudba, která dosud interpretovala vznešenost kosmu a chladnou krásu protikladů vesmíru, přejde v blaženou, měkkou melodii, která se vtírá do srdcí přítomných.

Nyní se změní také obraz. Jako by teď pozorovatelé seděli ve vozidle, které směřuje k mnohokrát členěnému výtvaru, postavenému z matně šedých kamenů. Zblízka je možno rozeznat těžké kvádry, podobné obrovským skalním blokům, které se tyčí nad sebou, bizarně, ale přece s uměním sestaveny. Je to určitě osada, město z šedého kamene. Nikde však nelze rozeznat otvor; ani ulice, ani náměstí, ani domy, natož okna nesvědčí o přibytých bytostích, nadaných rozumem.

Zvláštní je protiklad mezi obrazem beznadějně šedých kamených bloků a průvodní radostnou melodií.

Pro diváka neviditelné vozidlo jede ke skalám, jako by chtělo na ně narazit. Náhle však se otevře široká brána a zářící záplava světla pronikne ven. Vzadu leží široká hala. Nikde nelze rozeznat

pramen světla, zdá se, že skála sama svítí, Z obrovského krytého náměstí odbočují na všechny strany ulice – nebo lépe štol, které se ztrácejí v dálce. Sloupy nesou klenbu. Stěny jsou všude vyzdobeny barevnými, kovově se lesknoucími obrazy, podobnými mozaikám. Kamenné oblouky, mosty a balkony, výklenky a výstupky sjednocují se v architektonickém mistrovství a nesrovnatelné harmonii v obraz uchvacující krásy. V symfonii barevných tónů jedna barva však není skoro vůbec zastoupena: zelená. A ještě něco chybí v paláci Ganymedů: obyvatelé sami. Kde jsou geniální tvůrci takové nádhery?

Tu projde pohyb řadami bezdechých diváků a šepot se stane hlasitým. Na plátně je nyní vidět mnoho půvabných bytostí, které proudí z postranních štol do haly. Ještě se nedají přesně rozeznat.

Nyní je při obrazech kamery vidět také vozidlo. Je to zlatě se třpytící kovová koule o průměru asi tři metry. Jí platí zájem četného zástupu obyvatel této podivné hvězdy. Z koule vystoupí za sebou pět postav. Odeberou se na tabulovitou vyvýšeninu. Zřejmě je to zvláštní událost, která zde probíhá. Žádný z diváků, kteří vzrušeně vyčkávají příštích věcí, nepochybuje, že prožívá návrat kosmonautů, kteří jsou nyní ostatními vítáni.

Radostná melodie umlkla a z reproduktorů se ozývají libozvučné, švitořivé zvuky. Vedoucí expedice pronáší pozdrav. Jeho slova se nedají srovnat se žádnou pozemskou řečí; nejbližší by tomu mohla být ještě čínština. Tóny plynou jako jasný zpěv ptáka.

Kamera zachycuje nyní pět účastníků expedice z bezprostřední blízkosti. Hlasité „Ach“ překvapení projde řadami přítomných; teprve nyní si mohou podrobněji prohlédnout své kosmické bratry a sestry.

Nejdříve je nápadná jemně zelená barva kůže Ganymedů. Kůže je pokryta hustým chmýřím sametových chloupků, které propůjčují obličejům a rukám hedvábný lesk. Obličej má souměrnou, ale cizí krásu. Šikmo postavené mandlovité oči rovněž mají zelený lesk. Rty jsou plné a mocné a sytě hnědé, zatím co slabě vyvinutá brada ustupuje o něco zpět. Také vysoké čelo ubíhá nazpět a vytváří mocně vyklenutou lebku. Husté, kaštanově hnědé vlasy tvoří rámec hlavy.

Krásní jsou Ganymedové – krásní jako exotičtí ptáci. Z jejich klidných, moudrých obličejů hovoří vyrovnanost prastaré kultury.

Jejich oděv, který je v nejrozmanitějších pastelových barvách a má účelný a elegantní střih, doplňuje harmonický dojem.

Tyto bytosti jsou tedy schopny podnikat lety do vesmíru, ke kterým člověk teprve provádí pokusy!

Mezitím nastoupila kamera cestu podzemním městem. Rychle se měnící obrazy ukazují život cizích bytostí v nejrozmanitějších způsobech a potvrzují stále znova schopnosti, pílí a radost ze života těchto dosud neznámých obyvatelů sluneční soustavy.

Pak se objeví záběry velkých laboratoří s blýskajícími se nástroji a přístroji. Jsou vystřídané obrazem gigantické elektrárny, zřejmě energetické centrály malé hvězdy. Jako nervová vlákna vedou silné roury až na povrch Ganymeda a končí pavučinovitými sítěmi, které se rozprostírají v mrtvé krajině bez stromů a keřů. Určitě jsou to sluneční baterie, mající zachycovat energii slunce, které zde má daleko menší sílu než na Zemi.

Pak se na plátně ukáže všem známá sluneční soustava s nesrovnatelnými značkami u každé jednotlivé planety. Obrazy naznačují křivkami a čarami záhadné vztahy mezi nebeskými tělesy. Zvláště často se objevují na těchto obrazech Země a Měsíc a některé čáry je bezpochyby třeba chápat jako dráhy letu na Jupiter. Značky vedle drah však zůstávají tajemstvími.

Náhle vše zmizí.

Na promítací ploše se objeví tvář jednoho Ganymeda. Zelené, přívětivé oči jako by se na každého dívaly. Z reproduktorů přichází vysoký zpěvavý hlas této bytosti. Mluví – k všeobecnému překvapení – rusky.

„Zdravíme vás, obyvatelé třetí hvězdy! Přišel čas, abychom vstoupili s vámi ve spojení, neboť cesta do nekonečného prostoru je počátkem vaší zralosti. Vy lidé na Zemi, které my nazýváme šťastnými, opustili jste nyní stav dětství. Už dávno jsme vás chtěli navštívit, jen vaše Země je pro nás příliš těžká. Proto byl naším cílem Měsíc. Odtamtud jsme vás pozorovali. Slyšeli jsme hovory, které probíhaly mezi kroužící stanicí a Zemí. Tak jsme se naučili vaši řeč. Jste nám vítáni na družici šesté hvězdy, který vy nazýváte Ganymed, my však Umírající. Jsme vaši starší bratři a sestry, děti jedné matky. Když náš domov byl zničen, vyprchala naše síla. Naučíme vás rychleji pronikat nesmírným nekonečnem, Vy však nám dodáte nové síly. Přijďte k nám! Naše společné vědění stane

se nám i vám požehnáním. Očekáváme vás, bratři a sestry ze šťastné hvězdy.“

Ganymed zvedne ruku na pozdrav. Obraz vybledne, zatím co hudba z vesmíru doznívá zářivým, vábným finále.

Světlo vzplane a osvětlí dvě stě lidí, kteří bez hnutí setrvávají v mlčení, ještě okouzlení tím, co právě viděli. Všichni byli svědky dění, které se odehrálo ve vesmíru.

Pomalu se zvedá profesor Uspenski. Jeho hlas je vzrušen.

„Přátelé! Poprvé vystupuje Země z osamocení svého kosmického života. Máme spojení s jinými živými bytostmi vesmíru. Hádanka, zda hvězdný prostor kromě nás obývají jiné myslící bytosti, je rozřešena. Přejde čas, kdy se od jedné obydlené planety potáhne ke druhé pouto přátelství, a my, lidé na Zemi, se budeme podílet na vymoženostech ostatních hvězd. Věděli jsme sice již, že život, který byl jednou započat, musí se zákonitě vyvíjet až ke své nejvyšší formě, k životu myslícímu a tvůrčímu. Dnes se nám však dostalo potvrzení naší teorie. Poradme se tedy společně, do jakých úkolů se teď musíme pustit, abychom co nejdříve mohli vyhovět pozvání z vesmíru.“

Změň hlasů, která do toho vpadne, visí v sále jako bzučící mrak, a teprve znamení zvonku zjedná klid.

Ze svého místa povstane biolog Gaston Rei, hubená, dlouhá postava s širokou lebkou učenice. Na poli astrobiologie je to světově známá kapacita.

„Samozřejmě, že poletíme na Ganymed, vážení! A já přirozeně budu u toho. Představte si, jaké netušené podněty nalezneme ke zlepšení našeho života! Zřejmě tam není žádný rostlinný život, tedy také žádný zvířecí, jak bylo možno usuzovat z těch málo obrazů. Jak se tedy živi ti obyvatelé Ganymedu? Bylo mi již při prvních záběrech jasné, že obyvatelé nějaké cizí hvězdy tam našli útočiště; neboť tam, kde neexistuje rostlinný život, není také možný žádný život výše vyvinutý. Máme před sebou osídlení Měsíce. Výživa budoucích obyvatel Měsíce je velmi obtížná. Ale Ganymedové, jak se zdá, skvěle rozřešili ten problém. To nám velmi pomůže. Je to tedy třeba prozkoumat. Musím tedy také letět, musím Ganymedům potřást rukama, za jejich velkolepé úspěchy ve výživě.“

Smích, který všeobecně vybuchne, provází temperamentně přednášená vědcova slova.

Také další řečník, astronom Družinin, sklídí potlesk, když žádá o účast na expedici. Na základě výpovědi Ganymedů tuší, že cizí bytosti byly domovem v sluneční soustavě a musely svoji planetu opustit. „Lehko se dá představit, co se pak stalo. Asi havarovali se svou kosmickou lodí a byli donuceni přes obtížné podmínky živořit na Ganymedu“, pokračuje. „Udrželi se tam až podnes – výkon, který svědčí o vynikající inteligenci. Udrželi se na družici, která byla, jak víme, dosud bez jakéhokoliv života. Snad také byla jejich domovská planeta zničena katastrofou, to je rovněž možné. Nazývají Ganymed ‚Umírající‘: To znamená, že jejich život je v nebezpečí a potřebují naší pomoci.“

Mnozí vědci se hlásí ještě o slovo. Jsou vyslovovány domněnky, uvažuje se o plánech a návrzích. Všichni jsou zajedno v tom, že start na Ganymed musí být připraven co nejdříve.

Profesor Ušar hlásí, že stavba fotónové rakety bude dokončena ve dvou letech.

Francouz Lavoisier navrhuje vybudovat stanici „Měsíc“ během dvou let do té míry, aby mohla být použita jako startovací základna pro kosmické lety. Kromě toho je naléhavě třeba zahájit výzkum Jupitera a jeho magnetického pole pomocí rakety bez posádky, která výsledky bude vysílat na Zem.

Přítomní utvoří a jednohlasně schválí desetičlenné gremium vynikajících vědců, kteří mají vypracovat program příprav k letu.

Kdo se však má zúčastnit letu? Když je nadhozena tato otázka, nastane živá diskuse a zvonek musí často napomínat ke klidu. Je příliš mnoho těch, kteří chtějí letět a také to přesvědčivě odůvodňují. Zde však si Rada ponechá právo rozhodovat. Každý není zralý pro namáhavou cestu.

„Dnes, přátelé“, řekne profesor Uspenski, „chtěl bych vám navrhnout jen tři osoby, které Rada považuje za schopné odvážit se letu na Ganymed. Svoji houževnatostí, rozvahou a energií dokázaly, že mají předpoklady pro takový podnik. Jsou to Petr Kuzmin, Marcel Roger a Niels Jensen. V dané době bude rozhodnuto o všech ostatních účastnících.“

Návrh se setká s nedílným souhlasem. Ano, ti tři si to zaslouží! Nejnebezpečnější situace zvládli s rozhodností a prozíravostí. Jejich účast je mimo všechny pochybnosti. Zářice štěstím sedí ti tři u předsednického stolu. Toto vysoké vyznamenání překvapilo.

Malý Marcel Roger položí ruku na rámě svého přítele.

„Petře“, řekne tiše, „nejraději bych letěl už dnes.“

Petr Kuzmin povstane. „Můžeme zatím poděkovat jen slovy“, řekne pohnutým hlasem, „ale jednoho dne se vrátíme na Zem. A pak našim díkem bude úspěšné dokončení této odvážné výpravy. Za její zdar nasadíme své životy.“

Tam, kde sedm tisíc metrů vysoké zvrásněné pohoří Karakorum naráží na pohoří Kuenlung, které se táhne tisíce kilometrů na východ, začíná tibetská hornatina.

Z Chotanu, oázního města ve východním Turkestanu, které má více než 60 000 obyvatel, překračuje se pohoří průsmyky ve výši 4000 až 5000 metrů, když se sleduje horní tok Chotan-darji. V širokých, sutí naplněných kotlinách, které jsou protkány četnými horskými hřebety a tu a tam posázeny bezodtokými solnými jezery a bažinami, je sotva nějaké rostlinstvo. Ještě před dvaceti lety žilo zde jen málo kmenů, které putovaly s ovce, kozami a velboudy po skrovných pastvinách. Pro ně byl černý, dlouhosrstý divoký skot, jak, zároveň nosičem a jízdním zvířetem a dodavatelem mléka i masa.

Dnes nomádi zmizeli. Místo jurt, pokrytých plstí, stojí v chráněných údolích kamenné domy a mnohá sídliště mají svou vlastní sluneční elektrárnu, která poskytuje světlo a teplo a zavlažuje pole. Rozhlas spojuje s ostatním světem vysokohorská údolí, ve kterých ještě před jednou generací vládli neomezeně budhističtí mniši a kněží.

V jednom z jižních výběžků Kuenlunu je klášter „U svaté vody“, který je z roviny stěží vidět. Jako ptačí hnízdo tiskne se k načernalým skalám – pochmurné sídlo někdejší budhistické moci. Úzká stezka, která vede nahoru, je známa jen zasvěcencům.

Tmavé mraky se honí nad horami a mžení, smíšené se sněhem, způsobuje, že obě postavy, které se šplhají ke klášteru, jsou skoro neviditelné.

„Damned“, mumlá druhá postava, „proč jsem jen chodil do té proklaté krajiny!“ Otře si obličej, lesklý deštěm a potem.

„Tomane, neříkal jsi, že za hodinu budeme nahoře?“ volá rusky.

Vousatý Mongol se otočí a zůstane se supěním stát.

„Ano, pane, hned tam budeme. Cesta je dnes velmi kluzká.“

Několik minut později vklouznou branou do kláštera. Brzy nato sedí cizinec naproti opatu kláštera, Ter-Khanovi. Úzký, přísný obličej kněze je nezbadatelný. Jeho pohledy zkoumají Američana.

„Jste mi už ohlášen, Mr. Shepparde“, řekne Ter-Khan. Hovoří plynule anglicky, takže inženýr překvapen vzhledne. „Jen jsem myslel, že přijдете už včera.“

„Prohlédl jsem si ještě sídliště Dza-din-dag a prozkoumal území okolo staveniště rakety. Ale odkud víte o mém příchodu, Ter-Khane?“

„Budhovi služebníci vědí mnoho, co druhým zůstává utajeno“, usměje se opat.

„Váš Budha vám to zrovna neoznámil“, šklebí se Sheppard. „Spíš předpokládám, že v té staré klášterní bedně máte trochu naší moderní techniky.“ Nakloní se důvěrně a široká jizva na čele se rudě zaleskne.

Inženýr se rozhlíží nenuceně po malé místnosti. Její stěny jsou hustě ověšeny kůžemi jaků, dveře a okna nejsou k rozeznání, jsou skryty někde za kožešinami.

V obličeji opata se nepohne ani sval, jen jeho oči se o trochu stáhnou a jeho prsty se sevrou kolem hůlky modlicího mlýnku.

„Všichni cizinci přinášejí neklid do údolí Svaté vody“, řekne nepohnutě. „Vaše stroje a motory jsou mocnější než staří bozi. Národ Bodga nepotřebuje však cizí pány.“

Nějaký hluk způsobí, že se Sheppard vyleká. Mnich přináší kouřící se čaj. Odkudsi sem vstoupil a beze zvuku se vzdálil, dříve než mohl Sheppard zpozorovat, kam zmizel. Inženýr není zcela ve své kůži. Tento pochmurný klášter, o kterém neví, kolik má cel a místností, koutů a chodeb, je mu nepříjemný. Zvenku se zdá malý a nenápadný. Musel však projít celou řadou chodeb, křížem krážem, než přišel do této místnosti, která leží jistě již hluboko ve skále. Je to myší past. Kdo tady jednou zmizí, už se neobjeví. Skála je mlčenlivá. Také příkaz, který Sheppard dostal, je nepříjemný. Po své záchraně ponorkou Moskva byl převezzen do vojenské nemocnice v Oděse. Jen nejasně si může vzpomenout na tu záchranu. Také nic neví o místě, kde pouzdro zůstalo. Určitě se také potopilo do moře při zániku Fénixu. Americké vyslanectví v Moskvě na Shermanův popud vymohlo Sheppardovo vydání, protože se ničeho nedopustil vůči sovětským občanům. A tak byl do-

praven do Turecka. Pak ale přišel Shermanův rozkaz, aby se odebral na stavbu fotónové rakety do Tibetu a tam aby zdržoval stavební práce, anebo aby je pokud možno úplně znemožnil. Sheppardovi je jasno, jak má chápat tento rozkaz. Nabízí se mu poslední možnost. Když teď opět selže, nechají ho bez milosti padnout. Zná příliš dobře metody široce rozvětvené tajné organizace CAV.

Zamyšleně srká svůj čaj. Starý lama mu připadá ve svém stoickém klidu jako ztělesněné tajemství. Rozbrázděný obličej je jako kamenná stěna, nelze za ni vidět. Ještě ne! Musí toho chlapíka přimět k řeči. Konečně musí s ním spolupracovat, má-li úkol provést podle rozkazu. Tedy nejprve vyzkoumat, co ví!

„Jak daleko jste informován o postupu stavby, Ter-Khane?“ ptá se. „Kde pracují vaši lidé?“

Starý postaví opatrně šálek s čajem na nízký stůl.

„Děti Svaté vody mají svoje oči všude. Atomový reaktor běží čtyři měsíce. Nebeská střela je postavena, ale velké zrcadlo na jejím dně není ještě zasazeno. Zkušební start má nastat, až se na keřích objeví první zeleň.“

„Tedy za šest měsíců“, řekne Sheppard. Ten starý lišák užívá pozoruhodnou směsici technických výrazů a květnaté orientální mluvy. Zřejmě chce utajit svoje jistě dobré vědomosti. „To není dlouhá doba“, pokračuje inženýr. „Jakmile teď přijde zima, je práce pro nás obtížnější a nebezpečnější. Jsem pověřen vám sdělit, Ter-Khane, že CAV očekává vaši pomoc. Zato jsme ochotni znova zjednat klid a pořádek podle vašich přání. Nutný materiál dodáme my.“

Ter-Khanovy oči nabyly temného lesku. „Nastolit znova starý pořádek bude těžké. Nová nevěra tkví příliš hluboko v hlavách národa Bodga. Zloduch osvěty se vloudil přes hory a zasahuje stále více do údolí naší země. Ale Budha je mocný! Nevěrci a kolísaví se to dozvědí. Budou nás opět poslouchat, až jim dokážeme, že Budha cizince potrestá a zničí všechny, kdo jim sloužili. Řetěz neštěstí a nezdarů v onom údolí se nesmí přetrhnout.“

Hluboká nenávist, která hovoří z těchto slov kněze, se Sheppardovi líbí.

„Tak je to správné, Ter-Khane. Výborně si rozumíme. Ale k věci! Jak budeme nyní postupovat?“

Opat povstane a krátce mu naznačí, aby čekal. Odsune závěs na stranu a zmizí za ním. Po malé chvíli se opět objeví a postaví na stůl před inženýra úzkou skříňku. Je jistě velmi stará. Černý lak se tmavě leskne ve světle svíček. Ter-Khan nazvedne opatrně víko, takže je vidět hrst bělavé sole. Pečlivě uzavře opět skříňku a podá ji Sheppardovi.

„Vysypte obsah do velké vodní nádrže v novém sídlišti! Avšak střežte se pít odtamtud vodu v následujících třech dnech! Lidi přepadne záľudná nemoc a stavba bude muset být zastavena.“

„Tedy jed!“ mumlá inženýr. „D'ábelský plán! Postihne stejně přitele jako nepřitele.“ A nahlas: „To nejde, Ter-Khane, naši lidé budou tu vodu právě tak pít.“

„Našich pracuje na stavbě málo. Nejvěrnější budou varování, kolísaví potrestáni. Strach pak zachvátí srdce všech členů národa Bodga, kteří drží s cizinci, a oni budou opět dbát na naše varovná slova. Stane se vůle Budhova!“

„Dobře“, řekne Sheppard po malé úvaze, „na koho se mohu obrátit?“

„Vyřídte turbínáři čerpací stanice, Jen-Fu, pozdrav ze Svaté vody a on vám bude nápomocen.“

Inženýr se opět okamžik rozmýšlí.

„Ta záležitost s nemocí může být jen začátek, Ter-Khane! Přijdou noví lidé a budou pokračovat v práci. V nejlepším případě to bude zdržení na tři až čtyři týdny.“ Zašklebí se. „Pro vaši propagandu to ovšem nebude špatné. Ale my musíme stavbu rakety pozdržet na dlouhou dobu, ne-li úplně znemožnit. A k tomu potřebuji vaše lidi.“

Opat naslouchá s nehybným obličejem. „Co chcete dělat?“

„Atomový reaktor musí být zničen! To znamená: v nastávající zimě žádné světlo, žádná energie, žádné teplo! Radioaktivita bude dost silná, aby se nemohlo myslet na pokračování stavby. Vaši krajané se musí stáhnout více do blízkosti kláštera. Pak bude váš vliv silnější než na vzdálenost. Dejte mi dva nebo tři spolehlivé lidi, kteří pracují v budově reaktoru, a vyhodíme reaktor do vzduchu. Trhací agregát je už v sídlišti u jednoho přítele.“

„To je dobře“, řekne opat, „zítra vám budu jmenovat jednoho spolehlivého člověka. Ten provede vaše rozkazy. Dnes v noci budete mým hostem, protože je už pozdě a teprve zítra se můžete vrátit.“ Ter-Khan povstane: „Ukážu vám místo, kde budete spát.“

„Podívejme, starý lumpe“, myslí si Sheppard, „chceš mi dát jednoho jediného pomocníka. Zdá se, že počet tvých přívrženců přece není tak velký.“ A pomalu následuje opata.

Už osm dní před tímto rozhovorem přišli do Údolí svaté vody tři jiní cizinci. Neplížili se však tajně ulicemi nového sídliště, ale byli slavnostně přijati.

Rada pro kosmické lety vyslala Petra Kuzmina, Marcela Rogera a Nielse Jensena na staviště fotónové rakety. Mají si prohlédnout kosmickou loď, se kterou poletí za necelých osmnáct měsíců na Ganymed. Ti tři velmi rádi poslechli výzvu. Nyní jsou vidět každý den na stavišti. Zvláště Petr byl nadšen. Nechal si ukázat nákresy a podrobně je studoval. Pak opět celé hodiny prolézal trupem rakety, sám přiložil ruku k dílu nebo se radil s techniky a inženýry, když nějaké technické zařízení mohlo být ještě lépe konstruováno nebo provedeno na základě jeho zkušeností jako kosmického pilota. Petr byl brzy všude na stavišti znám a oblíben. Každý si vážil jeho zkušenosti a těšil se z toho, že měl u sebe prvního smělého kosmického pilota jako hosta.

Malého Marcela to táhlo víc k radarové stanici, která byla na výšině, vzdálené několik kilometrů od staveniště. Mocný radioteleoskop, jehož štít o průměru padesát metrů vypadal jako obrovská pavučina, mu zvláště učaroval.

A Niels Jensen byl hned na staveništi, hned u Marcela na stanici. Nejraději se toulal po novém sídlišti nebo procházel poněkud stranou položenou vesnicí Džadin-dag, žertoval s dětmi nebo naslouchal hovorům starých, kteří vyprávěli o těch dobách, kdy elektrické světlo jim bylo právě tak neznámé jako automobil. Při tom se mu velmi hodily jeho znalosti čínštiny. Dozvěděl se také něco o pochmurném klášteře nahoře vysoko na skále – avšak jen málo. Jakýsi stud bránil starcům, aby o tom příliš vyprávěli, a Niels brzy pochopil, že kdysi tak mocný klášter ještě dnes mnohým naháněl strach.

Jensen byl obyvateli vesnice brzy právě tak oblíben a ctěn jako Petr pracovníky na stavbě.

Čtvrtého dne se však událo něco, co mu přineslo ještě více úcty.

Již několikrát vystoupil reportér do hor a vracel se teprve po dlouhých hodinách, unaven, ale nadšen krásou podzimně zbarvené přírody. Miloval hory a sám byl vášnivým horolezcem.

Toho dne ho to táhlo do roklin Svaté vody, kde prýštil pramen, kterému byly připisovány léčivé účinky. Rokle byla jakoby nožem vyříznuta do skály a asi sto metrů hluboká. Po jejím úbočí vedla stezka k radarové stanici, které dělníci rádi používali, protože byla hodně kratší než cesta, která se vinula velikým obloukem kolem hory. Niels se právě chystal nalézt vhodný sestup ze stezky do rokle, když uslyšel hřmot padajícího kamení. Cesta dělala před ním ostrou zatáčku, takže nemohl zpozorovat příčinu pádu kamení.

Najednou uslyšel, jak nějaký člověk pronikavě vykřikl strachem. Dlouhými kroky se vrhl k záhybu cesty a zpozoroval skupinu asi desíti domorodých dělníků, kteří hleděli blbě a s ustrašenými obličejí do rokle.

Jeden z mužů, když se vyhýbal sesouvajícímu se kamení, patrně zakopl, upadl a sklouzl dolů. To vše se odehrálo ve vteřině, dříve než mu ostatní muži mohli pomoci. Také nyní se žádný neodvažoval podívat za nešťastníkem. Jak lehko by se mohlo uvolnit ještě více kamení a neopatrné s sebou strhnout do propasti!

Niels dlouho neváhal. Jako horolezec nosil vždy s sebou na svých túrách lano.

Pevně se přivázal, dal dělníkům konec lana, aby ho zajistili, a po bříše se opatrně posunul na místo pádu.

Muž, který se zřítíl, zůstal viset na výčnělku skály v hloubce asi deseti metrů a nedával žádnou známku života. Záchrana se poměrně hladce a rychle dařila. Muž byl patrně jen v bezvědomí. Rychle byl pevně přivázan a dělníci ho vytáhli zpátky na pěšinu.

Ten muž se jmenoval Jen-Fu a byl vedoucím turbínářem čerpací stanice. Vyvázl z toho s trochou leknutí a několika podlitinami. Už druhý den přišel ke svému zachránci a přehnaně děkoval.

Od té doby považoval Niels vedoucího čerpací stanice za svého zvláštního chráněnce. Navštěvoval ho častěji v jeho turbínové stanici nebo v domku u východu ze staré vesnice, který Jen-Fu obýval se svou čtyřčlennou rodinou. Přes velice srdečné přijetí, kterým zvláště žena chtěla projevít svoji vděčnost, divil se Niels, jak v rodině Fuových dodržovali příliš staré zvyky. Také obydlí bylo zařízeno zcela ještě v zastaralém slohu. To se v domech Tibeťanů nacházelo už jen zřídka. Většina poznala velmi brzy, i když s počáteční nedůvěrou, přednosti a příjemné stránky nové techniky. Právě ten protiklad mezi spolehlivým vykonáváním technického zaměstnání a zpátečnickým způsobem domácího života byl Nielsovi nápadný. Děti Jen-Fuovi, zvláště čtrnáctiletý Fu-Wang, Inuly s velkou láskou k reportérovi; chlapec byl nadšen vším technickým a měl žhavou touhu stát se inženýrem. V myšlení Jen-Fua bylo mnoho zmatených představ: Na jedné straně miloval svoje povolání, na druhé straně ho jakási síla držela při všem zastaralém. Hlavně když hovor přišel na cizí pracovníky, kteří sem na staveniště často přišli zdaleka, zdálo se Nielsovi, že v očích vedoucího čerpací stanice čte něco jako nenávisť.

„Pane“, řekl Jen-Fu jednou reportérovi, „stroje, které nám přinesly nový život, dovedou velmi mnoho. Dávají nám v zimě světlo a teplo, a děti a starci už nemusí mrznout. Avšak nesmíš si rozhněvat bohy! Trestají nás, když pro nové zapomeneme na jejich zákony. A Budha jednoho dne potrestá nevěrce!“

„Ale Jen-Fu, žijeme přece v době, kdy každému, kdo se chce učit, nic nezůstane utajeno. Všechno má své přirozené příčiny. A když se někomu stane neštěstí, dá se vyzkoumat, odkud to přišlo.“

Není nic nadpřirozeného a nejsou žádné zázraky, které konali staří bozi.“

„Ale přece jen ještě jsou, pane! Budha ukazuje sám skrze své služebníky, že je mocný a všechno ví.“

„Kdo jsou jeho divotvorní služebníci? Myslíš snad toho starého lamu tam nahoře v jeho loupežném hradu, který je pouze strašidlo pro děti?“

Do očí turbináře vstoupil strach.

„Nevysmívej se mu“, zašeptal, „Ter-Khan je mocný a přísný. Před lety – bylo mi tehdy sedmnáct – nám ukázal, že Budha žije.“

„Vypravuj, Jen-Fu!“

„Musíš vědět“, začal turbinář, „že Ter-Khan je pánem Svaté vody. Bylo to v době, kdy k nám do údolí přišla nová technika. Někteří z nás byli tím tak nadšeni, že se Budhovi vysmívali a neposlouchali ho. Tu nechal Ter-Khan svolat všechny muže z vesnice – bylo jich asi třicet. Mezi nimi byli i nevěřící. Každý se musel napít ze džbánu doušek svaté vody. Brzy nato byli všichni, kdo se Budhovi posmívali, těžce nemocní; bylo jich šest, dva z nich zemřeli. Věřící zůstali zdraví.“ Jen-Fu sklonil hlavu. „Také já jsem ležel dlouho nemocen.“

„Tedy jsi byl jedním z nevěřících?“

„Ano, pane, byl.“

„Jakého kejklářského podvodu asi ten starý použil?“ bručí si tiše Niels.

Když příštího dne reportér vyprávěl Petrovi a Marcelovi Jen-Fuovu příhodu, rozhodli se přátelé, že vykonají u opata v klášteře návštěvu. Devátého dne po svém příjezdu se vydali na cestu. Fu-Wanga, syna vedoucího čerpací stanice, vzali s sebou jako vůdce. Po dešti předešlého dne se nebe vyjasnilo. Den sliboval, že bude slunečný.

Když ti čtyři se dostali na planinu, začal výstup ve skalách. Klášter visí vysoko nahoře jako vlašťovčí hnízdo, tmavý a příšerný. Stěží rozeznatelná stezka vine se kolem balvanů a výběžků, přeskakuje metr široké štěrbiny a příkře stoupá nahoru. Fu-Wang šplhá lehce jako kamzík. Muži se potí.

„Uf“, vzdychá Marcel, „malá přestávka by neškodila.“

„Žádný div, že ten starý děda tam nahoře už nechodí do vesnice“, míní Petr.

„To bude mít asi jiné důvody“, řekne Niels, „Dnes by ho naši muži asi patřičně klepli přes prsty, kdyby chtěl ještě jednou čarovat.“

Fu-Wang zavede trojici k odpočinku na malou plošinku stranou cesty. Je slunečná, chráněná před větrem a poskytuje daleký rozhled na horskou planinu a údolí. Zcela zřetelně lze rozeznat v čistém vzduchu sídliště a dále položené staveniště. Raketa a pojízdná startovací věž vypadají jako hračky.

„Škoda, že jsem si zapomněl kameru“, řekne Niels, „takový pohled si zaslouží, aby byl zachycen.“

„Možná, že ti svatý lama tam nahoře nějakou půjčí“, žertuje Marcel.

Hluk kutálejícího se kamení způsobí, že zmlknou.

„Tam někdo přichází“, zašeptá Marcel.

Seshora se šplhá nějaký člověk. Ačkoliv nemají důvod, aby se schovávali, přece každý zadrží dech.

Do jejich zorného pole vstoupí postava, vzdálená necelých deset metrů. Podle obleku se zdá, že je to cizinec. Co však hledá cizinec v klášteře? V každém případě je toto setkání pozoruhodné. Neznámý sestupuje opatrně dále dolů. Častěji se zastavuje a naslouchá. Zvláštní! Nechce být viděn a nechce nikoho potkat? Čtveřice na svém vzdušném odpočívadle se bezděčně skrčí. Tu se cizinec opět zastaví, aby pátral v údolí, a otočí přitom směrem k tichým pozorovatelům pravou polovinu svého obličeje.

Jen těžko potlačí Niels Jensen výkřik. Stiskne paži Petra, který sedí vedle něho, takovou silou, že ten se opět rychle vypořít ze sevření.

„Sheppard“, šeptá Niels, „to je Sheppard!“ Nikdy v životě by nevěřil, že zde potká toho člověka.

Jensenovo vzrušení se přeneslo na jeho přátele.

„Nemýlíš se?“ ptá se Petr tiše.

„Ne, ten obličej se mi pevně vtiskl do paměti. Jak se sem jen dostal?“

Nepustí oči z inženýra, který už běží dále. Brzy zmizí jejich zrakům.

„Jak se sem dostal, není vůbec tak nevysvětlitelné“, odvěti Petr. „Víme, že byl odevzdán Američanům. Dostal asi nový příkaz a kosmické lety je přece jeho obor. Tedy...“

„Musíme za ním!“ přeruší ho Niels. „Když takový darebák se schoval u Ter-Khana, pak se jistě něco chystá. Tentokrát nesmí uniknout.“

„Počkat“, řekne Petr klidně, „bylo by chybné jej teď zajistit. Jestliže se plánují úklady proti raketě, musíme vědět, jaké má pomocníky. Zatím ho můžeme jen pozorovat.“

Co nejrychleji určí, že nejprve půjde hbitý Marcel a Fu-Wang. S odstupem padesáti metrů pak budou následovat Niels a Petr. Protože inženýr nezná Fu-Wanga, nemůže při možném setkání vzniknout podezření; ti dva pak mají dělat, jako by se zmyšlili v cestě a chtěli žádat o informaci.

Chvatně začne pronásledování. Pochopitelně se už nedá myslet na návštěvu kláštera, která by mohla způsobit, že by se opat stal podezřivým. Niels se podrobí jen nerad logickým úvahám Petra. Nejraději by dostal Shepparda hned do svých pěstí; když si pomyslí na útrapy na Měsíci, na všechna ta utrpení a nadlidskou námahu, pak se stěží může dočkat odplaty na tomto bídákovi, který si vůbec nezaslouží jméno člověk.

Cesta přes plošinu je obtížná. Marcel musí zachovávat větší odstup, aby se neprozradil. Niels a Petr následují těsněji a za půl hodiny dohoni Marcela a Fu-Wanga. Francouz tu stojí se svěšenými rukama a dívá se zkroutěně k zemi.

„Utekl nám“, řekne tiše, „těsně před prvními domy. Běželi jsme ještě kousek a hledali jsme, ale jako by zmizel s povrchu zemského.“

„V každém případě je ve vsi nebo v sídlišti“, řekne Petr klidně. Proč by měl dělat příteli výčitky? Určitě udělal všechno, co mohl. Ale teď je dobrá rada drahá. Prohledávat jednotlivé domy by zabralo mnoho času a také by to poskytlo inženýrovi možnost útěku. Jednou se však Sheppard musí prozradit, jen když budou bděti.

Rozmrzele nastoupí čtveřice cestu domů.

Vedoucí milice přijme přátele ve své pracovně.

„Jsem rád, že mě navštívili tři tak slavní muži.“ Nadporučík Ulai jim mocně potřásá rukama a vybízí je, aby si sedli. Pravicí si přihladi modročerné vlasy, které jsou stejně hladce učesány.

„Co máte na srdci? Nechcete mě snad přizvat k vašemu letu na Ganymed. Na to bych byl příliš starý.“

„Něco daleko horšího“, odpoví Petr. Přes vážnou situaci se musí usmát. Nadporučík Ulai nedělá vůbec dojem vedoucího bezpečnostních orgánů, ačkoliv byl už několikrát vyznamenán. Tento dojem se brzy změní.

„Je tedy ještě něco horšího“, směje se nadporučík, „tak rychle, vyprávějte.“

Petr líčí krátce a stručně, jak má ve zvyku, co zažili.

„Ten starý tam nahoře ve svém klášteře je nám už známý“, řekne Ulai, když Petr skončil. „Přicházíme pomalu na jeho spády a některým jeho přívržencům zde ve vsi a v sídlišti jsme už na stopě. Daleko nebezpečnější však jsou agenti, kteří se sem dostali zvenčí. Ti se nedají tak lehko vypátrat. Zpočátku, asi před třemi lety, když zde začala stavba, se nám podařilo některé chytit. Od té doby je vlastně klid. Vypadá to skoro tak, jako by zase připravovali nějaký velký úder. Ostatně dnes ráno už mi byl ten Sheppard hlášen. To jest, dostal jsem zprávu o příchodu jednoho agenta. Že by to však mohl být inženýr, to jsem netušil.“

Radí se dlouho. V každém případě je třeba být ještě bdělejší. Nadporučík chce zřídit mezi klášteřem a vesnicí skrytou pozorovatelnu, která má být vybavena bezdrátovým vysílacím zařízením. Sheppard určitě nešel tou cestou do kláštera naposledy.

Pozdě v noci, když už se Niels uložil ke spánku, někdo zaklepe na jeho okno. Niels ve tmě rozezná malého Fu-Wanga. Vpustí jej dovnitř. Chlapec je rozrušen a musí se nejdříve uklidnit. Vypráví, že mu jeho matka říkala, že dnes odpoledne, krátce po tom, když museli zanechat pronásledování Shepparda, byl u jeho otce nějaký cizinec; dlouho se však nezdržel a brzy potom opět zmizel.

„Ty jsi ho neviděl?“ táže se Niels vzrušen.

„Ne, pane, přišel jsem teprve později domů.“

Niels poděkuje chlapci, požádá ho, aby o tom nikomu nic neříkal a pošle jej opět pryč; mohlo by být nápadné, kdyby byl dlouho vzdálen.

Pak probudí Petra a Marcela, kteří spí ve vedlejší místnosti.

„Ještě nevíme zcela určitě, zdali to byl Sheppard“, řekne Petr.

„Ale dá se to předpokládat“, odvěti Niels. „Vyprávěl jsem vám přece, jak se Jen-Fu velmi bojí opata. Ze strachu před Budhovým trestem, který jednou zažil na vlastním těle, je vedoucí čerpací stanice závislý na starém lamovi a může se stát jeho ochotným

nástrojem. Souvislost s Ter-Khanem přes Shepparda jako posla k Jen-Fuovi je zřejmá.“

„Máš ohromující schopnost kombinovat, Nielsi“, řekne Marcel. „Tvoje domněnka je trochu smělá, ale naprosto zřejmá. Tvůj malý přítel Fu-Wang je skvělý chlapec.“

„Ano“, řekne Petr, „nad dětmi nemá už Budha žádnou moc.“

Když Niels následujícího jitra vstoupí do turbínové stanice, sedí mistr, zabrán v myšlenky, vedle nádrže s vodou. Jako vždy zdvořile povstane a zdraví reportéra. Ale dnes zřejmě nemá zvlášť velkou radost z návštěvy svého zachránce. Oči mu těkají, je neklidný a utírá si chvatnými pohyby do hadru ruce, znečištěné olejem.

„Mohl bys nám zase dnes dát svého chlapce jako průvodce“, začíná Niels rozhovor. „Fu-Wang je skutečně čiperný hoch. Jednou bude zdatným inženýrem.“

Jen-Fuův obličej se rozjasní. Chlapec je jeho pýcha.

„Ano, pane, může s vámi jít. Tobě ho dávám rád. Nic se nemůže stát. Někdy je trochu příliš odvážný.“

„Za jeho ochotu mu daruji kameru.“

„Jsi dobrý člověk, pane.“

„Nejsou skoro všichni, kdo zde žijí, dobří lidé, Jen-Fu? Chtějí v míru žít a pracovat. Nechtějí, aby se někomu stalo něco zlého. Právě tak, jako ty, že? Lidská důvěra je nekonečně cennější než strach před trestem neviditelného boha. Není tomu tak, Jen-Fu? – Co je ti? – Jsi nemocen?“

Mistrův obličej zšedl. Chvěje se. Se strachem hledí na reportéra. Pracuje to v něm. Je to, jakoby v jeho prsou zápasily spolu dvě síly. Niels to cítí. Musí mu nechat čas. Nějaká zvláštní událost ho vzrušila.

Niels vezme pohár, který visí u nádrže a je určen k brání zkoušek vody. Otevře kohoutek a napustí čistou vodu. Když ji zvedá k ústům, uslyší za sebou výkřik.

„Nepijte, pane, ne! Je – může . . .“

Niels pohlédne do rozrušeného obličej, plného trýzně a strachu. Po čelě vteřiny se oba na sebe dívají. Jeden klidně, druhý zachvácen smrtelnou hrůzou.

Tiše, skoro beze zvuku, vyjde ze rtů strážce čerpadla: „Voda je otrávená.“

Tak je to tedy! Niels stojí okamžik jako omámen. Otrávená! Voda pro celé nové sídliště! Neslýchané darebáctví!

Uchopí mistra za ramena a třese jím.

„Jen-Fu, copak jsi se zbláznil! Jak jsi to mohl udělat! Málem jsi se stal zločincem.“

Nielsovi je líto zoufalého muže, Současně však je rád. Rozhodnutí padlo, dobro v Jen-Fuovi zvítězilo. Teď však se musí rychle jednat.

„Kdy jsi dal jed do nádrže?“

„Před hodinou.“

Pak tedy nemohlo ještě vytéci mnoho otrávené vody.

„Kde je hlavní uzávěr?“

Tu mistra opustí strnulost. Nyní, když je vše rozhodnuto, cítí, že se mu ulehčilo. Jistými pohyby uzavře odtokové potrubí, zatím co Niels spěchá k telefonu. Volá nadporučíka Ulaie.

„Zde Niels Jensen! Zakažte okamžitě v celém novém sídlišti odběr vody. Voda je otrávená. Volám z čerpací stanice. Vytekly už tři krychlové metry otrávené vody. – Vše ostatní později! – Čekám zde na vás!“

Reportér si oddechne.

„Ještě jednou to může dobře dopadnout“, obrátí se na Jen-Fua. „A teď vypravuj!“

V tomto okamžiku vstoupí do místnosti Petr a Marcel. Jsou připraveni na výstup a přivádějí s sebou Fu-Wanga.

Tu dostane Niels nápad. Obrátí se k chlapci: „Poslyš, Fu-Wangu! Musíš dnes ukázat, že jsi zdatný chlapec. Dávej pozor, co ti řeknu. Dnes v noci byla zde ve stanici otrávena voda, Tvůj otec to objevil. Nyní musí být všichni obyvatelé nového sídliště varováni, aby neonemocněli, když vodu budou pít. Okamžitě svolaj svoje kamarády! Běžte do každého domu a řekněte to lidem! Na tvé rychlosti závisí zdraví mnoha lidí. Tedy si pospěš!“

Oči chlapce se zablýsknou. Jako vítr je ze dveří.

„Jak ti mám za to poděkovat, pane?“ koktá Jen-Fu, který při tom stál beze slova.

„Tak, že budeš všechno vypravovat, abychom tomu strašidlu tady v údolí mohli jednou provždycky udělat konec!“

Teprve nyní vysvětlí Niels přátelům krátkými slovy, co se stalo. Pak vypraví Jen-Fu.

„Včera přišel ke mně nějaký cizinec a vyřizoval mi pozdrav ze Sváté vody. Musíš vědět, pane, že tento pozdrav slouží jako znamení, když Ter-Khan udílí pomocí prostředníka nějaký příkaz. Běda tomu, kdo se rozkazu protiví! Ve vsi už zemřeli někteří záhadnou smrtí. Cizinec mi předal skříňku a nařídil mi, abych vysypal obsah hned do nádrže s pitnou vodou. Pak zase zmizel.“

Jen-Fu vyndá z kapsy černou lakovou skříňku a podá ji reportérovi. Je prázdná. Jen několik krystalů se leskne na dně.

„Váhal jsem až do rána“, pokračuje mistr, „ale strach před trestem opata byl silnější. A kdybys nebyl přišel, pane . . .“

„Ještě všechno dobře dopadlo. Jen-Fu“, uklidňuje ho Niels. „Od nynějška už nebudeš muset mít strach před Ter-Khanem. Kdybys byl více důvěřoval novému, nebylo by se to vše stalo. Postaráme se o to, aby opat dostal svůj spravedlivý trest.“

Vstoupí nadporučík Ulai.

„Vše je zařízeno“, informuje. „Zatím jsou hlášeny jen dvě osoby, které během poslední hodiny pily vodu. Byly poslány k vyšetření do nemocnice.“

„Padoušský kousek!“

Nadporučík je brzy o všem informován.

„To konečně zláme vaz tomu starému lumpovi tam nahoře. Už dost dlouho jsme ho pozorovali. Tentokrát to stačí.“

Niels dá Ulaiovi skříňku a ten ji opatrně zastrčí.

„Jistě jsou na ní otisky prstů“, řekne Ulai. „Nyní musí naši chemikové jen ještě zjistit druh jedu. Pravděpodobně je to jeden z těch záluďných prostředků, jejichž tajemství se dědí po staletí z opata na opata. Nyní si také mohu vysvětlit některé záhadné případy úmrtí v posledních letech. Jako příčina mohlo být vždy zjištěno jen ochrnutí srdečního svalu. Budeme muset ty případy ještě jednou prošetřit.“

„Ale jak chytíme toho starého lišáka?“ namítne Petr. „Jistě má jeho doupě ještě jeden nouzový východ.“

„Nesmíme při tom zapomenout na Shepparda“, řekne Niels. „Od inženýra se dá určitě ještě něco čekat. Musí se nám podařit zneškodnit společně se Sheppardem také toho agenta, nebo ty agenty CAV, kteří se zde ukrývají.“

„To je správné“, odvěti Ulai. „Pojďte ke mně. Vypracujeme plán tažení.“

Inženýr Sheppard se nudí ve svém sídle. Klášter, ve kterém se už dva dny zdržuje, je mu nepříjemný. Připadá si jako ve vězení. Čekat, to mu není po chuti. Měla ta akce s jedním úspěchem? Opat se ukáže jen zřídka, jinak sedí inženýr sám v malé místnosti z maličkými okny a dívá se po celé hodiny přes vysočinu na sněhem pokryté vrcholky Kuenlunu. Co má také jiného dělat? Vstoupit do ostatních místností má zakázáno. Také by se zde sotva vyznal.

Sheppard je toho názoru, že právě teď ve všeobecném zmatku, který vyvolalo otrávení vody, by se mohl nejlehčeji provést jeho plán, zničit reaktor. A tak brzy je pevně rozhodnut: Ještě dnes dopraví výbušné těleso do budovy reaktoru. Má zlost, že to neudělal hned, když předal tomu šikmookému vedoucímu čerpací stanice tu skříňku. Proč také dal na druhé? Teď tu cestu musí dělat ještě jednou a mohl by přece teď už pozorovat výsledek svého podniku z kláštera; dobrým dalekohledem by se z toho okna dala docela rozeznat atomová elektrárna. Kdyby se všechno podařilo, pak se zas může vrátit ke Grünthersovi a jeho schopnosti se budou muset příslušně ocenit. Později uskuteční svoje plány s Měsícem: nějakým způsobem se musí dostat k pokladům na Měsíci. Především je Grünthersův jediný specialista pro Měsíc a svoje znalosti si nechá zaplatit.

Z myšlenek je vyrušen příchodem opata. Ter-Khan se posadí na vypolštářovanou lavici na protější straně místnosti a mlčky se dívá na inženýra. Ten kamenný klid Shepparda rozzlobí.

„No, co je?“ ptá se podrážděně. „Mám dřepět v té staré bedně až do konce svého života? Nemám v úmyslu stát se takovou vysušenou mumii jako vaši mniši. Moje trpělivost je u konce.“

„Udělal jste jednu chybu, mister Shepparde“, řekne Ter-Khan klidně. „Měl jste si nechat potvrdit od vedoucího čerpací stanice provedení úkolu. Tak tu však sedíme a nevíme, zda se akce zdařila.“

„Myslím, že na vaše lidi je spolehnutí“, zavrčí inženýr.

„To je, ale v životě nastanou zvláštní náhody. V každém případě vám radím vyčkat ještě zítřejšího dne. Promyslete si důkladně všechno ještě jednou; jítro je moudřejší večera.“ Pak opat zase zmizí.

„Starý pokrytče!“ zasyčí za ním Sheppard. „Nemám v úmyslu si nechat poručníkovat.“

Pozdě odpoledne opustí inženýr místnost a opatrně běží k východu. Nemá chuť uvědomit opata. Ještě by ho zadržel! Když přijde přes klášterní dvůr ke bráně, zpěčuje se mnich, který tam stojí jako klíčnik, pustit ho ven.

„Tedy jsem zajatec!“ myslí si Sheppard. „Takový lstivý chlap!“ Nejraději by měl Ter-Khana ve svých pěstech. Ale na to bude později ještě čas. Teď si musí pospíšet, chce-li se dostat do údolí před příchodem tmy. Mocná rána pěstí srazí mnicha k zemi. Sheppard lhostejně odsune těžkou závoru a opustí klášter.

Čas od času se zastaví a naslouchá, aby se ujistil, že ho nikdo nesleduje. Neuplyne ani deset minut, když zasleche zvuky. Tam přicházejí lidé! Může se právě jen skrýt ve skalním výklenku, když už také kolem něho stoupá šest mužů, aniž by si ho všimli. První je Jen-Fu, vedoucí čerpací stanice. Obličej druhého připadá Sheppardovi rovněž známý. Kdyby jen věděl, kde ho už jednou viděl! V každém případě to neznamena nic dobrého. Byla snad akce zrazena? Pak jde starému tam nahoře o krk. A jestliže se mnich u brány stále ještě neprobral, může tam těch šest docela bez překážky vniknout. Že ten starý lump konečně bude chycen, Sheppardovi nevadí; jen nesmí žvanit. V každém případě je třeba spěchat. Ještě jen rychle vyhodit reaktor, a pak co nejrychleji se dát na ústup! Začíná to zvánět . . .

Když těch šest zmizí, vysune se Sheppard opatrně ze skuliny a spěchá dále. Neustále přemýšlí o tom, kde jen toho cizince už jednou viděl. Tu se mu náhle vynoří vzpomínka: Bylo to v novinách tenkrát v nemocnici; to musí být Petr Kuzmin!

Bez překážky dostane se inženýr do nového sídliště, právě když se začíná stmívat. Před domem inženýra Teršinina, který ve skutečnosti se jmenuje Mac Vennon, zaváhá a rozhlédne se. Pak vstoupí.

Ze stínu druhého domu se oddělí dvě postavy: Niels a Marcel. Ráno na poradě mezi třemi přáteli a nadporučíkem bylo domluveno, že opat a Sheppard budou zatčeni pokud možno dříve, než se zpráva o nezdařeném atentátu dostane až do kláštera. Nebylo však jisté, že inženýr je v klášteře; mohl se též zdržovat ve vsi nebo v sídlišti. V každém případě by však asi sotva zmizel z kraje, aniž by dosáhl úspěchu, kterým by mohl imponovat CAV. Zatčení mělo provést šest mužů. Jen-Fu, který byl Ter-Khanovi

známý, bude se hlásit u opata, a druzí, využívající okamžiku překvapení, mají hned nato vniknout do kláštera. Další vyplyne ze situace. Ti druzí měli být Petr Kuzmin, nadporučík a tři milicionáři v civilu. Niels a Marcel měli za úkol zatím pozorovat cestu z kláštera do vsi a milice měla obsadit všechny příchody do vesnice a do sídliště. Bylo třeba počítat s tím, že se plánuje nějaký úklad, namířený proti některému z nejdůležitějších objektů. Bylo tedy také nenápadně střeženo území kolem rakety, atomová elektrárna, projekční kancelář, radarová stanice a ještě některé jiné objekty, a vedoucí těchto podniků byli o tom uvědomeni.

Past byla nastražena. Teď se musí trpělivě čekat, zdali se liška chytí.

A už přichází!

Marcel ho nejdříve uviděl ze své pozorovatelný, kterou zřídil společně s Nielsem v Jen-Fuově domě. Je to poslední dům ve vsi a cesta z kláštera vede kolem.

Niels dá hlášení bezdrátovou vysílačkou centrále. Protože se už stmívá, není zvlášť těžké sledovat Shepparda. Bez váhání zamíří do nového sídliště a konečně zmizí v domě inženýra Teršinin.

Niels a Marcel, ke kterým přibyl ještě poručík milice se dvěma muži, pozorují dům. Čekání se jim zdá nekonečné, ačkoliv ještě neuplynulo ani půl hodiny.

„Inženýr Teršinin pracuje v budově reaktoru“, šeptá poručík přátelům.

„Dejte pokyn centrále, aby reaktor byl nenápadně obklíčen“, řekne tiše Niels, „je to nejzranitelnější místo.“

Konečně se otevrou domovní dveře a vyкроí dvě postavy: Sheppard a Teršinin, který pod paží nese aktovku. Dají se cestou k atomové stanici.

Velká budova je jen slabě osvětlena. Trocha personálu noční služby je na svých pracovištích. Když Sheppard a Teršinin zmizí ve vstupní hale, čekají pronásledovatelé ještě několik okamžiků a pak opatrně vstoupí. Z postranní chodby jim přichází vstříc vedoucí stanice.

„Šli do rozvodné místnosti“, šeptá rozčileně. Čtveřice spěchá po schodech a dlouhých chodbách a brzy stojí přede dveřmi s nápisem: „Ústředna. Vstup není dovolen.“ Ředitel okamžik váhá, pak stiskne kliku, rozevře dveře a vstoupí dovnitř. Ostatní následují.

Místnost, velká okrouhlá hala, se dá přehlédnout jedním pohledem. Naplňuje ji tiché hučení. Na protější stěně jsou četné přístroje a ukazatelé, tu a tam se některé rozsvěčují a zase zhasínají. Před stěnou stojí rozvodní stůl, u kterého sedí dva technici v bílých pracovních pláštích, obrácení zády ke dveřím. O jednu stranu rozvodného stolu je opřena aktovka, kterou technici nemohou vidět. Vpravo vedou dveře ven; necelé dva kroky před nimi chystají se právě Sheppard a Teršinin k chůzi.

„Stát!“ zvolá Niels. „Shepparde, je konec hry!“

Jako zasažení bleskem se ti dva prudce otočí. Leknutí je na několik vteřin ochromí. Zírají na čtyři muže jako na přízraky.

Všechna krev zmizela z jejich tváří. Pak inženýr pozná reportéra. Jeho obličej se stáhne v zuřivou grimasu a ruka sjede bleskurychle do kapsy.

Tu vyskočí Marcel. Ve stejném okamžiku zazní dva výstřely.

Zdá se, že poručík minul svůj cíl, Ale Sheppardova kulka zasáhne malého Francouze ve skoku a srazí ho k zemi. Dříve než je tomu možno zabránit, zapadnou za Sheppardem dveře do zámku.

Všechno je dilem jediného okamžiku. Niels se shýbá nad přítelem. Zatím co poručík pronásleduje Shepparda, drží ředitel a technici, kteří rychle pochopili, Teršinina v šachu. Marcel je v bezvědomí a tiše sténá. Kulka vnikla do pravé strany prsou.

„Zavolejte záchrannou službu“, volá Niels, „a dejte pozor na aktovku! Určitě je v ní výbušnina.“

Vezme přítele opatrně do náručí a nese ho k východu. Kulka, která vlastně patřila jemu, byla zachycena Marcelem. Ale Sheppard neunikne. Všechny východy jsou obsazeny.

Když Niels sestupuje po schodech, zazní poplašné zvonky a amplióny všude oznamují, co se stalo. – Záchránné auto je už na místě. Deset minut nato leží už Marcel na operačním stole.

Mezitím se rozvodná místnost naplnila zaměstnanci, takže inženýr Teršinin musí zanechat vší naděje na útěk. Rozčilení mužů a žen je veliké, když se dozvědí, že se mezi nimi našel zrádce. Zeď ledového opovržení obklopí muže, který pociťuje jejich pohledy jako rány bičem.

Aktovka je opatrně otevřena. Obsahuje skutečně výbušnou nálož – dosti silnou, aby proměnila místnost v pole sutin – a přijímačku, která na určitý podnět měla způsobit výbuch, jakmile by se pachatelé dostali z budovy.

Inženýr Teršinin zbledl jako vápno. Teprve teď ho napadlo, že Sheppard vzal vysílačku s sebou. „Rychle přestřihněte dráty!“ řekne chvatně vedoucímu stanice. „Sheppard má vysílačku.“

Rozčilený zmatek hlasů v sále rázem utichne. Každý z přítomných ví, že je v nejvyšším nebezpečí života. Jeden z mužů se vrhne srdnatě k aktovce, přestřihne vedení z přijímačky do výbušné náložky a drží nepatrný přístroj jako pro uklidnění ve výšce. V tomto okamžiku se hlásí přijímačka. Zřetelně je slyšet tiché cvakání. Někde v budově stiskl Sheppard vysílací páčku – marně!

Sheppard prchal chodbou, využívaje zmatku. Křížem krážem, nahoru dolů pokračuje honička. Nikde žádná možnost, aby se ukryl! Cítí pronásledovatele v patách.

Brzy už neví, kde je. Před ním jsou dveře s velkými ručními koly. Po straně blíkájí červené lampy. Za těmito dveřmi číhá smrt v podobě radioaktivních paprsků.

Pak se Sheppardovi podaří zbavit se poručíka. Ten ho hledá jistě spíše u východu, zatímco on prchal nahoru. Opatrně stiskne jednu kliku a vstoupí dovnitř. Má štěstí. Místnost je prázdná. Na okamžik má čas oddechnout si a rozmyslet se.

Budova je obklíčena, to je jisté. Ven se dostane tedy jen lstí. Tu připadne na vysílačku. D'ábelský úšklebek mu zaškube kolem úst. Když způsobí výbuch, může možná ve všeobecném zmatku někam proklouznout. Snad si ještě nevšimli aktovky s výbušnou náloží! Stiskne tlačítko. Nic! Proklatě! Bombu už zneškodnili. A teď? Jeho pohled padne na bílý pracovní plášť. Rychle si ho navleče. Tak ho mohou považovat za zaměstnance. Na psacím stole najde brýle. Nasadí si je.

Opatrně vstoupí opět na chodbu. Právě naproti je výtah. Kdyby jej mohl použít! Na rohu se přesvědčí, zda je vzduch čistý. Nějaký muž přichází, vzadu v chodbě se objeví dva další – všichni v bílých pláštích.

Sheppard sáhne k zoufalému rozhodnutí. Je to jediná možnost, jak přece ještě uniknout. V naději, že se v této obrovské budově všichni zaměstnanci neznají, schová se za rohem a čeká, až se první muž vynoří. Kroky jsou již zcela blízko. Teď! – Levice uchopí bleskurychle hrdlo, pravice udeří – jednou – dvakrát. – Domnělý muž je ve skutečnosti žena. Tím líp! Beze zvuku se zhroutí. Vleče ji kus po chodbě pryč od rohu. Tu se vynoří ti dva druzí.

„Rychle“, volá, „je v bezvědomí! K výtahu!“

Překvapení se zdaří. Ti dva ochotně pomáhají. Pomalu klesá výtah dolů.

Fu-Wang stojí s několika svými kamarády před atomovou stanicí. Chlapci se dívají zvědavě otevřeným průčelním vchodem. Od jednoho strážného se dozvěděli, že se hledají zločinci, kteří jsou vevnitř ukryti.

Právě odjel sanitní vůz.

„Jistě se bojovalo a jednoho už dostali“, šeptá vzrušeně jeden z chlapců.

„Jednoho zločince znám“, řekne právě tak tiše Fu-Wang. „Viděl jsem ho, když jsem byl z Nielsem Jensenem v horách. Má na čele velkou rudou jizvu.“

Chlapci jsou v horečném napětí. V jejich fantazii se odehrávají v nitru budovy tuhé boje. Kdyby aspoň bylo vidět skrze zdi! Každý zvuk ve stanici je pramenem dobrodružných domněnek.

„Tady! Už zase jeden! Je mrtev?“

Tři muži vynášejí neživou postavu. Stráž u vchodu je nechá bez překážky projít a druhý dá pokyn záchrannému vozu, který stojí opodál v pohotovosti.

„Kdepak mrtvý!“ řekne živě Fu-Wang. „Pak by ho přece nevezli do nemocnice. Je jen zraněn. Honem, musíme blíž!“

„Ty, to je žena. Je v obličeji úplně bílá.“

Chlapci pozorují napjatě každý pohyb.

„Pojedu s sebou“, řekne jeden z mužů a popojde kupředu. Na okamžik se octne jeho obličej ve světle reflektorů. Skla brýlí se zatřpytí.

Fu-Wang sebou škubne. Zřetelně uviděl širokou rudou jizvu na čele. Okamžik je chlapec jako zkamenělý. Toho muže zná! To je přece ten Sheppard.

„To je on!“ křičí pronikavě. „Chce utéci! Zadržte ho!“ Muž se prudce otočí. Jeho obličej je zkřiven nenávistí. Pak utíká pryč dlouhými skoky. Ale Fu-Wang, mrštný jako lasička, je rychlejší. Sheppard se nedostane ani deset kroků daleko, když mu chlapec nastaví nohu. Inženýr upadne. Už mu sedí Fu-Wang v týle. Než ho Sheppard může setřást, popadnou ho silné pěsti. Jeho zoufalá obrana je zbytečná. Po krátkém zápase se zamknou ocelová pouta na jeho zápěstích.

V rozsáhlé prostoře soudní budovy to bzučí jako ve včelím roji. Je přítomno mnoho dělníků ze staveniště rakety, z nového sídliště a z vesnice. Chtějí se zúčastnit soudního řízení proti třem nebezpečným agentům. Televizní kamery tiše bzučí a přenášejí proces pro všechny, kdo nemohou být bezprostředními svědky. Na lavici obžalovaných sedí Sheppard, Teršinin-Mac Vennon a opat Ter-Khan.

Bledý a ještě trochu malátný, zaujal Marcel místo mezi svými přáteli Petrem a Nielsem v řadách svědků.

Po několika hodinách je průvodní řízení ukončeno. Materiál je bez mezer.

Předseda soudu povstane. Nastane ticho. „Jednání prokázalo jasně vinu obžalovaných. Na jejich kontu je zločin proti mírové práci, vražda, pokus o vraždu, násilné činy, sabotáž a rozvracení. Tím se postavili mimo lidskou společnost a pokoušeli se rušit její výstavbu. Směšný pokus! Komunistické společenství lidí nelze zničit. Tak se povede všem, kdo se opováží sáhnout na štěstí a blahobyt národů: Lid je bude soudit a vůle lidu se stane.“

„Rozsudek bude tvrdý“, řekne tiše Marcel.

„Ale spravedlivý!“ doplní Niels.

Slunce vystupuje nad tmavým hřebenem měsíčních Apenin. Třpytné světlo padá do roviny a vytrhuje ji ze čtrnáctidenní noci. Stíny rychle zalézají do roklí a rozsedlin a schovávají se v koutech a za výstupky skal.

Niels Jensen se těší z podívané. Rovina se táhne stovky metrů, pak začínají rozeklané skály stoupat ke kruhovému pohoří.

Oslněn zavře Niels oči. Změna přichází příliš náhle: Před minutami ještě ležela rovina v černotě měsíční noci; jen z oken z oceľového skla laboratoří na příkrém svahu padalo do tmy elektrické světlo podobné šikmým břevnům, a na raketovém letišti světelná ramena reflektorů ozařovala v temnotě raketu připravenou ke startu. Její špička ukazuje k hvězdnému nebi, na kterém stojí svítící srpek Země.

Najednou je všechno ponořeno v moři světla. Rázem zhasne automaticky zapojované osvětlení. Plochy polovodičů začnou shrýžmažďovat sluneční energii.

V tomto holém, mlčícím světě kromě mála svědků lidské techniky není vidět nic jiného, než hnědavě se třpytící skály a prach. A přece Nielsovi připadá tato jednotvárná krajina skoro důvěrně známá. Už jsou tomu dva roky, co se s ní tak dobrodružným způsobem seznámil. Mnoho se od té doby změnilo. Dnes stojí člověk pevně a jistě na půdě Měsíce. Svědčí o tom laboratoře s pokusnými kulturami a doly. První nebeské těleso je dobytý a tím je vytvořeno nejlepší startoviště pro další výpady do vesmíru.

Niels přepne vytápění obleku na chlazení. Sluneční teplo je už citelně znát. Nielsův pohled putuje k startovišti rakety.

Tam se zvedá skoro sto metrů vysoká nová kosmická loď „Terra“. Půldruhého roku bude teď jeho domovem. Mocný letoun se spíše podobá věži než raketě. Z vyklenuté spodní desky, která obsahuje třicet metrů široké zrcadlo pro soustředění a usměrňování tlaku záření, rostou do výše tři zužující se sloupky a nesou kouli, která bude hostit kosmonauty.

Ve sluchátku svého skafandru slyší Niels v pravidelných intervalech cvrkot radiokompasu, kterým je spojen s centrálou. Nikdo ze dvou set obyvatel Měsíce se nemůže ztratit: Automat nepřetržitě bdí a zjistí místo pobytu každého jednotlivce, ať už se nachází kdekoli. Niels se usměje, když si vzpomene na ta primitivní ochranná opatření, která měl k dispozici ještě před dvěma lety – tehdy, když ho našli Petr a Marcel.

Na tu záchranu v poslední hodině bude vždy vzpomínat. Profesor Burnes a on se velmi rychle zotavili ze svých útrap. Díky vynikající péči mohli se docela účastnit výzkumných prací na Měsíci, když „Luna“ po osmi dnech přistála a přivezla s sebou – k Nielsově překvapení a radosti – také Petru.

Objev řasy Chlorella v onom kráteru pomohl později vyřešit problém kyslíku. Dnes jsou kultury řas v krytých sklenicích a obnovují vzduch, který potřebuje měsíční posádka k dýchání.

Ano, i voda byla nalezena v hlubinách Měsíce. Jeskyně a štoly se táhly kilometry do nitra. V zrodu je podzemní – správněji: podměsíční – město. Nebude dlouho trvat a měsíční posádka bude pokračovat ve své práci pod povrchem Měsíce, v mírné teplotě a chráněna před každým vnějším nebezpečím, jako padání kamení a kosmické záření. Na povrchu budou viditelné ještě jen plochy polovodičů, které se starají o energii, raketové letiště, laboratoř, zařízení s přístroji pro bezdrátovou telegrafii a reléová stanice televizního vysílače.

Dva týdny po záchráněních letěli tehdy Petr, Marcel a Niels Luníkem 12 zpět na Zem – bez profesora Burnese. Ten zůstal s účastníky expedice Luna, protože v probádání Měsíce viděl svůj životní cíl a v jejich srdečném společenství se cítil spokojený a bezpečný. Po kratším mezipřistání na stanici Kosmos 1 tři letci na Měsíc vstoupili opět na Zem a Moskva je slavnostně přijala.

A pak přišlo to zasedání, tak významné v dějinách astronautiky, na němž bylo rozhodnuto o jejich účasti na letu na Ganymed. Ten den dnes přišel. Je třeba se rozloučit.

Za šest hodin se bude startovat – startovat do nejisté dálky.

Niels jde pomalu k oranžerii. Stroje mezitím už dávno odstranily po kotníky sahající prach, nesčíslné rozsedliny jsou zaplněny, široké silnice, hladké jako zrcadlo, spojují nejdůležitější stanice. Jsou pokryty roztavenou sklovitou hmotou, vynálezem profesora Burnese; materiál přinesl ze svých výzkumných cest. Na cestách neleží ani prášek, ve světle slunce září všemi barvami. Niels se vzdá dnes elektrického rychlovozidla, které stojí připraveno k rychlé dopravě u každé propustě, a jde pěšky. Všechny ty zkoušky, zkušené lety a cvičení jsou teď za ním. Fotografické přístroje, stokrát překontrolované a starostlivě sestavené, jsou napěchovány do „Terry“. Poslední hodiny před startem jsou volné, Niels chce být ještě několik minut sám.

Včera vyrazila malá výprava k Zálivu astronautů. Musí projet skoro celou polovinou Měsíce a dorazí na místo, právě když také tam začne čtrnáctidenní den. Profesor Burnes jel s sebou. Niels se s ním nerad loučil. Profesor je stěží k poznání. Srší podnikavostí a stal se z něho specialista pro jeskynní svět Měsíce.

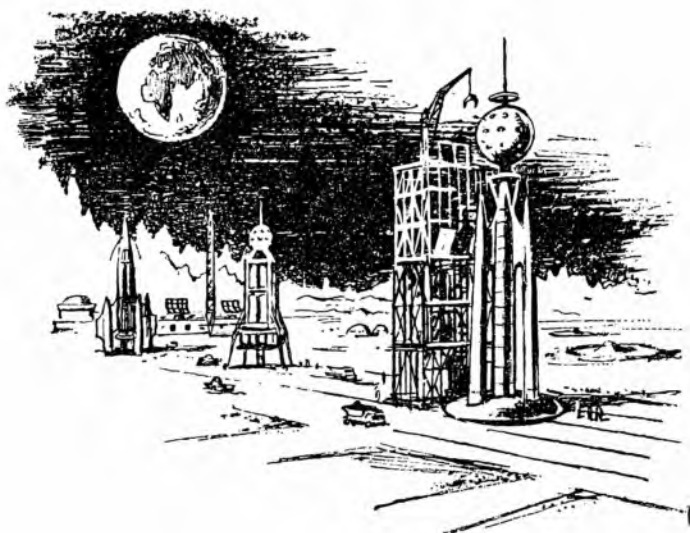
„Kdopak mě má teď dopravit na denní světlo, když na svých toulkách jeskyněmi zas někam zabloudím?“ ptal se žertem a v očích mu při tom stály slzy. Dlouho potírásal Nielsovi rukama, srdečně jej objímal a pak rychle odběhl.

Niels otevře dveře propustě do oranžerie a počká na vyrovnání tlaku. Zbaví se svého kosmického obleku a vstoupí.

Udeří ho kořený, teplý vzduch. Oranžerie je rozdělena na více oddělení, které mohou být vždy uzavřeny tlakovzdornými přepážkami, kdyby meteor prorazil střechu z pancéřového skla. Zde stojí ve výživných roztocích rajská jablka, okurky, saláty a všechna ta různá zelenina a plody, kterých je třeba k výživě dvou set „měsíčních“ lidí. Je to oku lahodící hojnost, hýřící barvami. Všechny rostliny jsou – následkem nepatrné tíže – nadpřirozeně veliké.

Niels prochází jednotlivými odděleními. Petra bude určitě v zimní zahradě, kde se nejraději zdržuje.

Z odlehlého kouta zimní zahrady, kde byla z velkých širokolistých visutých rostlin, trpasličích palem a břečťanu zřízena sluncem pro-

zářená besídka, zaznívá radostní smích. Je to Petra, která sedí s Marcelem a Petrem.

„Ty jsi dobrý!“ přivítá Marcel Nielse, mrkaje přitom okem. „Necháš svoji mladou ženu tak dlouho čekat. Kdybychom my nepřišli, byla by k smrti ustrašená hrůzou z velkého letu.“

„Ta na to právě vypadá!“ směje se Niels a vezme do obou rukou její svěží, štěstím zářící obličej.

„Jsou ještě jako dva zamilovaní, a přitom jsou už šest měsíců manželé“, řekne Marcel suše Petrovi, který právě vytahuje z kapsy tmavočervené rajske jablko, velké jako pěst, a mocně se do něho zakousne. Utrhl si je cestou. Petra mu hrozí prstem.

„Snad se bude moci člověk ještě aspoň dosyta najíst!“ reptá Petr s hraným rozhořčením. „Později za letu bude přece zase jenom mrazená zelenina.“

„Petra by chtěla stejně s sebou táhnout polovinu oranžérie“, řekne Marcel, „protože na Ganymedu prý nejsou žádné rostliny.“

„To zrovna ne“, odvěti Petra, „ale podívej se, Nielsi, toto bych ráda přinesla obyvatelům Ganymedu jako pozdrav ze Země.“

Ukáže na kytici, která je s láskou uvázána z mnoha orchidejí různých barev.

„Ale Petro“, řekne Niels, „copak jsi zapomněla, že budeme půl roku na cestě? Nemůžeš přece obyvatelům Ganymedu dát seno.“

„Zdá se, že mě stále ještě nebereš vážně, můj milý Nielsi! Jako reportér bys měl kromě toho bystřeji pozorovat a především neměl svoji ženu podceňovat!“

Petra mu ukáže spodek kytice. Všechny rostliny mají kořeny, které vězí ve skleněných trubičkách, naplněných výživným roztokem.

„Hurá, první kosmický manželský pár se hádá!“ směje se Marcel. „Cy myslíš, Petře, nezůstaneme raději tady? Tohle pak mít kolem sebe v Teře každý den – no děkuji!“

Čas ubíhá ve smích a žertování. Každý se zdá veselý a radostně naladěný a chce tak zakrýt horečný neklid, který před-

chází ten let do nejistoty. Za vši důvěrou stojí přece otázka: Jaké to bude? Dopadne vše dobře?

Z ampliónu se hlásí centrála: „Účastníci výpravy na Ganymed, prosím, připravte se! Profesor Uspenski vás za třicet minut očekává ve velkém sále.“

Naposledy se shromažďují všichni obyvatelé Měsíce, kteří nemají právě službu. Je třeba se rozloučit s přáteli, kteří poletí brzy milióny kilometrů v křehkém dopravním prostředku ledovou vesmírnou nocí.

Nyní tu sedí ti vybraní: profesor Ušar, Gorm Angaard, Gaston Rei, Petr, Marcel, Niels a Petra, k tomu tři další inženýři a vědci. Deset lidí bude prvními posly Země k živým tvorům na jiné hvězdě.

Profesor Uspenski se s nimi loučí srdečnými slovy. Každému jednotlivě stiskne ještě ruku a obejmě ho.

A pak to přijde.

Elektrická rychlá vozítka jedou po cestě k „Teře“. Poslední pohled, pak se uzavře otvor.

K Zemi spěchají neúnavně vlny s obrazy. Svět zatají dech. Na obrazovkách se objeví ještě jednou postava vedoucího výpravy, profesora Ušara.

„Žijte blaze, drazí přátelé, bratři! Ve jménu lidského rodu vybudujeme první cestu přátelství v kosmu. Neseme s sebou jistotu vízevství komunistické společnosti, dík které jsme schopni takového výkonu. Náš návrat bude hodina zrodu velkého kosmického společenství.“

Z ampliónů přichází klidný hlas hlasatele: „Ještě osm vteřin – sedm – šest –“ Ocelová koule Terry se jasně třpytí ve světle slunce. „Tři – dvě – jedna – nula . . .“

Lodí prochází chvění. Ze spodní desky vyrazí plameny, které rozžhává skálu. S majestátním klidem stoupá Terra do jiskřícího se nebe a zmizí zrakům – jasný světelný ohon označuje hvězdnou cestu pozemšťanů.

Začátkem roku 1961 vyjde v nakladatelství Domowina v Budyšině pokračování tohoto románu, nazvané **Návštěva na Ganymědu**, z něhož jsme přeložili malou ukázkou.

Za pancéřovým vozem, který se plazí měsíční pustinou, zdvíhají se žluté kotouče prachu. Valí se nad planinou, hledají úkryt v temném stínu, jež vrhají skály, zahalují kamenné bludiště a doprovázejí pancéřové tělo, z něhož jako by se neustále rodily a které je ve žlutohnědé říši ticha to jediné, co připomíná skutečnost. Ocelová karosérie vozidla sálá stopadesátistupňovým žářem. Z černého nebe praží smrtící sluneční paprsky.

Čtyři badatelé ve voze jsou však chráněni před žářem i chladem; sedí na měkkých židlích po dvou za sebou. Vpravo vpředu je drobný profesor Burnes, který se za dva roky, jež strávil na Měsíci, vůbec nijak nezměnil. Jen vlasy se stříbřitě lesknou ve světle, které vniká zpředu okénkem.

Kosmické nádraží na Měsíci, z něhož skupinka vyrazila teprve předevčírem, aby probádala Záliv astronautů, jeví se na obrazu sice malé, ale i tak je všechno zřetelně vidět. Uprostřed stojí Terra. Z oblého základu rakety se vzpinají tři sloupy, které nesou hlavici.

Z ampliónu zazněl hlas:

„Ještě čtyři vteřiny . . . tři . . . dvě . . . jedna . . . teď!“

„Šťastnou cestu. — A hodně úspěchů všem!“ Profesorův hlas se poněkud chvěje. Na obrazovce vidí, že se Terra jakoby váhavě odpoutává od země, že rychleji a rychleji stoupá, až se ztrácí jako světelný bod mezi hvězdami.

Povznášející okamžik, start prvního kosmického korábu, který letí s deseti pozemšťany vědci ke Ganymědanům, zbavil čtyři muže v osamělém vozidle slov.

Burnes se bojí o osudy deseti badatelů. Jediný zná totiž dobře všechna nebezpečí, která číhají ve vesmíru, neboť jednou – před dvěma roky – řídil sám svůj Fénix na Měsíc. Petra, Niels, Petr i Marcel se mu stali přáteli. A nyní je nese nesmírná síla fotónové rakety do nejspíše budoucnosti.

Když se profesor Burnes opět zkoumavě zadíval na měsíční puštinu, byla už Terra o sta kilometrů dále v souhvězdí Lyra.

Deset vědců se necítí zdaleka tak dobře, jak si to profesor Burnes snad myslí. Leží připoutáni koženými pásy v čalouněných křeslech a ztěžka dýchají. Tlak způsobený neustalé se stupňujícím zrychlováním je tiskne hluboko do sedadel. Je to jako kdyby jim dal někdo na tělo metrákové břímě. Váha podstatně vzrostla.

Ručička na manipulační desce se sune ke dvanáctce. Za každou vteřinu urazí kosmická loď dvanáct kilometrů. Petr Kuzmin a profesor Ušar leží tak, aby mohli Terru řídit, a nespouštějí zrak z titěrné ručičky, která se pozvolna šplhá nahoru. Červené rysky dosáhne až u čísla 39,1, loupání v uších přestane a vysoký zpěvavý tón pohonného ústrojí zmlkne. Terra bude potom mít rovnoměrnou cestovní rychlost 39,1 kilometrů za vteřinu, sto čtyřicet tisíc kilometrů za hodinu. Pak také zmizí tíživý tlak. Krátká chvíle, kdy raketa zrychluje, což se na zemi asi vůbec nepozoruje, vynutí si na každém hodně síly a vůle. Avšak ani pohled plný naděje nepřiměje palubní hodiny, aby zrychlily své hlemýždí tempo.

Vedle Nielse Jensena těžce a namáhavě dýchá Petra. Má zavřené oči a – usmívá se.

„To byl pěkný nesmysl, vzít Petru s sebou“, myslí si Niels. „Tou její práci mohl být pověřen někdo jiný.“ Jeho mohutná ruka se přibližuje k její a lehce ji stiskne. Pohyb, který ho stojí několik kapek potu. Niels se stále ještě nemůže vypořádat s tím, že se Petra účastní výpravy na Ganyméd. Takový biolog, jakým je Gaston Rei, stačil by na to podle jeho mínění taky. Vyzábělý Ind, který je v oboru výživy učencem světové pověsti a kromě toho i dobrým lékařem, je opravdu velmi vytrvalý. Petřiny pokusy s rostlinami vzbudily v mezinárodním odborném světě velký rozruch. Niels se dokonce musel nechat poučit, že Petra dokázala, jaké ma pro svůj obor mimořádné nadání a úžasný postřeh. Ale to mají jistě i jiní vědci. Ženská je na obtíž hned při těch nejmenších útrapách, a to už

kvůli té její slabší tělesné konstrukci. To je přece jasné. A konečně by stačil jen jeden z rodiny!

Petra se však těší na to nové, neznámé. Jaké štěstí, smět bádát o tajemství života cizích bytostí. Jestlipak obstojí ve svém odříkání, nebude druhým přítěží a jak se zhostí výzkumného úkolu? – Nielsova ruka na chvíli zapudí skličenosť i ocelovou tíhu, kterou vyvolává zrychlování. Usmívá se, protože cítí vedle sebe Nielse, toho urostlého bezstarostného mladíka. Nezkłame ani jeho; ani ty druhé. Každý z nich je v něčem odborník a kromě toho vzácný člověk. Marcela Rogera, Petra Kuzmina a vážného profesora Ušara zná už dva roky. Gaston Rei se rád pře. Co se týče odborných otázek, je stále ve varu. Štěstí, že se teď nemůže odvázat a musí půl hodiny klidně posedět. Ale nebude to trvat dlouho a už ji jako obvykle prudce chytí svou útlu rukou za paži, při čemž ji s rohořelýma očima začne rozvíjet nějakou novou teorii.

Před stále přemítajícím nevyzpytatelným Benem Hafou má Petra respekt, neboť je vládcem terrexu, elektronického mozku. Zvláště ji však přitahuje Sergej Sarin, který umí vnímavě poslouchat a sám je duchaplným vypravěčem. Při svém geologickém putování obešel celý svět. A teď by jen chtěl „potloukat se taky tak trochu po nebi, protože Země je přehlednější, když se člověk vydá na let do neznáma“, jak ji jednou řekl.

Z lehátka vedle zaslechla Petra potlačované sténání. S námahou otočila hlavu. V obličejí, lemovaném rusými vlasy, se zrcadli trýzeň a vyčerpání. Lýdie Talová ma pevně sevřené rty a upřeně se dívá nahoru do velitelské kabiny, která prosvítá mřížovím u točitého schodiště. Petra se s ní ze začátku nemohla spřátelit, neboť Lýdiino sebevědomé vystupování, způsob, jímž zasahovala do hovoru a jistota te krásné dívky, s níž vtipně odporovala, budila dojem povrchní povýšenosti. Až když se Petra dověděla od Marcela, že Lýdie jednou zachránila při zimní túře ve švýcarských horách jakési dítě před zmrznutím – zabalila je do svého kožíchu a teprve po několika hodinách bloudění našla s omrzlinami druhého stupně přístřeší v jedné boudě –, viděla Petra pod vnější slupkou i vnitřní hodnotu. Lýdie je významnou odbornicí v otáčkách Jupiteru a Petra věří, že budou přítelkyněmi.

Myšlenky se jí pletou. Tělesná únava ji vyčerpává. Když metráková zátěž na těle ustoupila příjemnému odlehčení, měla dojem,

že se jí to zdá. Teprve když i ostatní ulehčeně vydechli, Petra poznala, že tlak zmizel a vibrace pohonného ústrojí oněměla.

Odepla kožený pás a napřímila se. „No tak konečně“, chtěla říci, ale vtom ucítila, jak ji to podtrhlo nohy, a už zavadila hlavou o kovový nosník stropu. Petra sebou mrská jako ryba na suchu. Vznáší se v prostoru dva metry nad spolecestujícími. Niels ji stačil zachytit už jen za kotník. „Mně ale stejně neutečeš“, a opatrně ji stahuje k sobě. Petra se přidává k všeobecnému smíchu. Gaston Rei vstává. Je zajištěn pásem. „Právě jsem uvažoval nad tím, že při stavu náhlé beztláče, jako se to stalo v tomhle případě vypnutím pohonného mechanismu, spotřebuje svalstvo tolik bílkovin, že . . .“

„Au“, vykřikl rozhořčeně Niels a začal si třít hlavu. „To vaše svalstvo, které spotřebuje tolik bílkovin, je ale pěkně těžké!“ Biolog chtěl svou teorii podpořit energickým rozmáchnutím, ale beztláčná paže, přivklá síle, kterou musí vyvíjet na Zemi, dopadla reportérovi na spánky. „Kontrolujte si, Gastone, líp své údy, při té své energii byste se mohl taky jednou lehce ztratit. A to . . .“

„Pozor“, zazněl z ampliónu hlas profesora Ušara. „Všichni na místa. Zapojuji umělou tíži.“

Mohutný pancéřový vůz se kolíbá v rytmu jízdy. Profesor Burnes a geolog Belograi byli vystřídáni a odpočívají v obývací kabině. Namáhavé pozorování měsíčních prostor unavuje. Belograi se protáhl tak, že až zaskřípala židle. Vzpažil a mlátí pěstmi jako kovářským kladivem. Profesor vypadá vedle jeho obrovité postavy jako dítě. Burnes si mne oči: „Udělám si kávu.“

„Neměl byste pít ten jedovatý mok tak často, profesore. Káva škodí nervům.“

Belograi se snaží mluvit tiše, ale jeho hlas burácí, jako by ho mělo slyšet tisíc lidí.

„Doporučoval bych vám, abyste na ty své hlasivky použil tlumiče hluku. Nemyslíte, že tohle by mi udělalo na nervy určité líp?“

„Ještě začínáte i s tímhle!“ Geologův hlas chraplavě zakrákoral. Zarmouceně přimhouřil oči a pokrčil rameny, až se bunda ze zvláštní gumy povážlivě napnula. „Mí spolupracovníci si mě tím často dobírali a říkali: ‚Kdyby se naše rádiové spojení se Zemí snad jednou přetrhlo, tak si zjednáme Váňušu, jeho hlas doletí až do Moskvy.‘ No možná. Když jsem byl ještě dítětem, asi osmiletým

klučinou, tak jsem jednou zatahal koně za ocas a on se svalil." Váša se šelmovsky zasmál, přičemž si podepřel bradu.

"Protože váš pradědeček byl slavný baron Prášil, věřím vám i tohle." Profesor se směje a staví na stůl hrnek kouřící kávy. Blázně uskává. "Pozůstatek minulosti", říká na omluvu. Váša Belograi otáčí ve svých mohutných tlapách opatrně knoflík televizoru.

"Za čtyři až pět hodin bezdrátové spojení se Zemi končí, dostaneme se za hranice viditelnosti. Tak se ještě kouknem, co říká Teře Moskva. Zprávy právě začaly."

"... úspěšný start Terry vyvolal na Zemi bouři opojného nadšení. V Moskvě, Leningradě, v Berlíně, Paříži, New Yorku a v jiných městech je na přetřesu jen let rakety Terra. Poslechněte si několik palcových titulků z nejznámějších listů. Times: 'Mírové dobývání sluneční soustavy začalo!' L'Humanité: 'Na prahu kosmického přátelství.' Pravda: 'Vítězný komunismus.'

Hlasatel se usmívá: "Naši přátelé se předhánějí v senzačních zvláštních zprávách. Přesvědčte se prosím sami!"

Na obrazovce se objevily noviny. Profesor Burnes polohlasně čte: "New York Times: 'Komunistická výprava na Teře odstartovala proto, aby dobyla Ganymédu.'"

"Takový nesmysl", mručí Belograi.

"Daily Herald: 'Dr Badmaker říká: Ganymédané nemají duši, protože se žijí uměle.' News Chronicle: 'I Amerika má nárok na území na Ganymédu!'"

Váša si zacpal uši. "Přestaňte! Dejte s tím pokoj!"

Burnes se hněvivě zasmál. "Co myslíte, jaké se teď v New Yorku nebo například v Chikagu objeví světelné reklamy? 'Zelená je trumf – chytrý člověk se obléká po ganymédsku!' Nebo: 'Supra, ganymédské mýdlo dodá vaši pleti právy sametový lesk', či snad..."

"Pijte koktail Ganyméd a dožijete se sto padesáti let", přerušil ho hromově geolog a zasupěl:

"Copak je něco takového, profesore, vůbec možné?"

"V Americe projde všechno", prohlásil vážně Burnes. "Teď už to vím, tenkrát..." Knoflíkem vyladil přijímač na newyorskou vlnu.

Na obrazovce se natřásá "lady", pohupující se v bocích; v ústech nedbale drží dlouhatánskou špičku. Reportér vedle ní se obrací k divákům:

„Ladies and gentlemen! Naše filmová hvězda číslo jedna, miss Dolly Brightonová, co říkáte Ganyméďanum?“

Miss Brightonová dokonce vyndala z úst cigaretu a zakňourala: „Můj partner v příštím filmu musí být Ganyméďan. Předpokladem je samozřejmě sex-appeal.“

Váňa tu krásu přetočil.

„Let ke Ganyméďanům znamená pro všechny podnikatele asi jen obrovský kšeft.“ Jeho pěsti vyrostly na stole ve dvě malé hory. „Mají z toho zlatý důl.“

„Ano“, zamyslel se profesor Burnes. „A Charlie, třináctiletý kamelot na Broadwayi, taky...“

Horst Müller
SIGNÁLY Z MĚSÍCE

Z německého originálu Signale vom Mond (Ludowe nakladnistwo Domowina, Budyšin, 1960) přeložil Zdeněk Bouček. Ilustroval Heinz Völkel. Vydala v přátelské spolupráci s nakladatelstvím Domowina v Budyšině vydavatelství a nakladatelství ROH PRÁCE v knižnici Románové novinky, svazek 141, jako svou 3405 publikaci. Odpovědný redaktor Miloš Holas.

Sazba Nowa Doba, tiskárna Domowiny, Budyšin
Písmem borgis Super vytiskla tiskárna Neues Deutschland, Berlin

A-05* 11.410

1. vydání — náklad 40000

13/9

Brož. Kčs 5,—

Knihnice Románové novinky vychází za redakce Miloše Holase, Administrace Praha 1 — Nové město Václavské nám. 17. Vydávání Románových noviniek povoleno výnosem ministerstva informací č. j. 53396 16 III ze dne 28. října 1946. Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt a telegrafů Praha. Brno, pod čís. I—A, Gre 2372 OB. Dohledací úřad Praha 022. Toto číslo vyšlo v listopadu 1961.

